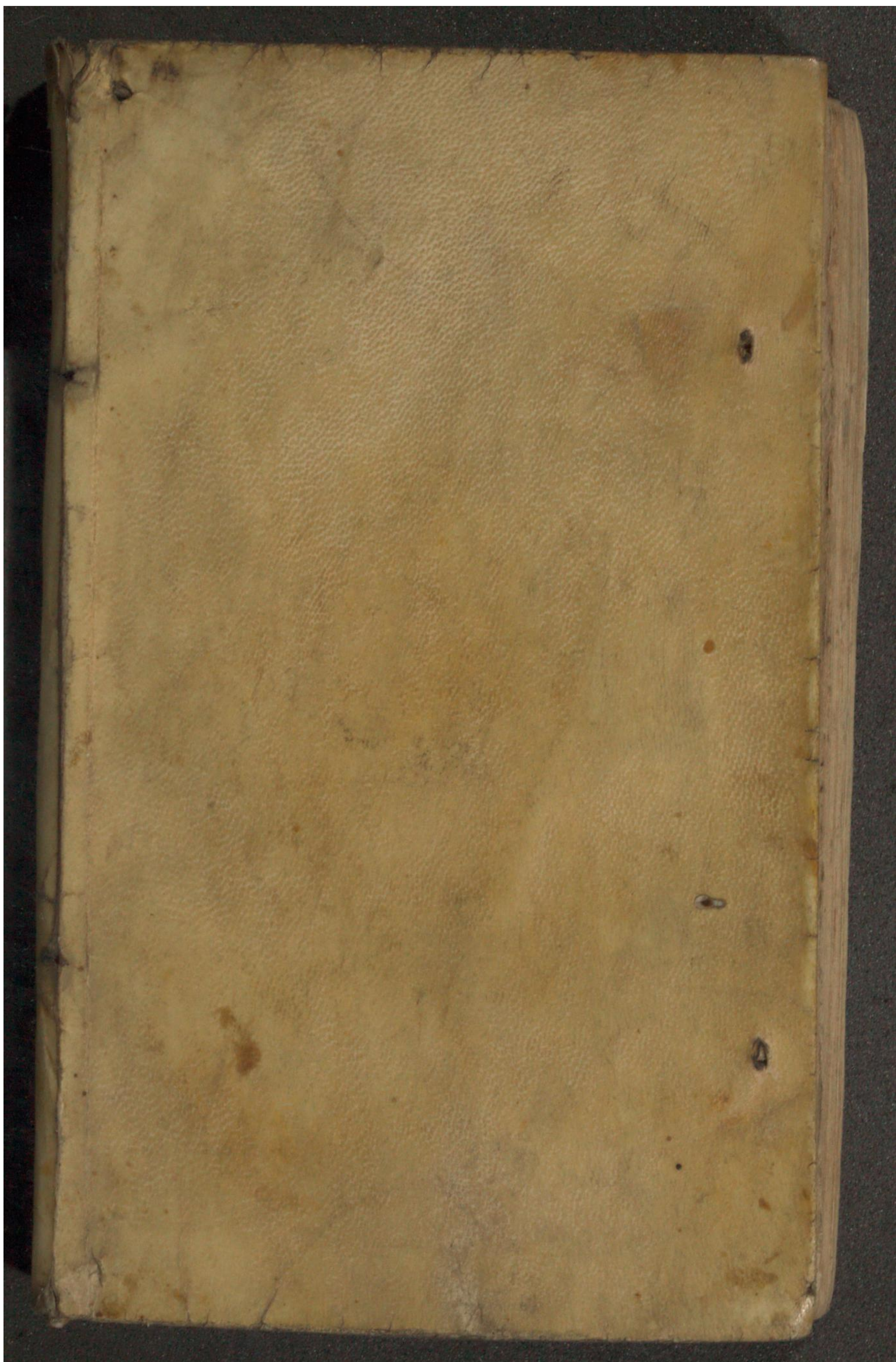
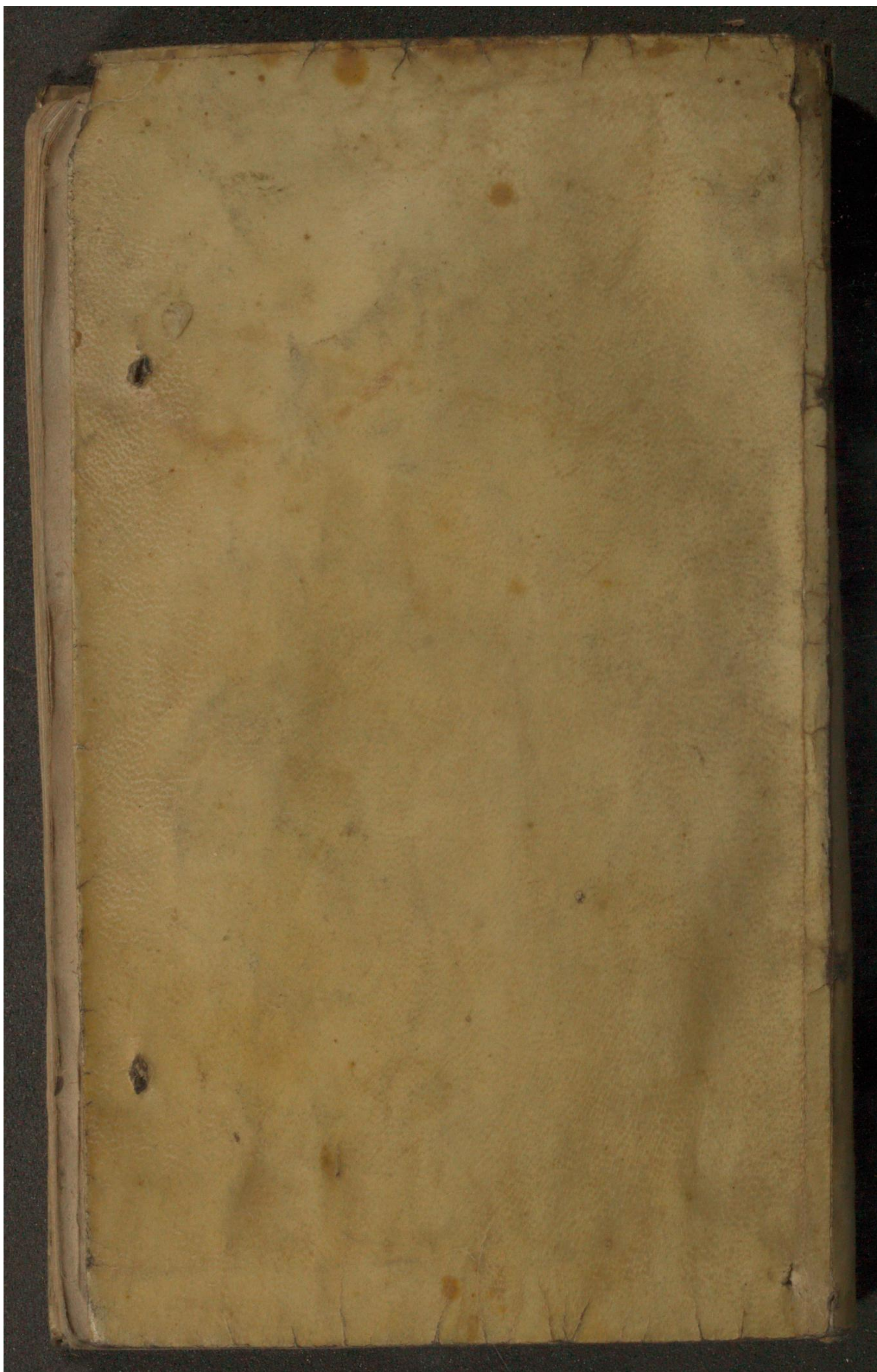

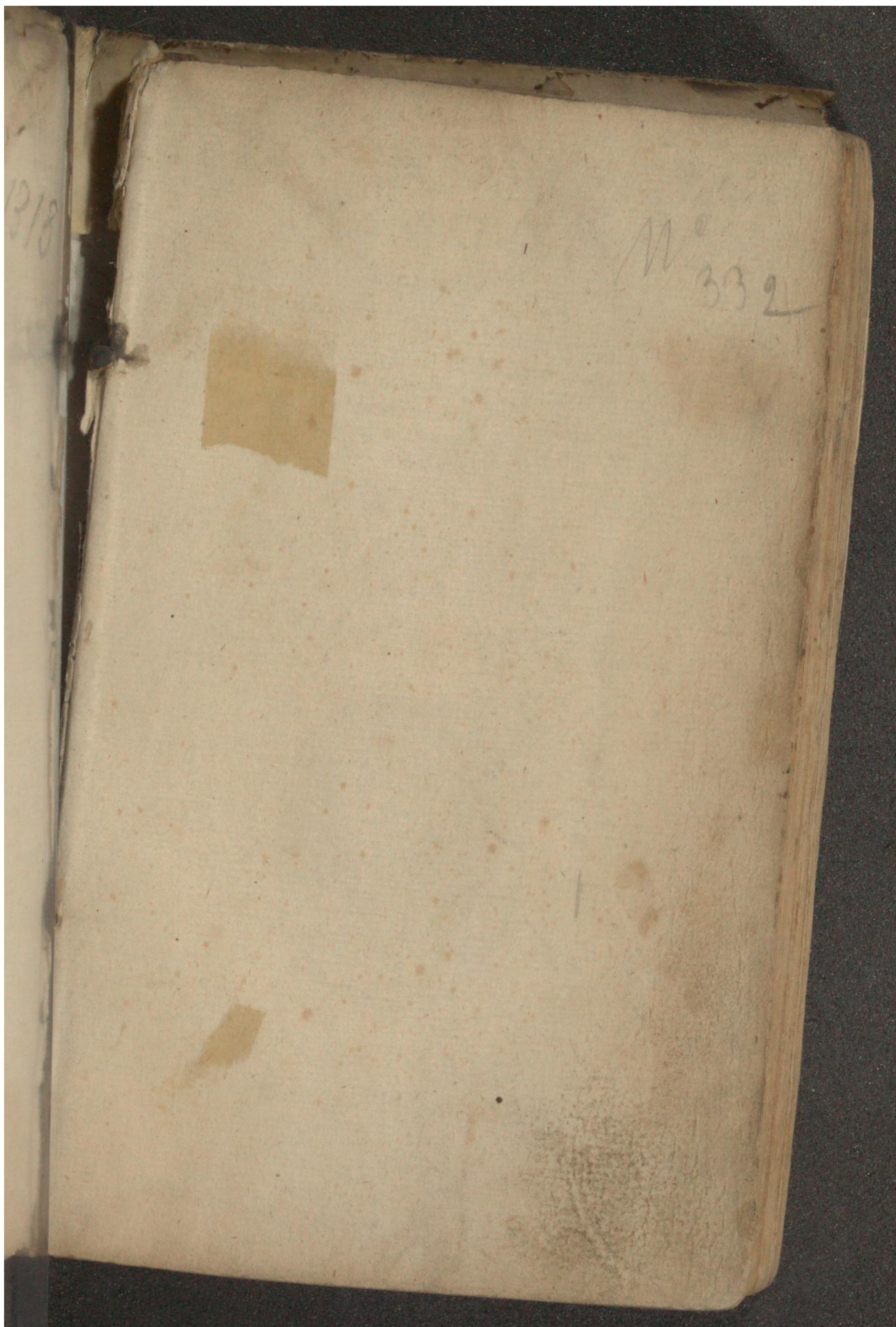

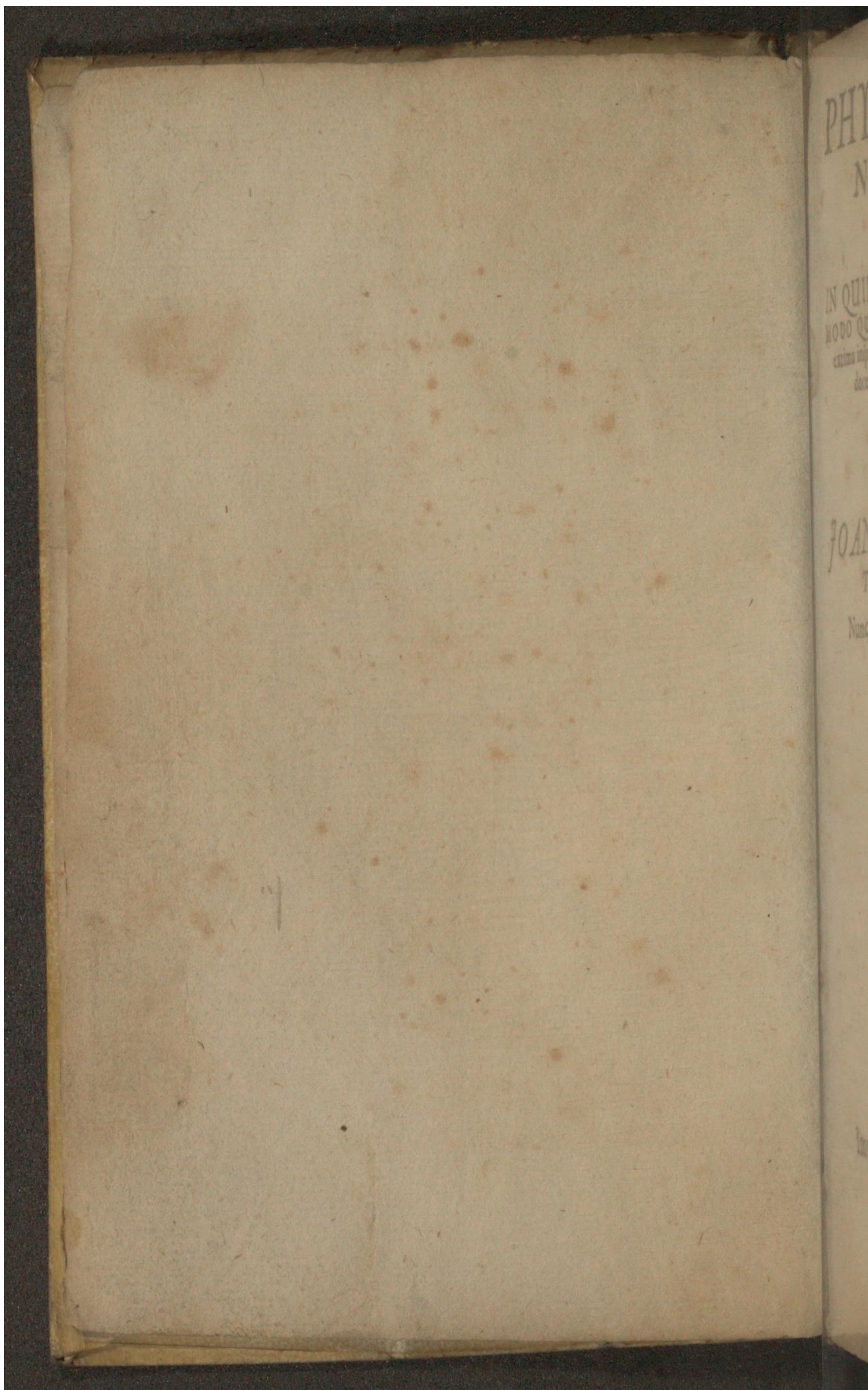

DR. ERNST DARMSTAEDTER
No. 1196
COLLECTION

N° 332

PHYSIOGNOMONIÆ COELESTIS

LIBRI SEX,

IN QUIBUS NON SOLUM, QUOMODO QUIS FACILE EX HUMANI VULTUS extima inspectione ex conjectura præsagire futura possit, docetur: sed etiam Astrologia refellitur, & inanis atque imaginaria demonstratur:

AUCTORE

JOAN. BAPTISTA PORTA NEAPOLITANO.

Nunc primum in Germania typis divulgati.

ARGENTORATI
Impensis Lazari Zetzneri Bibliopolæ.

M. DC. VI.

ILLUSTRISSIMO AC REVERENDISSIMO,

JOAN. ANDREÆ PROCHNICIO, PROTHONOTARIO APOSTOLICO,

Præposito Cracoviensi,

SERENISS. POLONIÆ ET SUECIÆ Regis in Regno Neapolitano Nuncio.

Joan. Baptista Porta, S.

MICITIA & consuetudine multorum nationis Polonæ, quæ mihi jucundissima semper fuêre; illectus, tuam quoque Illustriß. Prochnici, statim ab adventu huc tuo, ultrò expetere, adeamque me admitti, cupere non destiti. Volebam nimirum continuatam eam mihi cum Polonis esse: præterea tuâ quoq; frui, quam mihi non minus gratam fore, tui ipsius mores, illustrium natalium sanè indices pollicebantur serio. Ac dum præstarent, (non me enim meum de te fefellit judicium,) cœpi cum meo volvere animo, quanam potissimum ratione meum in te amorem ac observantiã declararem, totiq; si illud fieri unquam posset, orbi testata facerem. Quare ad perficiendum propositum non incommoda sanè obtulit sese occasio. Sub prælum dandus & evulgandus mihi erat liber hic Physiognomoniæ Cœlestis, non minus utilis, quàm curiosus & cui ex se apud eruditissimũ quemq; sat spero fore cõmendationis. Eum sub tuo nomine emittendũ decrevi,

æquâ lance, uti illum â te illustratum iri, ita vicissim ad te quoq; ab eo aliquid honoris rediturum certò persuasus. licet tuarummet laudum ingens sit cumulus, in iis præcipuè, quæ ab ætatis nostræ memoria remota: Sed quæ tu pro modestia innata, dissimulata velis, & quorũ cognitio aliundè nobis habenda fuit Nam Gentilitiæ tuæ nobilitatis primordia si in memoriam revocanda sunt, ea fuere apud vestrates Ruthenos semper illustria, antiquissima. Russia etenim prius habuit suos Reges quàm Polonia, adeò, ut etiam ante Christum natum. Majores verò tuos, Duces de Bibel, maximo illic inter suos loco fuisse, nec recenter, ut sic dicam, enatos, facilè videre est, tàm ex amplissimis bonis hæreditariis, quæ in terris Præmisliensi & Leopoliensi possederunt semper, quàm ex rebus præclarè gestis. Nec deesse ibidem plurimos audio, qui exactam, & quasi per manus traditam, ac si quis volet uberiorem, habiturus eam facilè ex actis inscriptionum, & variarum bonorum hæreditariorum dispositionum olim factarum, quæ ibidẽ Præmisliæ, ac Prævorsciy asservantur nunc quoque. Majori tamẽ illud argumento est, maximam fuisse prosapiæ istius etiam apud externos celebritatem, quòd, Bonfinio rerum Pannonicarum scriptore luculentissimo teste, unus ex illis Ducibus in Regem Ungariæ ante sexcentos annos fuerit electus. Qui tamen partis & factionis adversæ perfidiâ haud diu vivere permissus, sed in spacio paucorum dierum ab iisdem trucidatus est. Cumq; ob facinus tam atrox ad arma utrinq; cõcurreretur, illinc ad vindicandam Regis sui mortem, hinc verò ad sese tutandum: asseveratione istius partis, canem se, non Regẽ è medio sustulisse, (medium siquidem canem, supra insignia

signia trium fluminum & supra Galeã in Scypho tua defert familia) sic elusa omnia, ut etiã fuerint pacata. Sedtempus rerum edax, qui nihil sinit eodem permanere statu, eodemve subsistere loco, immutavit omnia. Divinâ factum providentiâ, quod Rußia in ditionem cesserit Polonorum, atq; eâ occasione fidem Catholicam Romanam tota ferè nobilitas nobilißimæ illius Provinciæ sit amplexa. Majores tui pertinacius aliquanto in suo Schismate Græco perstitere, indignum fortè, si non magnitudine, at saltem constantiâ suâ rati, qui in re tam seria faciliores sese, quam par erat exhiberent. Cessêre tamen & illi voluntati Divinæ, aliorumq; exemplo de obstinatione sua decessere, avitâ religione suâ relictâ, & fide Catholicâ à ducentis ferè annis receptâ. Sed & alia tuam non minus opibus, quam antiquitate generis illustrem familiam incesßit mutatio. Crebris bonorum stabiliũ in stirpes primùm, demùm in capita divisionibus; tum & fœminarum, quæ aliquibus fuère unigenitæ in hereditate succeßionibus; factum, ut præcipuis ex ijs quasi è manibus elapsis; Prochnicum Oppidum cum Castello, & non paucis villis tantùm in stirpẽ propriè cesserit tuã, & à quo jam tua nunc tuorumq; denominatio. At hic quoq; iterum, multas eædem, quas enumeravi causæ, nec minores avi tui paterni in curia, intulêre progreßu temporis mutationes. Illustri tamen loco etiã ex eo, ut sic dicam, nido, tuos majores fuisse apud suos semper, vel ipse Martinus Cromerus annaliũ Polonicorum scriptor accuratißimus, Bernardus demũ Vapovius ejusdem Chronicæ cum suo fragmento adjunctus, sanè mihi & toti orbi testis luculentißimus. Egregiam facit uterq; multis in locis mentionem Prochnicẽ

orum, Nicolai videlicet Episcopi Camenecensis prudentißimi, cujus operâ Rex suus in multis legationibus per id temporis usus. Nicolai item Castellani Præmißiensis, Regni Consiliarij, & Senatoris magnæ ob usum rerum autoritatis, demum & Petri, militia tum clari, ut reliquos taceam, cum mihi digito hæc commonstrasse intento sit satis. Et jam ad tuã ipsius personam dirigenda mihi esset oratio, doq; tuis laudibus dicendũ aliquid. Sed ne, vel ego non sim enumerandis illis sufficiens, vel tua modestia nõ eas velit respuere, silentio potius te veneror, & meum cultũ unicè tibi sanè debitum ex animo defero. Non, nisi magno tibi debet esse honori, & apud tuos Polonos, quum tu præ cæteris Serenissimus, & & Prudentißimus Rex tuus negocijs hoc loci suis destinaverit, & apud nostrates hic, qui tuam in tractandis illis dexteritatem, ac solertem diligentiã suspiciunt omnes. Quamvis & multa sint alia, quæ tui memoriam haud facilè hic è memoria evelli patiantur multorũ. Amabilis omnibus es, misericordiâ in pauperes, benignitate in religiosos, liberalitate in egentes, magnanimitate in pares, hospitalitate, candore, humanitate in omnes: adeò optime tui cum virtutibus ac pietate contemperati mores, ut vel primo aspectu quilibet te judicaverit, & nobilißimo natum loco, & bonum sacerdotem. Servet te diu incolumem Dominus, loco etiam in Ecclesia sua nobiliori, quo major, & tibi exercendarũ virtutum tuarum sit opportunitas, & in te vicissim ex ijsdem redundet honor.

Quantum

PROOEMIUM.

QUantum apud omnes gentes, omnibusq; temporibus divinationũ artes semp præstiterint, argumento sunt tot libri à præstantissimis undequaq; viris, tũ antiquis, tum recentioribus, Græcis, Latinis, & Arabibus descripti: Inter quas ars, quæ ex syderũ natura, posituq; futurarũ præscientiã rerũ sortitur, præfulsit; utpote, quæ certioribus demonstrationibus præ omnibus subnixa videretur. Ipse ab ineunte pueritia adeò ferventi desiderio ad eã perdiscendã ferebar, satis enixè, curioseq; ejus secreta pervestigando, ut huic scientiæ me totum emanciparẽ. At postquam summorũ procerũ jussu è catholicorum scientiis sublata est, quantò eam prius ardore cõquisieram, tantò postea toto animo exhorrui, & ex mẽte eliminavi. Cumq; alio judicio examinarẽ, quàm pri⁹ didicerã, tandẽ cõperi Astrologiã non nisi fictã, & imaginariã esse scientiã, & quicquid veri in ea esset, nõ nisi ex sola & mera Physiognomonia esset, sed ab ejus scriptoribus, ut eam magnifacerent, & hominibus gratificarentur, inter sydera cẽturiata est, utpote ad cœlestes influxus, & nobiliores causas sublata, cœlestior, & divinior scientia censeretur. Contra hanc Astrologiam multi non dilutæ, aut vulgaris authoritatis viri incesserunt, suasq; ingenii vires exacuẽrũt, sed meo quidẽ judicio supiniori diligentiã & perspicacitate, quippe minimè scopum attigerũt, nam dũ cœlorum influxus avellere conantur, nõ divinationis causas, sed cœlestiũ orbium motus, & syderũ progressus ignorantiã astruunt, ob id à præstãtissimis Mathematicis, & Philo-

ſophis ſatis evigilatè reſponſum eſt. Nos verò Aſtrologiæ inanitatem alio modo deſtruere conati ſumus: nam quod ipſi nil eſſe dicant, quòd planetariæ nõ ſubiicerẽt poteſtati, nos elementariis qualitatibus, quibus hominis corpus conſtituitur, famulari dicimus. Ajunt enim, qui Joviam præfecturam ſortiti ſunt, ſunt albi, cum quadã coloris commendatione, capillitii mediocris, nigris oculis, ac benè magnis, ac venerabilis formæ, moribus decorati, magno animo, magnaq; appetentes, & qui ad magnos actus ſemper inflentur, nobilis, glorioſus, & in geſtis imperioſus, lætus, & ſimilia. Sed quę ipſi ſyderibus, quibus unũquemq; noſtrũ emancipari dicũt, & inde formę, morũ, & fortunę benignitatẽ, nos è qualitatibus evenire dicimus: nam imperat ei qualitas calida, & humida, veluti aërea & ſanguinea, & qui hujuſmodi temperaturã ſortiuntur, & ſimilẽ formam & mores conſequũtur, ut in noſtra humana Phyſiognomonia ſatis dilucide diſputatũ eſt. Mitto quod ſi hominũ mores, & formas veſtigentur, ex quibus formentur, clariſſimè eorum coarguitur fallacia: nam ex parentũ ſanguinis qualitate, quæ ſeminio præeſt, concipitur foetus in materna alvo, & poſt quadraginta dies advenit ſpiritus, talesq; mores ſortietur homo, quales embryonis temperies largitur. Quid igitur genitalis hora cum foetu, ſi mores octo ferè menſibus prius contracti erant? Et quia id tempus ignotũ, neſcio quid de analogia & convenientia blaterãt inter ſeminis caſum, & è materna alvo egreſſum, cum nulla inter hæc tempora intercedat ſymboleitas. Addidimus

mus præterea non inutilem doctrinam, quomodo Aſtrologi id, quod longis temporum curriculis, variiſq; experimentis didicerint, unico intuitu, oculos in cęlum ſuſtollendo, ſyderaq; contemplando addiſcere poterant: quippe ex eorũ Phyſiognomonia, colore, motu, quantitate, pulchritudine & deformitate dilucidè cognoſcuntur. Jovium, ac Venereum ſydus peramoeno, ac jucundo fulgore coruſcans, coeleſti claritate adeò præcellit, ut naturæ majeſtatem quandã præſignet, perſimiles effectus ſpondet, venuſtos & auguſtos homines reddit, vitam glorioſam, ſplendorem, & perennes opes largitur, & ob id ſalutare ſydus dictũ. Contra Saturnium, quia fœdo, luridoq; pallore liveſcit, q. oculos lancinans, melancholicos, ejuſq; morbi alumnos obnoxios viros reddit. Martium, horrificum ſydus & minax, rubentes homines, iracũdos, ſanguinarios, prælia, lepram, & feros lichenes pollicetur, adverſa, infœliciaq́; dicta, quæ omnia latius univerſo opere demonſtrabuntur, Nos primo hoc libro planetarum phyſiognomoniam deſcribem⁹, & quos mores, morbos, magiſtratus, & fortunas præſtent: & quomodo ex eorũ aſpectibus cognoſci poſſint, & hæc omnia non ſyderum influxu, ſed ex ipſis elementorum qualitatibus manare.

INDEX CAPITUM SEX LIBRORUM DE PHYSIOgnomonia Cœlesti.

LIB. I.

LIB. II.

IX.

LIB. III.

LIB. IV.

XX.

FINIS.

JOAN.

JOAN. BAPTISTÆ PORTÆ NEAPOLIT. COELESTIS PHYSIOGNOMONIÆ LIBER PRIMUS.

QUID INDOLES, VEL ASPECTUS *dignitas sit.*

CAPUT PRIMUM.

Icabimus hunc librum hominū indoli, ſive characteri, vel aſpectus dignitati, vulgus (*ariam*) vocat, quam è materna ſecum devehunt alvo, ut auguſta, ſpectatæq; majeſtatis, ſic ſervilis, abjecta, anguſtaq;: ex his enim velut è fonte quodam cœleſtis noſtræ Phyſiognomoniæ præſagia pendent: unde lectores rogatos velim, ut toto ingenii conatu, quæ ſcribimus animadvertāt, nam potius mentis acie, obtutuq; comprænenduntur, quàm verbis deſcribi queant. Multi ſunt, qui hæc nulla arte didicerunt, ſed ab incunabulis ſecum attulerunt, ut in eventibus præſagiendis ex aſpectu hominum mentes in admirationem cōverterint. Ex his unum noſtro ævo cognovimus Matthæum Tafurium de Soleto, virum in omni doctrinarum genere extra aleam poſitum, qui inter alias, adeò in hac arte celebriter eminebat, ut ſolo aſpectu mortes, vitæ diſcrimina, & eventuū tempora, ex-

templò tam veraciter pronunciaret, ut in stuporem potius, quàm in suæ portentosæ artis æmulationem mortales converserit. Et quia multa, & propèmodum infinita adhuc supersunt testimonia, ideò huic sermoni supersedimus. Dicimus igitur formã hanc, characterem, animi indolem, aspectus dignitatem, esse lumen, vel splendorem admirabilem, regia quadam majestate, delectatione præfulgentem, qui primo intuitu ita oculos ferit, ut aspicientes tanta vi trahat, alliciat, & delectet, ut eos in sui amorem, & reverentiam concilient, quamquam eos, qui fuerint, ignorent. Dinocrates Architectus, ut à Vitruvio traditur, ut ad Alexandrum Magnum faciliores aditus haberet, suæ formæ confisus, cum ampla statura, facie grata, forma, dignitateque summa contra Alexandrũ incessit: is suæ formæ delectatus, jussit ei locum dari, ut accederet: sic à facie & corporis dignitate sui voti compos factus est. Versatur ea dignitas circa faciem, veluti insignis naturæ pictura, ut altera facies videatur, aut transparens persona à vera facie inseparabilis, præcipuè in oculis latet, quorum radiorum vivacitas imperio, & tyrannide plena est, divinitatem spirans, ut homines in servitutem cogat, ut ipsi quasi exuta humanitate ad supra mortalem gloriam anhelent. Sunt duo ludentes, vel aliud quidpiam facientes, nobis natura comparatum est, ut, quos videamus ejusmodi indole præditos, victores exoptemus, nostrisq; viribus auxiliari nitemur, ac si secus eveniat, contristemur, ut nobismet, non illis contraria sors obvenerit

nerit: contra si qui despicabili indole, contemptui nobis sint, victos & infœlicia deprecemnr. Huic cõtraria altera est indoles servilis, tetrica, lugubris, &, nescio quid, secum noxii, miserabilis, & horrifici afferens, ut qui in eos cõverterint oculos, aliorsum vertant, aspectum horreant, tanquã aliquod malum, & infaustum aspexerint, unde odio habeant, mala, infœlicitatem & mortem imprecentur. Hi omnes miseriarum, & infœlicitatum pleni, nil eorum, quæ concupierint, adipiscentes, sed ærumnarum & paupertatum hæredes. Hac arte quamplurimos nostros familiares juvimus, ut pericula diverterent & ad dignitates ascenderent. Paulo ante quàm hæc scriberem, amicum admonui, ut infœlicis cujusdam, & tetrici hominis societatem vitaret, renuit ipse, cum se ab eo ditari promissum esset, accidit, ut cum in spelunca â Gubernatore pecuniam adulterare reperti essent, paulò post ambo è cruce laqueo pependerint.

SACRORUM SCRIPTORUM SENtentia de ejusmodi charactere.

CAPUT II.

OPeræpretium nobis videtur, antequam nostram sententiam de ejusmodi charactere ꝓferamus, ita cognitu, relatuq; difficili, antiquorum opiniones vestigemus, quid de eo senserint, & initiũ à sacris scriptoribus, & vetustiorib⁹, ut decet, auspicemur. Inquiunt .n. hanc formã esse mun⁹ cœlitus datũ, non cœlitus, quasi ab ipsis planetis, fixis

stellis, aut eorum aspectibus, sed ab ipso creatore Deo, qui hoc charactere quosdam præsignat, & decorat. Est enim hic character pulchritudo, splendor, majestas, paradisi, angelorum, ac denique ipsius Dei simulacrum, in quo pulchritudinis, splendoris, & majestatis summa est. Boetius Romanæ eloquentiæ lumen, de eo sic cecinit.

Pulchrum, pulcherrimus ipse
Mundum mente gerens.

Et ob id retinet, moraturque aspicientium oculos: quia pulchritudo est visivæ objectum conveniens potentiæ, & oculi pulchritudine delectantur. Sic contra aliò convertuntur, & rem visam horrent, ubi Naturæ defectum, & malè concinnatam proportionem aspiciunt. Et turpitudo est inferni, vel potius ipsorum Dæmonum imago, in quibus omnium turpitudinum, & miseriarũ summa est. Nam & Porphyrius Dæmones, quorum animi iniqui sunt, corpora item deformia habere dicit. Fuitq; veterum Philosophorum vulgatum elogium, quod Deus animam in corpus missurus, tanquam in suum hospitium, primo & dignum præparat, & animæ, quam ornandam virtutibus providet, speciosissimum corpus sæpius concinnat, quasi exuta humanitate penitus ad divinam gloriam anhelet, veluti à Deo data. Legimus in epistola Lentuli ad populũ Romanũ de Christo Servatore nostro, serenam frontẽ habuisse, divina quadam majestate plenam, vultum venerabilem, quẽ intuentes possent & diligere, & formidare. Et tradit Nicephorus in historia Ecclesiastica, quod A-

barus

ga barus eximiũ pictorem ad Jesum miserit, ut accuratè ejus faciem delinearet, quam cum pingere multum ille conaretur, voto frustratus est, divinitus quippe splendor, & gratia in ejus vultu commorans erat impedimento. Idem de sanctissima Maria virgine ejus matre scribit: nam eam in suo oratorio Dionysius Areopagita gratia videndi nactus, contuens oculorum suorum splendorem, & sui vultus majestatem, dixit. Si ignorarẽ Deum esse purum spiritum, non alium, quàm hanc Virginem Deum esse prædicarem, & nisi fide roborarer, non putarem Deum esse formosiorem. Tantamq́; insuper puritatem, & castitatem suo vultu, & oculis demonstrabat, ut quicunq; eam aspexerint, carnis desideria illico in illis retunderet. Et Josephus libro De antiquitatibus, scripsit, quod Deus tanto favore Mosem prosecutus est, quod puer visus à Thermute Pharaonis filia, non minus pulchritudine, quàm divina forma excellentem, ut scirpeo lectulo è fluente rapto, eum exceperit, & per adoptionem suum filium fecerit. Davidem multa per Deum facturum decorasse, legitur primo Regum, decora facie, & omnibus virtutum ornamentis. Ecce vidi filium Isai Bethlehemitem, bellicosum, prudentem verbis, aspectu pulchrum, decoraq́; facie. Et Joseph ea corporis pulchritudine, & decoro aspectu fuit, ut mulier ad insaniam eum videns pervenerit. Ipse etiam Deus Divo Bernardo Abbati peculiari gratia corpus aptaverat, ut in ejus carne spiritalis quædam majestas videretur, & in ejus vultu claritas quædã

nõ utiq; terrena ſed cœleſtis præfulgebat, in oculis quædam angelica puritas, & columbina ſimplicitas radiabat, tantaque erat interioris hominis pulchritudo, ut quibuſdam inditiis foras erumperet, & de cumulo in terræ puritatis, & gratiæ copiosè perfuſus homo quoque exterior videretur: Et ne longius evagemur, poterit quiſque ex ſacris libris quamplurima de ſanctis viris teſtimonia cõnſpicari.

PHILOSOPHORUM DE CHARActere opiniones.

CAPUT III.

NUnc videamus, ecquid Philoſophi, Medicique de ejuſmodi referant indole. Inquiunt enim; formam hanc nobilitare, & decore plenam à puriſſimo, & ſubtiliſſimo nobilium ſanguine provenire: ſcilicet Regum, Procerumque; adeò, ut, ſi aliquem inſigni hoc charactere indicare vellent inſignitum, regia forma præditum dicant. Themiſtius Euphrada in oratione de clementia Theodoſii Imperatoris inquit: Naſcitur Rex inter homines, ſed tam raró, & poſt longa annorum intervalla tũc, ſcilicet, cum animi pulchritudo cũ corporis excellẽtia conjũgitur, & cõmiſcetur, atq; is certè magnꝰ eſt Rex, cujꝰ eſt forma & ſpecies integra, omniq; ex parte abſoluta, & perfecta. Priamꝰ apud Homerum Agamemnonis formam & majeſtatem contemplans, & ſi quis eſſet, ignoraret, ſimilem regi confitetur. Hector, ut à Darete memoratur, regis filius dicitur vultu fuiſſe venerabili, &

li, & animo magnus, civibus clemens, & dignus. Sed argumenta, quæ ad hoc confirmandum afferunt, sunt. Quod Principes & Reges è materna aluo educti, in cunis, & militum brachiis jacentes, nobilissima sanguinis insignia præferunt, ut si qui fuerint, ignorarentur, vultus decor, & præstantissimi splendoris imago, se è magnatibus natos confitebuntur. Argumenta ex historiis petũt. Demetrius, referente Plutarcho in ejus vita, forma fuit oris adeo egregia, adeòque præstanti, ut pictorum, aut sculptorum nemó similem unquã potuerit effingere: nam gratiam simul & terrorẽ, tùm gravitatem & mansuetudinem quandam præseferre videretur. Aspectus admirabilis splendor, regia quadam majestate conjunctus, ut ad stuporem simul & gratiam hominum concitandàm natus esse videretur. Scribit Josephus libro De bello Judaico; Judæus quidam formæ similitudine se Alexandrum esse mentiebatur, sic multos fefellit, multisque muneribus à Judæis donatus, tantaque erat aspectus similitudo, ut, qui eum puerum viderant, illum esse jurarent. Sed Cæsar, qui eum prius viderat, & si is plane sine dubio videretur, ex corporis duritia, & servili forma commentum deprehendit. Romulus & Remus in Tyberim projecti, à lupa, & demum à pastoribus educati, ubi ad viriles annos pervenerunt, non subulcis, bubulcisve similes erant, cum quibus educati erant, sed (ut par erat) formæ dignitate, & animi magnitudine viros Regum, & numinum satu æditos referebant. Æneam formæ dignitate,

& pulchritudine commendat Virgilius.

Ipse ante alios pulcherrimos omnes
Infert se sociis Aeneas.

Alexander Magnus suam imaginem ab aliis cōtaminari noluit, sed universo orbi edixit, ne quis suam effigiem temerè effigiaret ære, colore, aut celamine, quippe tantùm Polycletus ære, duceret, solus Apelles coloribus delinearet, solus Pyrgoteles celamine excluderet, ut in toreymatis, statuis & tabulis idem vigor animi bellatoris, & immensa sui excelsi animi indoles, idem ingenium maximi honoris, eadem gloria relicinæ frontis videretur. Idem evenisse memini in Aloysij Estēsis Cardinalis vultu, oberrabat enim circa ejus vultum regalis indoles, & majestatis plena, fortasse à Regio sanguine Ludovici undecimi avi sui Gallorum Regis.

MEDICORUM DE INDOLE opiniones.

CAPUT IV.

AT Medici penitius rem inspicientes, in adversum clamitant, inquientes. Si ex natalibus, & cunis hanc indolem Magnates præse ferūt, non ex hoc causas exponunt, debent enim causam vestigare, unde id eveniat. Sed Medici causam explicantes, dicunt id ex cibis, quibus vescuntur evenire, quippe delicati, & facile coctioni parentes, optime digeruntur, sanguinemque gignunt clarum, purum, & subtilissimum, qui per venas dilabens,

dilabens, mollem carnem, delicatulam & coloratam creant. Præterea otio indulgentes, ac domi viventes, ægerrimeq́; labores ſubeuntes, ſpectatæ pulchritudinis facies, ac roſeo decore renitentes habent. Contra verò ſubulci, ruſtici, & paſtores, continuò porris, cæpis, alliis, & radiculis veſcentes, aliisq́; craſſioribus eduliis, quæ duræ coctionis, craſſæq́; compactionis, humores craſſos, ac fœculentum gignunt ſanguinem. His additur, quod ſunt montium accolæ, ſub dio degentes aſperis in cœli regionibus, & temporibus, frigoris & caloris contrarias tempeſtates tolerantes, ſic etiam vigilias & ſummos labores, tetrici, ſeveriq́; vultus, & horridi evadunt, dura, ſicca, & ferina cute obducuntur, hiſpidaq́;, ſicut agreſti foris indole, ſic intus rudibus moribꝰ contaminantur. His cauſis ſuperadditur, quod qui tenui, & delicato victu utuntur, ac otio indulgent, temperie calida, humidaq́; mediocri conſtant, & hoc temperamētum eſt illud, quod ſpectatæ pulchritudinis formas creat, in quibus hæc indoles nidulatur: contra qui agreſti cibo, vigiliis & laboribus ſtudioſius ſe dedunt, ſicca ſunt cute, deformes, & horrido fiunt oris ductu. Calidum enim & ſiccum, innata reluctante duritia, ac naturæ inobediens, obſtat. Natura enim omnia numero, proportione, & ordine abſolvit, & ſi ipſa ad abſolutam formā & dignitatis ſpecimen anhelet, à duritie prohibetur. Contra humor, & calor à duritia alieni, Naturæ ſuæ molliciei obedientes; egregiam formam, & auguſta indole renidentem largiuntur, ut ipſa

ſuum opus abſolvat, Unde liquidò deprehendi poteſt, nullam ferè, aut raram in calido, & ſicco decoram, & conſpicuam faciem poſſe conſpici. Arridet ad hanc doctrinam inſigne Ariſtotelis problema. Cur efferis moribus ſint, qui nimio vel æſtu, vel frigore colunt? optima enim temperies non modo corpori, ſed intelligentiæ homini prodeſt, exceſſus autem omnes divertunt, ut corporis & mentis temperamentum pervertant.

ASTROLOGORUM DE INDOLE opinio.

CAPUT V.

SEd formam, vel indolem à cœlo fixis ſcilicet, vagisq́ue ſtellis manare, inter Genethliacorũ placita ſancitum eſt, ac eorum facies majori decore, & majeſtate coruſcare, quorum in ortu per eorum curſus, recurſuſque beneficarum ſtellarum fuerit interventus: imò ab omnium principe Ptolomæo teſtatum eſt; Munus eſſe Jovis venerabilem formam largiri, ac majeſtate plenam. Eandemq́; ſortiri poteſtatem Venerem, niſi quòd fœminæ molliciei, & pulchritudini accommodatior eſſet. Julius verò Maternus à Sole, quòd luminum prærogativa cæteris præcedat, quaſi luminis fonte, formam ſplendore plenam donari. Hali verò ſplendidiorem, & quòd ſint Planetæ, qui corpora diſtorta, vilia, & miſerrima forment. Et Auguſtum Cæſarem ſcribunt, non quòd Accia noctu Apollinis templum ingreſſam, ac ſomno

ſopitam

ſopitam draco compreſſerit, ac decimo menſe natum peperiſſe, & Apollinis filium vocatum, ſed quia in ejus natalitio Solis aſtrum maximè præſtiterit. Unde oculos habuit claros, & nitidos, quibus exiſtimari volebat ineſſe aliquid divini ſplendoris: gaudebatq; ſi quis acrius contuenti, quaſi ad Solis fulgorem vultum ſubmitteret, ut ſcripſit Suetonius, Et Alexandrum Macedonem, quod Sole Leonem ingrediente, & Saturno Taurum cōceptus eſſet, capillorum criſpitudinem, citrinum colorem, & oculos claros retinuiſſe, & ut Sol præ cœteris clarus in Leone, ſic univerſo dominatus eſt. Ex tauro frontem, & ferociam, torvum aſpectum, & multam iram, & robur habuiſſe. Itemque ex horum benignitate proſpera, & ſalutaria præſagiri dicunt, veluti ad ſublimia magiſteria, ad magnos honoris gradus, divitias, famam, & ingentem gloriam evehi. Contra autem deformis, mœſta & infœlix indoles ex maleficis ſtellis evenit, veluti Saturno, & Marte, & ex eiſdem adverſa, & terribilia minantur, & qui tales ſortiti fuerint ortus, ad miſerabilem ſortem pervēturos.

MEDICORUM, PHILOSOPHORUM, & Aſtrologorum opiniones refelluntur, & Authoris ponitur de indole.

CAPUT VI.

SEd quòd Philoſophi & Medici dicunt ex nobiliſſimo Magnatum ſanguine ejuſmodi indolem provenire, clariſſimè redarguitur. Nam

pleroſq;

plerosq́; legimus ex infima hominum plebe, veluti rusticorum, & pastorum, & tandem indolem hanc, decore, & dignitate plenam secum è materna alvo detulisse, ac denique ad summos apices, ac rerum fastigia decurrisse.

Tamerlanus ex humili loco natus, humillimis parentibus, regiam tamen indolem præseferebat, adeò fuit ingentibus præliis, & victoriis fortunatus, ut maximus Scytharum Imperator evaserit. Carmagnola agrestis viri filius, & subulcus adhuc püer, in eo vivacis ingenii & bellici Ducis indoles præfulgebat, qua à prætereunte milite animadversa, pro armigero puero secum adduxit, per varias victorias ad claros militiæ gradus evectus est, & ejusmodi exemplis jam historiæ plenæ sunt. Sed quam Astrologi dicunt ex stellis evenire formam, nos ab ipso temperamēto, ac characterem illum, regiamq́; indolem non aliò evenire, quàm ex elementorum temperata qualitate, & optima earū proportione, & potissimū in sanguinis temperamento, quasi naturæ aspirantis donum, ut quibus eam dederit, cumulatè bona multa contulerit. Plotinus id videtur sensisse. Esse naturaliter intus bona, quæcunq; sic extrinsecus verè pulchra, quippè quod ex interioris formæ perfectione, atq; seminariæ rationis victoria super miseriam proveniat externa formositas. Contra servilis, abjecta, & miserabilis in phlegmatica, & melancholica sæpissimè visitur. Dixi indolem illam imperio dignam, qua quicunq; caruerit, neq; regendis populis, neque ducendis exercitibus valet.

Est

Est enim illa maximum animorum conciliabulū, ut facile à civibus, & advenis obediatur, suoque pareant imperio. Contra illa, servilis indoles operatur, ut dedignetur homo, animal superbum, deformi, ac servilis vultus homini servire & uti à natura malè formato, ita à subditis spreto. Alexander Magnus faciem majestatis plenam & divinitatis à cœlo sortitus, in Indiæ urbem è muro se dejecit, solus in medio inimicorum persistit, Barbari territi à bellatoris vultus majestate, non propius pedem ferre audebant, sed circumfusum telis eminus petebant. Sed quod ejus formæ decor ex optimo provenerit temperamento, inditio erant eius membra & os, ita svavissimum odorem exhalasse, ut interiores tunicæ mirabili fragrantia complerentur. Theophrastus plantarum libro optimum odorem ex temperata siccitate provenire sentiebat. Non igitur faciei decor ex cœlo, sed ex ipso provenit temperamento.

ASTROLOGORUM OPINIO, DE Orientali & Occidentali charactere.

CAPUT VII.

SEd ut ad Astrologorum commenta redeamus, inquiunt: Regias Stellas cœlo fixas, regium majestatis fulgorem præstare, & singulares planetas & simul commixtos, signa Zodiaci, imagines & fortunata genituræ loca regium characterem largiri posse. Sed Orientales planetas, & sydera dubia, & fortunas dixere, contra autem Occiden-

cidentales infortunas,& insalubres, ac Orientales formam dare claram, coruscam, scintillantem, coloratiorem, majorem, & tandem pulchriorem, & ex inde fortunatos, & virtuosos dici. Contra Occidentales, obscuram, excoloratam, fuscam, minorem, & tandem turpiorem, & exinde infortunatos & insignis gloriæ expertes,& non virtutes, sed vitia virtutibus proximiora sortiri. Ut si solaris indoles Orientalis liberalem hominem faciebat, eadem Occidentalis faciat prodigum, vitium liberalitati proximum. Oriẽtalis & fortunatus Saturnus parcum facit natum, Occidentalis, infortunatusque avarissimum & sordidum. Idem quoque dispositor Orientalis hominem mellini coloris reddit, id est aurei, clari, mediocris crassitiei, & aptæ corporis constitutionis, at Occidentalis obscurioris, vel nigri coloris, corporis macilentioris, ac denique turpioris, idque longa observatione, multorumque curriculis annorum observâsse, & posteritati mandâsse tradiderunt. Est enim Oriens dextera,ideò signa in dextra corporis parte fœliciora, in sinistra prodigiosa: ut latius in sequentibus. Quod & si oculos in cœlum sustulissent, ex planetarum ipsorum aspectibus cognoscere potuissent citius, rectiusque quod longa, & diuturna observatione didicerunt: nam si quis diluculo ante Solis jubar exortum, ascendentes supra horizontem planetas contemplabitur, eos ipsos longè majores, coloratiores, luminis majestate præcellentes, splendorem undique jaculantes, veluti scintillantes, & tan-

& tandem omninò pulchriores: quorum rationes in noſtra perſpectiva adduximus. In crepuſculo enim aër, ex præcedentis noctis humiditate vaporibus plenus, & adhuc roſcidus, aſpicientiū acies deducit, ut qui per interpoſitos vapores inſpiciantur, unde majores, fulgidioresque comprehenduntur. Contra autem cum occidunt, quia omnes vapores amoti, ac diurni caloris vi, in tenues auras deducti planetæ ſine ulla ſplendoris prærogativa, omni prorſus ornamento carentes conviſuntur. Unde ex eorum fulgore, ex quo videntur luminum majeſtate præcellere, proſpera, & ſalutaria ſpondere videantur. Sic Occidentales ex eorum excoloratis aſpectibus, languidisq́;, adverſa, mœſta, & terribilia præſagire.

QUOD NON EX ORIENTALIBUS, Occidentalibusq́; planetis, ſed ex puriſsimis, fæculentisq́; humoribus proſpera, & adverſa proveniant.

CAPUT VIII.

SEd, ut veritatis ratio liquere poſſit, commentum aperiamus. Res enim ſe aliter habet, quàm iſti putant, & id non à ſyderibus, ſedè naturæ humoribus, & purioribus, fœculentioribus eveniunt. Sunt enim in aliquibus viris humores adeò tenues, lucidi, defæcati, delicati, & clari, ut faciē candidam reddāt, roſeo colore coruſcā, vividā, venuſtamq́;, ut maxima jucunditate aſpicientiū oculos alliciāt, & in ſui contemplationē remorētur

& hi

&c hi sunt, qui honoribus elati, magistratus, principum familiaritates, & imperium voluntatum consequantur, cum quibus familiaritates inierint. Ex optimis enim humorum qualitatibus, optimi plerumque proveniunt mores, ut ab omnibus amentur, desiderenturque. Sunt enim honesti, fideles, benevoli, amici, obsequentes, prudentes, animi regalis, periculorum contemptores, secreti, & tandem quicquid ex heroicis moribus potest provenire: ob id Principibus & Regibus chari, à quibus quæcunque poscunt, obtinent, honores, magistratus, & his instrumentis omnes infortunas evadunt. Sed cur id eveniat, ratio in promptu est. Prudentia, & animi virtute pericula evitant: magnanimitate & liberalitate subditorum animos devinciunt, honestate, fide, & obsequio proceribus amore prosequuntur, sedulitate acquirunt divitias, parcitate conservant, nullis obnoxii, ob id iis nullæ parantur insidiæ. Unde mores potius à temperamento, quàm à stellis eveniunt. Contra autem sunt homines adeò fæculentis, impuris, atris, turbulentis, noxiis, putridis, & atra bile combustis humoribus, ut eorum aspectus reddant obsoleti coloris, squalidos, tetros, horribiles, deformatos, lugentes, mœrentes & melancholicos, ut tacita, & noxia quadam tristitia horribilitateque aspicientium oculos sauciet, & conturbet, ut aliorsum vertant. Hisque humoribus subsequuntur ferini barbari, sylvestres, stolidi, & macilenti mores, fraudulenti, ut eorum pessimis moribus odio habeantur & insidientur,

ſidientur, in bonis damna patiantur, infortunati, infœlices & miſerabiles, continuò infirmitates perpetiantur inſanabiles & pernitioſas, quia corruptis & noxiis humoribus ſcatent. Unde non à ſtellis, ſed à peſſimis humoribus evenire nullo dubio opinantur. Socrates Alcibiadem Phædrum, & poſt Phædrum Carmidem adamavit, quos comæ decor, carnium lævitas, & formæ venuſtas exornabat. Theætetum non amavit, quod ſimo naſo, & turpis eſſet. Cherephontem etiam ſprevit, quòd pallidus, & fuſcus eſſet. Ut ex Maximo Tyrio habetur. alii autem, quia ſervili & abjecta indole dehoneſtabantur, nil ferè boni ex eis ſperabat, illos autem ſanguinis nitore, carnium ſplendore puriſſimis humoribus conſtare coniiciebat, & ob id optimè moratos, ut cum illis converſans, optimo eorum genio frueretur. Theætetus & Cherephon, quia diro pallore ſqualidi, veluti fæculentis humoribus, & intemperata temperie cōſtantes, eos non niſi doloſos, invidos, veneficos, homicidas futuros judicabat, & ex eorum familiaritate non niſi exilia, peregrinationes, paupertates, & diros ſortiri exitus, & id optimo conſilio factum putatur. Nec opinionem ſuam fruſtravit eventus: nam Alcibiades ad ſummum Reipublicæ gradum pervenit, & ſuæ patriæ tyrannus evaſit. Si Cæſaris indolem cognoviſſet Cicero, ei potiùs, quàm ſuis inimicis hæſiſſet, nec capite & manu pœnas dediſſet. Habebam amicum, cui mœſta, lugubris, & mœrens facies erat, in riſu eam ita contorquebat, & oculos deformabat, ut potiùs

lugere, quàm ridere videretur: communibus amicis prædixi, fore eum infœlicem: cumq; ex agnatorum morte hæreditatibus cumulatus dives evasisset, irridentes familiares meum vaticinium, mihi convitiabantur, quòd homini contraria prædixissem, respondi, suæ fortunæ incapacem futurum, nam aut bona amissurum, aut brevi interiturum, quod paucis pòst diebus evenit, vix enim elapso mense interiit, quòd si talem fortunam nactus non esset, fortasse diutiùs supervixisset.

QUATUORDECIM ESSE SIMPLICES hominum indoles, & Astrologorum sententiæ.

CAPUT VIII.

SEd ut videre videtur penitius Astrologorũ placita perspicienti, non solùm Jovem vidimus venerabilem formam largiri, sed unumquemque planetarum duplicem largiri, fortunatam unam, infortunatam alteram. Fortunatam scilicet Orientalis, diurnus, lumine auctus, & tandem benè dispositus; infortunatã Occidentalis, nocturnus, lumine diminutus, retrogradus, dejectus, maleq; locatus, unde fœlicem planetam fœlicem dare & conspiciendam, sic infœlicem horribilem, spernibilemque, unde cùm septem errones ab eis numerentur, quatuordecim dari characteres pronunciamus. Ut Juppiter benè dispositus, imperio dignam faciem condonare, majestate plenam, & conspicuam, sic malè locatus, dejectam, & sine decore, sic mores, eventa, magisteria, & morbos.

Satur-

Saturnus fœlix fuscã, sed conspicuam indolem, infortunatus, nigram, & squalidã, mœrentẽ, & miserabilẽ: fœlix contemplationẽ, religionẽ, doctrinã, & providentiã, infœlix melancholiã, insaniã, avaritiã, & perversam sententiã de cæteris scientiis. Mars fœlix præclaram Ducis, & Imperatoris dat indolem, sed dejectus, temerarium, præcipitosum, iracundum, ac violenta morte moriturum facit. Idem de reliquis sentiendum. Nos autẽ hæc non planetis, sed qualitatibus ascribimus, & Saturnium dicimus frigidum & siccum intensè, cum remissiùs agitur, Mercurialem, & quem illi Martium, nos intensè calidum & siccum, sed calidum siccumque remissè Solarem: Eodemque modo Jovium calidum, & humidum intensè, remissè verò Venerium, & ob id magis ad fœmineam mollitiem accedentem: nam pulchritudinem diximus in humido potiùs, quàm in sicco reperiri. Nos totidem indoles confirmamus ex calidi, sicci, humidi, & frigidi combinationibus, & aliquando intentiùs, aliquando remissiùs agi, & quam ipsi fortunam dicunt, nos puris humoribus, infortunam illi, nos fœculentis & impuris damus.

JOAN. BAPTISTÆ PORTÆ NEAPOLIT.

COELESTIS PHISIOGNOMONIAE LIBER SECUNDUS.

PROOEMIUM.

NUnc formas conſcribemus, quas Aſtrologi dicunt à planetis ſimplicibus, & mixtis evenire fortunatas, & infœlices, poſtea de reliquis. Veteres Philoſophi has ſecundas ſtellas vocabant, noſtris corporibus à ſuperioribus impreſſas: quorum opiniones paßim coarguemus, ac noſtras ſemper aßignabimus. Conabimur in ſequentibus, fixarum ſtellarum tradere, & quæ in Zodaico, & quæ extra fuerint, ac ſignorum, & planetarum mixturas.

QUAM FORMAM SATURNUS largiatur, ex Genethliacis.

CAPUT PRIMUM.

UT à Saturno incipiamus, Ptolomæus de ejus forma loquitur hoc modo. Quando Saturnus ſolus fuerit diſpoſitor Orientalis, hominem facit mellei coloris, mediocris craſſitiei, pulchrorum, & nigrorum capillorum, & in pectore ſpiſſorum, mediocrium oculorum, & aptæ corporis magnitudinis. Sed poſtquàm à Ptolomæo facilè Aſtrologorum principe initium duximus, pergamus & breviter cæterorum ſcita percurrere. Julius

lius Maternus. Hominem facit extenuati corporis, pallidi, languidique coloris. Messahala hominem formare dicit coloris inter nigrum & croceum, qui ambulando terram aspiciat, tardus & ponderosus, parvis oculis, & curvis pedibus præditus, nervosa, & sicca cute obductus, raram in maxillis barbam habens, & labia crassa, & depressis naribus. Leupoldus. Huc afferre licet Cassandræ formam, quæ ex Darete Phrygio candida fuit, & rufa, ore rotundo, mediocri statura, oculis micantibus, futurorum præscia.

Non membris egressa modum, non cæca futuri
Fulta gena tereti, suspecto crine cruorem
Mentitur, flagratq; acie Cassandra micanti.

Saturnus si fuerit Orientalis, & solus dispositor, natus erit coloris mellei, mediocriter crassus, pili in capite nigri erunt, & crispi, in pectore spissi, oculi mediocres, corpus temperatè magnum.

QUOD RECTIUS HOMINUM FORMAS EX PLANETARUM ASPECTIBUS INVESTIGARE POTUISSENT.

SEd id aptiùs investigare potuissent, oculos in cœlum utiq; surrigendo, nam planetas ipsos cõtemplando, voci compotes redderentur. Maximus ille rerum conditor rerum conditarum formas, veluti oculata pictura, occultas vires, & proprietates effigiavit, ut unaquæque suas vires, & proprietates aptissimè indigitaret, solus, idemq; conditor in omnibus ferè suis operibus eundem

ordinem ſervavit. Sed quia de his latiùs in noſtris Phyſiognomonicis tractavimus, illuc lectorem remittimus. Contuendo igitur, cunctatiùsqúe contemplando planetarum, aliarumqúe ſtellarum aſpectus, figuras, magnitudines, colores, motus, aliaqúe accidentia, poterit veriùs, & conveniențiùs hominum figuras, magnitudines, colores, motus, & alia conjectari. Si igitur in Saturni ſydus aciem dirigent, illud luridi palloris, vel cujuſdam fuſcedinis coloratum videbunt, quaſi terreſtrem proprietatem indicantis, vel plumbei coloris, languidi, vel potiùs obtuſioris luminis inter errones, veluti atræ bili valdè congruentis: unde homines colore fuſcos & pallidos procreat, nigrorum pilorum, veluti atræ bili obnoxios. Et fuſcedo in ſtella demonſtrat eos nigris indumentis, & nigris cubiculorum ornamentis delectari. Sic pilorum, oculorum, & cutis color, ſtellæ colorem imitatur: dejectiones alvi ſubatræ, ſomnia terribilia, obſcura, cadavera, ſepulchra, tenebras, cruciatus dæmonum, & res nigras. Ejus magnitudo mediocris, vel à planetis minor, præter Mercurium, ob id parvæ magnitudinis natos procreat, & parvorum oculorum. In tantæ ſuæ ſphæræ vaſtitate tardiſſimus, triginta enim annis ſuũ motum abſolvit, ob id inceſſu tardos, & cunctabundos producit, nec leniter ſurſum aſcendentes, pulſum dat tardum, ſudorem acidum, & gravem. Ejus magiſteria ſunt tardarum, graviumq; rerum, ob id non nare, non ſaltare, non currere diſcent, nec ubi levitas, & corporis agilitas requiritur, ſed res tardas & ſtabiles, uti ædificia conſtruere, agros

plantare, & his similia. Et quia motus velocitas sonum sequitur, tarditas silentium, erunt homines paucorum verborum, patientes in operibus, & laboribus. Sphæra ejus proxima primo motui rapidissimo, qui ab Oriente in Occidentem rapitur, ipsa in adversum nititur, & contrariatur, quippe ex Occidente in Orientem voluitur, ideò amatores rixarum, discordiarumq;, rebellionum, & contrarietatum, & cùm magis propinquus sit contrarietati; præ cæteris planetis magis id significabit, & quantò magis quis ab eo remotus fuerit, eò magis quietus & pacificus. Et tandem quòd ejus aspectus teter, & fædus sit, ideò infortuna dictus, & nobis adversus.

QUOD HOMINUM FORMAE EX temperamentis, non ex stellis eveniant.

CAPUT III.

Nos eorum placita recensuimus, non quòd ea probemus, sed tanquam aniles fabellas reiiciamus: nam ipsi eorum fallaciam cohonestantes, & res magnificas & prodigiosas tanquam è cœlo & syderibus provenire confirmantes, tanquam numina hominum mentibus infigunt, quæ è Naturæ fontibus eveniunt. Diximus Saturnios melancholicos, frigidos, & siccos dici, & si Medicorum placita recensemus, Galenus frigidis & siccis & melancholicis corpº durũ & fragile tribuit: capillos aspectos, humidũ, vel lividũ colorẽ, melancholicis nigros & hirsutos capillos, hirsuta & cõjuncta supercilia, crassa labia, & compressas nares.

Alij tribuunt eis dentes male ordinatos, & pectus augustum: unde hæc non ex stellis, sed ex ipsa proveniunt temperie, ut dogmata Medicorũ sanciũt.

DE MORIBUS, QUOS FOELICI Saturno ascripserunt Astrologi.
CAPUT IV.

ASscribens Saturniis suos mores Ptolomæus, ait. Saturnus Orientalis frigidam & siccam largitur complexionem. Maternus frigidæ naturæ dicit. At si genituræ dominus opportunè locatus sit, & ei dominium crescens Luna decreverit, facit homines inflatos spiritu, sublatos honoribus, bonos, bonique consilii, & quorum fides bono semper consilio comprobetur, & qui negotia omnia recti judicii rationibus compleat, ab uxoribus & filiis alienos, sed sibi solùm vacantes, circa aquas, vel in aquosis locis habentes vitæ subsidia, modicum sumentes cibum, & potione nulla gaudentes. Vita eorum erit laboriosa, sollicita, & assiduis animi doloribus implicata. Et alibi. Iste, qui nascitur, erit prior omnibus fratribus, aut, si quis ante eum natus fuerit, à parentibus separabitur. Stabilis amicitia, longa providentia, regale consilium, longas in homine cogitationes secretarum rerum, altum intellectum, ac profundam rerum scientiam. Hali dicit. Si Orientalis fuerit, vincet in ejus complexione frigiditas, & humiditas. Abdila. Saturnus, si erit optimè constitutus, largitur scientię profunditatem & cõsilium adeò perfectum, ut meliorari non possit.

Eorum

Eorum magisteria erunt laboriosa, & aquosa, ut pontes, piscinæ, & emissaria. Alchabitius. Quē amare cœperint, perfecta, & vera dilectione amabunt; & quem odisse cœperint, quod sæpiùs contingit, maximè, & diu odio habebunt. Hali. Si Saturnus fuerit dominus significationis spiritus, per se, & separatim, & in bono cœli statu, sicut in angulis: producit morigeratum natum, boni cōsilii, profundi intellectus, ut, qui à se ipso suis in rebus consilium inierit, divitem, Regibus charum, & claris hominibus, thesaurorum dominus, compositus, non ridens, non tristis, nec invidus. Messahala. Callidus, ingeniosus, occisor clandestinus.

SATURNIORUM MORES APTIUS ex temperamenti proprietate provenire.

CAPUT V.

AT si nobis libeat Medicorum dogmata consulere, demonstrationibus sancitum videbimus, hujusmodi qualitates ex temperamentis potiùs provenire: nam qui sicca, frigidaque constant temperie, vel melancholico humore, mœrentes semp sunt, imbecilles, & timidi. Melancholiæ comes semp timor. Hippocrates Melancholicorum symptomata in duo collegit, metū & mœstitiam, mœstitia ꝓsecuntur omnes quotquot viderint, & timidi, qa, sicut externę tenebræ omnib⁹ pavorē inducūt, sic atræ bilis color, mentis sedē invadens, tenebris opplet, ac timore afficit. Ex melancholico

ſanguine fumi, & vapores cerebrum petunt, ſpiritumq; animalem ibi remiſſum obturbant, ideò varias imaginationes, apprehenſiones, cogitationes, ſtudia, & phantaſmata cient. Unde ex atra bile, velut ex quodam ſeminario pullulant ſimulachrorum, & cogitationum germina. Nigris indumentis veſtiuntur, non, ut Meſſahala dicit, propter religionem (quia tunc temporis ſacerdotes nigris veſtibus induebantur,) ſed quia atro humore referti, non niſi atra, & obſcura videre ſemper concupiſcunt, & læta & ſplendida odio habent, ideò obſcura, & ſubterranea loca proſequuntur, & libenter in eis verſantur. Sunt prudentes, optimique conſilii: nam atra bilis naturalis judicium confovet, prudentiamque largitur, unde, qui ingenio, ſapientia, & conſilio claruerunt, melancholicos fuiſſe tradit Ariſtoteles Problematum libro. Et quia minimè iracundi, & voluptatibus ſe abſtinentes, etiam prudentes habiti ſunt. Et quia deliberando tardi, & ſegnes in omnibus actibus, optimi conſilii exiſtimantur, quia frigidi & ſicci, inepti ſunt circa Veneris commercia, ob id moroſi, cœlibes; alicui ab amoribus filiorum, & ſine filiis. Erunt divites, quia parci & avari; avaritia enim in ſenibus ex ſiccitate provenit, & majores noſtri Saturnum impium; avarum, oſorem uxoris & filiorum finxerunt, ut ex Diodoro Siculo habetur. Sunt laborioſi, quia non gaudent voluptatibus, ſunt conſtantes & patientis animi, quia tardi motus corporis & animi. Sunt agricolæ & ædificantes, quia his artibus, quibus ſe

bus se exercent, labor & tarditas requiritur. Aquosa, & paludosa diligunt, & satis bibunt, quia sicci.

De infœlici Saturniorum indole.

CAPUT VI.

DIximus de iis, qui sub Saturno imperitantem genesin habuerint, nũc sub ægrescenti planeta. At Saturnus, si Occidentalis fuerit, inquit Ptolomæus, natum subnigri coloris facit, macilenti, parvi corporis, planorum, rarorumque capillorum, & magnorum oculorum. Hali autem. Saturnus si malè fuerit affectus, facit natum turpem, & infirmum, erit incurvus: magnorum oculorum, habebitque in altero maculam, & alter altero minor videbitur, crispus, magnæ faciei, fœdi aspectus: dentium diversorum: Pectus subtile, vilia vestimenta & nigra habebit; erit gravis, piger, & nunquam ridet. Abdila. Crisporum capillorum, & multorum, angusti pectoris, & fusci aspectus. Dorotheus. Homo valdè pilosus in corpore, & superciliis apprimè simùl conjunctis. Leupoldus. Si Saturnus fuerit Occidentalis, erit natus subniger, macilentus, parvi corporis, planis & raris capillis, aptæ coadunationis, & vincet in eo siccitas. Si infoelicem Saturni figuram antiquorum cuipiam conferre licuerit, aptè Ajaci Telamonio quadrabit, fuit n. ex Darete Phrygio.

Ajacem Telamone satum coma pulla venustat.
In torquem collecta levem modulata serenis,
Lingua sonis, mens fraudis hebes, sed strenua bellis.

Dares

Dares verò crispa coma dixit, qui ex nimia melancholia in maniam deventus, se ipsum trucidavit. Ptolomæus ascribens ei qualitatem, dicit occidentalem Saturnum esse frigidum, sicciorẽque, Alchabitius frigidum & humidum distemperatum ex humoris melancholici cum phlegmatis adustione, Hali, si fuerit occidentalis, vincet in ejus complexione frigiditas & siccitas: nam Oriẽtalis humidus erat. Homines facit parvæ existimationis, sese abiicientes, incognitos, consulentes sibi ipsis per se ipsos, invidos: timidos, solivagos, deceptores, mœsta loca habitantes, laboriosos, inverecundos, mendicos, amicorum proditores, morosos, austeros, sodalium, amicorumq; conspectum subtrahentes. Abdila. At si erit malè affectus, vilia prosequetur loca, cloacarum fossiones, subterranea, fœtida, & paludosa, vitam ducentes in angustiis, paupertatibus, & laborib⁹, atratis vestimentis induentes, comedentes cibaria mala, ut carnes, & pisces fœtidos, erunt dejecti, squalore & situ oppleti, luctuosi, afflicti, mœrentes, suspiciosi malorum, inertes, & imbecilles. Maternus. Asper, fœtidus, vorax, tenax. In eis semper egestas, exilium, nequitiæ, solitudo, captivitas, damnatio, pertinacia, perfidia, angustia, dolor, funera, luctus, orbitas, malefici, fures, vespillones, & tragici. Alii. Facit invidos, pauci sermonis, infidos, querulos, odiosos, infœlices, dejectos, & mala audientes. Naturalis harum inclinationum ratio, atrabilis est. Sunt infidi & suspiciosi, quia timidi, & cauti, quia decipi timẽt,

invidi

invidi & malitiosi. Galeno aſcriptus liber De ordine utriuſq; ordinis. Nigræ choleræ, ait, mores eſſe furibundos cum iracundia, avaros, timidos, triſtes, ſeditioſos, invidos, habentes ſæpiùs cicatrices nigras in pedibus, vel aliis membris. Sunt doloſi, humor enim melancholicus facit, ut his impenſiùs, quàm par ſit, delectentur.

DE SATURNINIS MORBIS, ET eorum naturalibus cauſis.

CAPUT VII.

MAternus ſcribit; Saturninos ſemp malignus humor impugnat, eoſque intrinſecus dolor collectus aſſidua eructatione diſcutit. Hali, pedum rupturis & fixuris obnoxios fore; id tamen habet in ſe boni, quod longæ vitæ largitor eſt, polliceturque divitias in ſenectute ex cognatorum hæreditate. Sed quòd hi morbi non ex Saturni ſtella, ſed ex melancholica complexione eveniãt, teſtes ſunt Medici, quòd hircino, & fœdo odore vitientur. Galenus, vel potiùs Aetii liber De dynamidiis ex abundantia caloris, vel frigoris malus odor in corpore generari dixit. Pueri non malè olent, quia calor eorum humorem, & ſudorem concoquere poteſt, virorum minimè, proinde ſunt iis humiditates crudæ & indigeſtæ, & ad corruptionem proclives, ideoq; ſudores eorum, & reſoluti illinc fumi graviter olent, neq; enim calor latenter conſumit, ut in pueris, ſed extrudit potiùs, & vapores concitat. Sextus Pompejus,

& Cen-

& Censorinus putant pueros hirquitallos dici, ubi ad virilitatem accedunt ex hircorum libidine, aut odoris insuavitate. Quia duri & sicci corpore, longævi sunt, & qui longævi sunt, sæpiùs ex cognatorum hæreditate ditantur. Quis n. tàm solus, qui cognatis careat? Fixuras habebit in calcaneis. Laborabit phlegmaticis morbis, & melancholicis, congelatis, duris, compactis, & qui non curantur, ut squama, epilepsia, elephantiasi, morphea, cancro, scyrro, hydropisi, paralisi, hemorroidibus, dysenteria, coli & renum doloribus, & hujusmodi notæ reliquis. Infirmitates etiam longas, malitiosas, laboriosas, & sollicitas patietur. Horum rationes indicat Galenus libro De tumoribus præter naturam, qui ait, lepram, scabiem, elephantiasin esse melancholicas affectiones. Idemque libro de bonitate & vitio succorum scribit, ex melancholicis succis lepras, psoras, quartanas, scabies, & decolorationes nigras cum lienis tumore, nigras varices & hemorrhoidas. Et in Prognosticis Hippocratis, attrabilarii morbi, elephas, cancer, lepra, melancholia, & febris quartana. Pręterea melãcholici magna ex parte comitiali morbo laborantes efficiuntur melancholici. Et Aristoteles Problematum libro claros homines atra bile laborare dixit, & epilepsiæ esse obnoxios. Herculem ab eo morbo vexatum fuisse, ob id epilepsiam herculeum morbum dixerint, ita Lysandrũ Lacedæmonicum, Ajacem, & Bellorophontem: hic enim solitarius avia prosequebatur loca, ille insania correptus seipsum interemit. Quod melancho-

lancholia diuturnos morbos largiatur, libro Dogmatum Hippocrates non reticuit, & multis in locis in aphorismis.

De forma, quam fœlix Juppiter suis tribuit.

CAPUT VIII.

QUando Juppiter utique peculiarẽ habet dominatum, absolutamque nactus potestatem, scilicet, quando locorum dispositionis dominus fuerit, & Orientalis, facit natos albos cum quadam coloris commendatione, capillitio mediocri, nigris oculis, & magnis, forma venerabili. Hali. Qui patitur Jovis influxum, est albus, ad flavitiem tendens, magnorum oculorum, parvæ pupillæ, mediocrium capillorum & crisporum, non extensorum, barbæ crispæ, & magnæ authoritatis, eminentium faciei pomorum, narium crassarum, boni status, carne nec pinguis, nec macer, & longitudinis similiter convenientis. Maternus. Corpus media moderatione componitur, & erit ipsius corporis forma munda & formosa, ipsi verò candidi, pulchris oculis, & capite, & spissis capillis ornati, fixo gradu vestigia ponentes. Messahala dicit facere hominem album, habentem oculos non prorsus magnos, pulchræ staturæ, pulchrique corporis. Dorotheus. Nigros habebit oculos, pupillã latam, barbam crispam. Abdila. Honestũ hominẽ, barbam rotundam, pulchros oculos, duos dentes anteriores cæteris majores, atque aliquando aliquantisper diversos, in cujus facie color aureus, albo admixtus, incedens terram spectabit.

Leu-

Leupoldus. Juppiter si dictorum locorum dispositor fuerit, & Orientalis, erit natus albus, mediæ capillaturæ, & similiter oculi, aptæ staturæ, & medianæ qualitatis. Dicunt alii pulchris uti indumentis. Regiam Jovis formam & mores prætulit Trojanorum Rex Priamus. Ut enim ex Nepote habetur.

Celso duci Priamo latè surgentibus armis,
Effulsit roseum cervix caput ardua, scribunt
Membra virum, blandoq; genas terrore minaces
Regius ornet honos, placidæ vox nuncia mentis
Nil tumidum, nil triste sonat, propriorq; precanti
Mollibus imperiis famulantes instruit aures.

Fuit suavis, moratus, & omnibus præditus virtutibus. Non absimilem sortitus est formam Magnus Carolus Rex Francorum, albo enim et roseo vultu, fulvis, magnisque oculis, succincta coma, fronte & ore adeò generoso & venerabili, ut verè augustæ majestatis specimen præseferret, ut, qui illud contemplarent, quasi divinum venerarentur. Hic bellica virtute illustri, justitia, veraque religione, liberalitate majores omnes superavit.

QUOMODO EX IPSIUS JOVIS in cœlo aspectu, formáve rectiùs de natis judicare potuissent.

CAPUT IX.

SEd, si ipsi cœlum circumspectâssent, vidissentque utiq; Jovem nitidū, luminosum, pulchrū, gratiosum, atq; adeò Veneri similem, ut non nisi peritissi-

peritissimus Astrologus internoscat, aspectu etiã jucundum & amicabilem, ob id fortunam vocitatum, & hominibus salutarem conclamatum. Est enim forma venerabili, & dignitate plenissima, ob id homines reddit formosæ apparentiæ, compositæ personæ, compositos corpore & membris, dignitate plenos, majestate decoros, & ab omnibus veneratione habitos. Ejus lumen ex auro, & croceo candicat, & venustum est, ob id suos facit natos ex croceo, & auro candicantes, formosos & maximè venustos. Ejus magnitudo grandiuscula, præter luminaria, & Venerem. Ideò corpore non prorsus mediocres, sed majusculos, perpulchros, & apta modulatione compositos. Oculi ad ejus mensuram mediocres, ejus motus à Saturno tardus, ob id vestigia tardè figentes, & incedendo terram spectantes, lentè incedentes, patientes, atque in eorum moribus moderatos.

FORMAM, QUAM JOVI DANT *Astrologi, ipsam ex calido & humido temperamento provenire.*

CAPUT X.

SEd quam dederunt Joviis formam Astrologi, nõ vi planetarum, sed ex ipsa temperamenti vi demonstrabimus provenire. Ptolomæus Jovis stellam temperatæ naturæ dicit, & magis ad calorem, & humorem declinare. Qui namque humidi, & calidi sunt, quales se esse ipsi Jovii profitentur, hi namque hujusmodi formam nanciscentur. Galènus libro de temperamentis ait, calidos & hu-

midos multos sortiri capillos, robustos, modicè nigros, nec crispos, nec omninò rectos. Et quia calidi & humidi, ideò recalvestres, fit enim calvities ex siccitate. Præterea pinguedo fit ex humiditate, gracilitas ex caliditate, modò ex his duobus simùl contrariis qualitatibus fit eusarchia, scilicet medietas inter pinguem habitum & macilentum. Oculos magnos Democritus Abderita ex superflua humiditate provenire dixit, Herophilus verò ex calido, ex utraque igitur simùl commixta magnos oriri oculos par erit. Sic pupillæ laxitatem ex humiditate provenire autumamus: humida námque animalia: ut oves & capræ, laxas habent pupillas, ichineumones verò, serpentes, & ejúsmodi pernitiosa animalia parvas habent, quia sicca. Vel pupillarum laxitas oculorum magnitudinem sequitur. Porrò calidi & humidi sanguinei sunt, & qui sanguinei, optimè colorati, formosi, venusti, nitidi, hilares, læti & jocabundi.

DE MORIBUS, QUI EX JOVIA forma provenunt.

CAPUT XI.

IN Joviis Ptolomæus calidum & humidum prævalere temperamentum confessus est, si Orientalis fuerit, at si Occidentalis, humidum. Alchabitius calidum & humidum, & esse aëreum & sanguineum. Leupoldus. Si Orientalis, humiditas prævalet. Maternus dicit, Jovē natos facere magni animi, magnaq́; appetentes, & quibus semper fides habeatur, & qui ad magnos actus semp inflentur, ex quibus plùs detur, quàm patrimonii, aut paternæ fa-

næ facultatis expoſcat modus, in omnibus ſuis actionibus imperioſos, nobiles, glorioſos, honeſtos, & mundiciarum amatores, lætos, & qui omni ratione delectari deſiderent, plurimum capientes cibum, multùm appetentes, & quàmplurimos amicos efficientes, ſimplices, & qui ſemper benefacere conſueverint. Vita glorioſa, notabilis, fœlicitatis plena, & omnia, quæcunque cupient, conſequentur, bonis converſationibus adornantur; ac magnorum virorum teſtimonio protegũtur, uxores & filios tenero amore ſemper diligũt, & horum filii dignitatis maxima conſequentur augmenta, ita ut & ad ipſos, ex filiorum honoribus magnũ dignitatis meritum accedat. Si Orientalis & benè diſpoſitus, erit benignus, juſtus, honorãs ſenes, cõſultor & adjutor indigentiũ, & diliget amicos. Magiſteria erũt ex lege. Juſtè & honeſtè judicare, ponere pacẽ & concordiã inter litigantes, veridicus, bona & honeſta præcipiens, ſapiens, & boni intellectus. Juppiter calidus & humidus, ſed adeò temperatus, ut ejus propria virtus ad mortalium corpora nutrienda, ac per multiplices temporum ſoboles propaganda, ſit accommodata. Cujus ſanè ſignificatio eſt formæ dignitas, animi nobilitas, ſana ſapientia & intellectus, tùm jura, leges, modeſtia, gratia, fides, & quicquid æquus benè inſtituti viri poteſt animus concipere. Significat regulos, duces, tribunos, ac digniſſimos cujuſque magiſtratus authores, ſpem, gaudium, continentiam, liberalitatem, hominũ conciliationem, pulchrum, commodum ſuorum

consilium, sermonem gravem, jucundum & festivum, ac publico semper emolumento accommodatum. Hali. Si quando Juppiter fuerit dominus significationis spiritus, separatim & per se, & fuerit in bono statu, facit natum hominem magnæ nobilitatis, laudis, & magnæ famæ, integrũ, liberum, mansuetum, tacitum, & quietum, abdicantem se à vanis rebus, amatorem, & amatum ab hominibus artificiosis, pulchrorum & honestorum factorum, justum, & boni meditatorem, magnæ ostentationis & honestæ, castum, vult esse solus in bonis factis, facit se diligi. Scit custodire, servare, & retinere amicos. Addunt alii. Bonus, simplex, mansuetus, fidelis, legalis, horret malum, diligit bonum, juvat pauperes, & veridicus, libenter bonum aliis faciens, fidus amicus, tractabilis, genio indulgens, amans sine rivali, sermone festivus, gaudet equis, & canibus, ad vindictã proclivis, gestus: habet cum magna dignitate spectabiles, laudis & gloriæ studiosus, ac risu omnia condiens.

EX CALIDO ET HUMIDO OPTImo temperamento optimos mores provenire, non ex Jovis Stella.

CAPUT XII.

SEd quia optimum temperamentum omnia optima signa temperata prosequuntur, & exinde maximas propensiones ad bonos mores eveniunt, non autem ex Jovis stella. Diximus in libro de humana physiognomonia ex justo, & æquabili tem-

bili temperamento, non nisi propensionem ad justos mores, sive ad justitiam provenire, sic ex calido, & humido temperamento omnium optimo, non nisi ad virtutem justitiam omnium virtutum nobilissimam provenire, & quæ omnes virtutes complectatur, ideò justos efficiet, justitiam amãtes, honestum, ac bonum facientes. Eorum magisterium lex erit, quæ docet justitiam exercere, consultor veridicus, sine fraude & dolo, rixarum & litium compositor, & temperamentum, quod in ipsis experiuntur, contrarietates & rixas, vel discordias in aliis videre non patiuntur. Ob id regentes, & gubernatores, & aliis imperitantes, dirigentesque sunt. Ex optima quoque eorum temperie, optima quoque mentis acies; unde prudentes, sapientes, & optimi erunt consilii. Præterea, quia eorum temperamentum aëreum est, & aër est calidus & humidus, ideò quæ in spiritu, & anima sunt maximè aërei, scilicet inflati, tumidi, magnanimi, & magna appetentes, & qui ad magnos actus semper inflentur, & qui plus largiuntur, quàm paternæ facultatis modus exposcat. In omnibus actionibus imperiosi, nobiles, gloriosi, & semper læti. Et qui optimum temperamentum consequuntur, optimam formam simul consequentur; eorum optimis moribus & desideriis melior fortuna sequetur. Vita eorum gloriosa, notabilis, fœlicitatis plena, & omnia, quæcunq; cupiunt, consequuntur: dignitatis maxima augmenta. Multum cibum capientes erunt & luxùriosi, qui namque optimum nanciscuntur tempe-

ramentum, quicquid comedunt, citò digerunt, & ex digestione accedit voluntas comedendi. Prę-terea qui calidi & humidi sunt, luxuriosi sunt, ex hoc namque temperamento oritur luxuria. Hirci calidi & humidi sunt, ob id semper luxuriosi, & qui calidum & humidum semen habent, fœcundi sunt, gaudentes, & hilares semper, quia gaudium & hilaritas in sanguine est. Ob id Hippocrates, quòd alii tristes, alii hilares sint, causam esse in elementis dixit, nam qui defæcati sunt sanguinis, læti sunt. Homerus dixit ob caloris copiam, ob id læti, & in omnibus rebus delectari se cupientes. Significat justos judices, & magistratus, & significat omne bonum, quo vita fruimur, quia omne bonum in mediocritate consistit, & ipse temperamentum & moderationem significat, quia ab omni excessu remotus. Significat virtutes, quia ipsæ in medio vitiorum sunt, sic etiam sanitatem, quia sanitas in bona temperie consistit, sic consilium ac prudentiam, quia illæ consistunt in bona effectuum temperie, quod nec impetu, nec segniter res agitur. Est patiens quia sapiens, qui ferre potest labores, & incommoda. Dat opes, quia hominem facit laborum patientem, prudentem, blandum, & fidum. Amat uxores, quia luxuriosus, & fœcundus.

DE MORBIS, QUOS DAT JUPPITER, eósque non à stella, sed ab ipso temperamento provenire.

CAPUT

CAPUT XII.

ÆGritudines Jovis ſunt, quicquid evenit ex ſanguinis abundantia; non ita ſuperfluitans, ut exterminet naturam, nec ex ſanguine adusto, & corruptibili. Valetudines circa jecur ex vivo faciet, vel ex cruditate; mors verò ab hilaritate, & dejectione victus, vel alvi, ex Veneris uſu. Ex Materno. Morbi ex ſanguine. Peripneumonia, homoptœ, pleuritide, exanthemate, convulſione, gonhorrea, lienteria, & alii, qui de ſanguine, cùm in quantitate, vel qualitate peccat, leviq; quaq; occaſione ſanguinem è naribus, vel de opportuno corporis meatu excernit. Nos autem hos morbos non à ſtella Jovis, ſed quia calidi & humidi, facilè nudant, & parumper hircũ olent, pulſos habent plenos, pulchrarum rerum gaudẽt, & rubra lætiùs vident. Pauci ſunt morbi ſanguinis: ſed hoc ab optima temperie. Conſtans eſt Medicorum dogma ex optima temperie malum pervenire non poſſe, modò ex calido & humido optima temperies, unde pauci, vel nulli oriri poſſunt morbi. Temperatum, ſive eucraton ſtatum dixère Ariſtoteles, Theophraſtus, Stoici, & Athænei ſequaces, caliditate, & humiditate pollentem, ſed morbis laborabunt, quibus pueri, qui calidi & humidi ſunt. Et quia ſa[illegible]s verè abundat, ideò tunc temporis ægrotare ſo[illegible]ent: æſtate, & hyeme benè ſe habebunt, minuſque læduntur autum-

no, ut ex Galeno habetur Aphoriſmorum ſecundo. Et quia ſanguis in jecore generatur, ibique perficitur, diciturq; ſanguinis officina, ideò morbis à jecore.

DE INFORTUNATA JOVIS INdole, moribus, & morbis.

CAPUT XIV.

PTolomæus ex Jove Occidẽtali naſci viros colore albos, ſed indecenti, recaluos, aut rigidis capillis, ſtatura mediocri, ac humido, magis diſtemperatos. Hali. Si Occidentalis Jupiter, formoſior erit, quia ejus oculi mediocres, & caput parvum. Meſſahala verò, habere nares breves, & non æquales, calvum, in aliquo dentium habentem nigredinem. Maternus. Verùm Juppiter ex accidenti aliquo, ob nimiam fortaſſe de ſe confidentiam, incõſultum ſignificat rerum aggreſſum, atque difficilem, quandoque ex tali cauſa operum exitum, ſignificat enim patientem animam, ſed ultionis avidam. Hali. At ſi ſtatus hujus planetæ diverſus fuerit à prædicto ſtatu, facit mores, & ſpiritus nati ſimiles his prædictis, niſi quòd erunt debiliores, & gignentur ex hoc diverſi ingenii, eritque vice liberalis, deſtructor, & loco caſii, & religioſi, credens in aliqua magna credulitate, & loco mãſueti timidus & loco nobilitatis vilipẽdet homines, ex loco faciendi bonum, collocabit illud in malis locis, & his ſimilia. In complexione ejus, quod magis apparet, eſt humiditas. Benatus.

Eſt

Est ignarus benè faciendi, versatus circa vetitas operationes, studebit hipocrisiæ, morabitur in locis orationum, in cripus, & cancruosis locis, & speluncis, & illa occasione futura prædicet, nullos habebit amicos, filios abhorret, cum nullo conversabitur, infidus, malus, debilis, insipiens, laboriosus, & electionis parvæ. Quæ omnia & si in pejus ruant, ex physica ratione accidunt, ex nimia scilicet humiditate, quæ temperamentum corrumpit, nam humiditas cum calore temperata, coloratos homines reddit ob id albos, ait, sine coloris decentia. Recaluus fit ex luxuria, quippe si complexio ad humiditatem vergit, luxuriosus evadit, unde & calvities. Maculæ in capite ex defectu temperamenti, unde maculæ ex Occidentali Jove, in dentibus eveniunt ex defectu caliditatis. Mores prædicti erunt debiliores, quia ad humiditatem accedunt, id est ad muliebrem mollitiem. Ideò loco casti, parùm lascivi, loco religiosi, debiles in religione, loco mansueti timidus, ex loco faciendi bonum, aliquando malum, & quantò pejor est fœmina natura vivi, tantò pejor Occidentalis Juppiter ipso Orientali. Ex Occidentali enim Jove, plures, & ferè omnes eveniunt infirmitates, nam in Orientali paucæ, in declinanti multæ.

DE FORMA, QUAM MARTIS stella natis largitur.

CAPUT XV.

POSCIT ordo de Marte verba faciamus. Inquit Ptolomæus. Cum Mars Orientalis ex-

titerit, ejus forma erit rubedinis & albedinis particeps, bonæ quantitatis, & idoneæ carnositatis, oculi ejus varii, capilli spissi, & mediocres. At Julius Firmicus Maternus. Mars dominus genituræ facit hominem rubeis capillis, & oculis cruentis, & deformem. Hali. Si Mars ex Oriente effluxerit, est inter album & rubeum, corporis mediocris, pulchri status, oculorum Zarchorum, capillos habebit spissos inter crispos & extensos. Messahala. Facit hominem facie rubeum, habentem capillos rubeos, faciem rotundam, leniter eam dehonestantem, oculos magnos, & croceos, in pede dextro maculam habentem, & id ex rarò fefellisse. Dorotheus idem quod Messahala. Sed Abdila dixit. Caput curvum & crassum, color faciei rubeus mixtus cum nigro, ut qui per Solem incedunt, quasi non verè ruber, aut niger. Menelai forma Martem indicat, erat enim ruffo capillo, ac mediocri statura, animosus & præstans in armis, iracundus, clamosus, ut ab Homero describitur, ex Darete Phrygio.

Gratior æquato Menelaum forma venustat,
Fulta statu, virtusq; comæ genialе rubentis
Mens domat, ipse astu mentitos indice crines
Arguit, acceptos noto, gratusq; merenti.

MARTII FORMAM EX IPSO *syderis aspectu dignosci posse.*

CAPUT XVI.

SI oculos in cœlum attollimus, Martis rutilum sydus, igneum, & veluti carbonis accensi

rutilans

rutilans aspiciemus, ob id pyroxis appellatum, quia color flammæ similis, æstuantis, igneæ qualitatis nobis referens argumenta, & rubræ bilis, ideò horroris, & formidinis plenum, ut meritò ab antiquis infortuna dictus sit, & ejus naturam ex ipsius stellæ colore tractam videmus. Inauspicatum sydus, & non salutare, & prosperum, sed minax & terribile, ideò infœlicis vitæ, violentæ mortis, & igneorum morborum nobis notas inurere, ut nec socii ejus societate delectent. Græci ἄρης, ἀπὸ τοῦ ἀναιρεῖν, hoc est à corrumpendo, aut ἀπὸ τοῦ ἄρης. Phornutus scribit à damno & interitu nomen adeptum. Ptolomæus Martis stellam urere, & arefacere dixit, sicut competit igneo ipsius colori. Quia rubeæ igneitatis, & iracundiæ, ideò nobis rubram auget bilem, faciem rubri coloris, rubros, & cruentos oculos ingerit. Flavæ bili præest. Sydus corpore non est magno, ob id natos facit corporis moderatæ qualitatis, duobus annis suum circuitum absoluit, ideò natos non tardi, nec concitati gressus, ob id in ambulando magnos passus, & non tardos facient.

MARTIS FORMAM AB IPSO provenire temperamento.

CAPUT XVII.

Calidæ temperaturæ signa ostendimus in nostris Physiognomonicis esse carnem tangentibus calidam, hirsutam, & minùs habentem pinguedinis, colorem rubeum, & capillos nigros. Alii dicũt. Citò crescentes, venas apparentes, anhelitũ mãifestũ, vocẽ firmã, fortẽ, & agrestẽ, citò sudãt, &

digerunt

digerunt benè, pili crassi, & crispi; mores lascivi. Siccæ verò, corpus gracile, & durum, carnem tactu asperam, juncturas manifestas, capillos, & pilos asperos & crassos, coloris rubei. Comedunt & digerunt benè, in laboribus durabiles.

MARTIS STELLA QUOS mores largiatur.

CAPUT XVIII.

PTolomæus inquit. Si Mars in Orientali effulxione, in ejus complexione vincet caliditas & siccitas. Alchabitius dixit, benè calidam complexionem. Leupoldus. Vincet in eo caliditas, & siccitas. Maternus. Facit invictos, & qui nullis rationibus subigantur, immobiles, contentiosos, tardos, violentos, audaces, periculosos, & qui assiduis decipi soleant, multùm comedentes, & carnes crudas non benè coctas, & cibos digerentes, imperitos, & principalia sibi semper vendicantes potestatis insignia, neque circa uxores, neque circa filios, neque amicos bonos habent affectus, ut qui res alienas invida cupiditate desiderant. Artes, quas exercent, erunt ex igne, & ferro ignito, idest præcisiones & combustiones. Hali. Si Mars fuerit dominus significationis spiritus, & in bono statu, gignit natum fortem, amabilem, iratum, amatorē armorum, & rerum armis convenientium, audacem, quoniam amat diligere, & agitare prælia, exponit se periculis, nulli obedit, nec se submittit, renovator rixarum, locutor factorum, & auda-

cium

cium facinorum, & jactat se de his, & acutus pręponit se rebus & factis. Vilipensor rerum omniũ, amat vincere, aurus, semper iratus, & nihilominus prudentium morum in suis rebus. Addunt alii. Gaudent rubris indumentis, circa filios & uxores non propensi, ob id optimè finxerunt Poetæ Herculem uxores & filios occidisse, non nisi bella audenti animo concupiscunt, & bella serere conantur. Ad exemplum magnum Sfortiam afferemus, fuit enim statura corporis erecta, mediocri, macro potius, quàm succoso habitu, prævalidis artubus, firmissimo quodam nervorum nexu, cruribus ad suram maximè perstrictis, manu ampla, digitorum compage adeò firma, ut distractam in diversum, utraque manu ferream equi soleam facilè disrumperet, lato pectore, latisque humeris, ventre adeò restricto & castigato, ut angustissimè cingeretur, quandoquidem in medio à duobus primis ab utraque manu expansis, lunatisque digitis facilè præcingi posset, erat facie subagresti, parùm læta, rubro pallore subfusca, oculis cœsiis minacibus, ac intra cavos orbes reconditis, naso adunco, sed tamen os præclaro quodam militari decore ornabatur, ut mira indoles ex agresti vultu effluebat, ut Martios decet, ut ad ingentia facinora natus ex humilissimis natalibus videretur. Fuit vulnerum, & periculorum contemptor, nunquã ab acie, nisi victor discessit, excitabatur diu, noctuque ad magnorum ducum nomen, & si quid ei bello præclarè gestum nunciaretur, commoto animo suspirabat. Ad omnes militiæ præfecturas

foeliciter

fœliciter aſcendit, ad opes, & honores. Sed ex agreſti, & parùm læto vultu, aliquid infœlicis Martis nunciabatur, quippe violentam mortem minaretur: nam equum in Aternum amnem adigens, tunc fluctibus intumeſcentem, cœnoſo ſubſidente vado, poſterioribus cruribus defecit, ac gravantibus armis ſubmerſus interiit. Fuere multi Martii, præclaræ indolis, qui egregiè in armis floruère, ſibiq́ue immortalem gloriam peperère, quorum memorant hiſtoriæ. In præſentiarum ſubeunt in memoriam Galeatius, & magnus Sfortia. Fuit enim Galeatius facie rubore perfuſa, oculis flagrantibus, ignitiſq;, ſub criſpa & fulva cæſarie, lato pectore, erecta cervice, decenti ſtatura, impiger, audax, ad pericula belli ſubeũda promptus, unde citò per omnes bellici muneris ordines decurrit, honore, ac divitiis auctus. Sed eum lethalis & vehemens febris invaſit, nihilq́; de ſævo impetu remittẽte, triduò aſſumpſit morbus, ut Martiis contingit. Ex antiquis hiſtoriis Pyrrhus à Darete Phrygio deſcribitur. Fuit magnus, viroſus, ſtomachoſus, bleſus, vultu bonus, aduncum, oculis rotundis, ſuperciliosſus. Nepos.

Ore virum faſtus, indignatiq; minaces
Suſpendens cervice genas, livore ſuperbo
Obliquat ſocios Pyrrhus, ſcribuntq; ferocem.
Ardua membra, teres oculus, projectior alvus?
Texendis vox æqua ſonis, teneroq; laborans
Eloquio, lingua bleſos fruſtratur hiatus.

Erat enim ignei coloris, ita dictus Pyrrhus πυῤῥος à fulvo capillorum colore, Politem, & Priamum obtruncavit, etiam ipſe ab Oreſte obtruncandus.

EX CALIDO ET SICCO TEMPE-*ramento Martis mores, non ex sydere provenire.*

CAPUT XIX.

AT ejusmodi mores non ex stellis, sed ex ipso eveniunt temperamento; quippe Galenus & alii Medici sexcentis in locis dicunt, qui flava bile affecti sunt, ad iram propensi & concitatiores sunt. Argumento quoq; esse potest hominis ætas: nam ab anno quatuordecimo, usque ad quintum & vigesimum rubra bilis dominatur, & nunc homines cholerici, biliosi, audaces, iracundi, & insolentes efficiuntur. Sunt præterea audaces. Galenus in eo libro, quòd animi mores corporis temperaturam sequantur, ex biliosis humoribus (ex Platonis auctoritate) corpus pervagantibus, & animæ penetralibus se permiscentibus, audacia efficitur. Idemq; in eo libello de natura, & ordine cujusq; corporis, ex bilioso humore, audacia, furor, inconstantia provenit. Cùm calor efferbuerit, in flammas evolat, unde Martius æstus provenit, & præcipites reddit, ut qui præposteris cōsiliis omnia agant, & periculis temerè se dent. Præterea ab ipsa bile animi solertia, memoria, ingenii acuitas, & elevatio provenit. Ex commentariolo de dignitatibus Hippocratis. In libello de anatomia vivorum ait. Rubra cholera facit homines ingeniosos, & acres, & multùm comedentes, & coëuntes. Et quia calidi sunt, comedunt, libenter carnes crudas, quia humidioris cibi appetentiores sunt, & facilè eos concoquunt. Sunt sine amore, quia amantes in calido

& ſicco ſunt temperamento, ideò uxores & filios non diligunt. Mobiles ſunt, quia præproperi in agendo, ideò ſtare loco neſciunt. Leves ſunt, ob id peregrinationes facilè ſubeunt, & quia inconſulti, & feſtinantes, abſque ratione, & commoditate itinera ſuſcipiunt, ob id anguſtiæ, labores, & incommoditates eis accident. Ad ſummum valida complexio ſuperbos, imperioſos, inconſultos, & audaces facit.

MORBI, QUOS ASTROLOGI à Marte provenire dicunt, non à ſtella, ſed ab ipſa flava bile proveniunt.

CAPUT XX.

SEd præſtantiſſimi Aſtrologi prodidère, quòd pulſus habent magnos, & colores & urinam flavam, igneam, mordacem, ſudorem acrem, ſalſum, & amarum, dejectiones flavas, ſomnia ignita, incendia, homicidia, lites, furta, & febres calidas, quæ omnia fiunt ex cholera non aduſta, dat phreneſim veram, & non veram, puſtulas ſanguineas, impetigines, & valetudines adventitias, quæ fiunt in corpore præter naturam, cum aſperitate atque fœditate, pruitus, lentigines, & patientur pavores, & cogitationes horribiles, homines inquietantes, & quicquid tandem cum inflammatione caloris. At ejuſmodi morbos non è ſyderibus, ſed ex humoribus provenire ſanciunt Medicorum dogmata. Galenus namque ſuper Aphoriſmos Hippocratis, puſtulas bilioſas per totum corpus

pus dispersas, erysipelas, id est serpigines, tertiānas, & ardentes febres ex biloso humore provenire dixit. Et libro de naturalibus facultatibus. Calidi morbi à flava bile, sic libro de utilitate respirationis.

FORMA, MORES, ET MORBI, QUI ex infœlici Marte proveniunt.

CAPUT XXI.

PTolomæus. Mars si Occidentalis extiterit, nasus tantū rubri coloris erit, & moderatæ corporis qualitatis, parvos habet oculos, capillos raros, planos & flavos. A quo Leupoldus. Si in occidua statione Mars fuerit, rubeus tantùm erit, corpore mediocri, parvis oculis, capillis raris, planis, & flavis. Julius Firmicus. Mars geniture dominus facit homines rubeis capillis, & oculis cruentis. Hali. Mars si fuerit Occidentalis, est rubei coloris, simplicis rubedinis, parvorum oculorum, corporis mediocris, capillorum ad albedinem tendentium, faciem habet rotundam, & fortè in ea maculas, magnum caput & anteriùs prominens, in fronte percussionem aut signum, magnas aures, aspectum acutum, dentes longos, carnem modicam, in suo incessu magnos faciet passus. Messahala dixit, quòd facit hominem rubeam faciem habentem, capillos rubeos, faciem rotundam, leviter eam dehonestantem, oculos magnos & croceos, aspectum horribilem, habentem in pede sinistro maculam, & hoc raró fallet

Dorotheus de aspectu illud idem. Sacerdos. Mars dat homini curvum habere corpus, ipsumque semirubrum, ita quod non verè rubrum, nec verè nigrum, sicut habent illi, qui nimiùm morantur in Sole, vel diutiùs per calorem incedunt ⁊ aliquando Martius habet grana rubra in facie, & ut pluriès raros gerens pilos in barba, velut spado. De ejus complexione Ptolomæus dicit. Vincit siccitas. Alchabitius calidam complexionem, & siccam, distemperatam, igneam, cholericam, & amari saporis. Leupoldus idem, quod Ptolomæus.

De ejus moribus Hali hæc habet. At si natus Martem habuerit malè constitutum, facit eũ sine verecundia dehonestatorem, amatorem interfectionum, & suppressorum clamorum, quoniam alta voce loquitur, innovatorem rixarum, levis & pauci sensus, deprædatorem viarum, quia in eo non est pietas, sed est malefactor, permutabilis in rebus suis, abhorret cõsanguineos, & ipsi eũ. Ignorat Deum, nec scit, quid ipse sit. Maternus. Natura calidus & siccus, iracundus, vehemens, incitata sæpiùs iracundia præceps. Cujus significatio est proditio, pugna, cædes, audacia, temeritas, timor, fugæque difficultas, perfidus, obscœnus, incautus, amator, facilis offensio, varia cogitatio, nullum consiliũ. Significat quoq; violentos principes, feros, inhumanos, alienæ semper cædis appetentes, perjuros, dolosos, inconstantes, maledicos, incõpositos, omnia contaminantes, omnia polluẽtes, divina & humana ꝓmiscuè habẽtes, ingeniosos tamẽ, ad omnesq; conatus suos mutabili

quadam

quadã versutia promptos. Significat enim deformem, inverecundum, ingratum. Chyrurgiam ex artibus exercet, & quicquid cruenti sanguinaria quadam voluptate perficitur. Hali. Facilè peregrinationes subibunt, in quibus accident labores & angustiæ, & prædationes, libenter offendent miseros, & quos poterunt, gaudent effusione sanguinis, combustione, & decapitatione. Sequentur fures & tabernarios, superbos, & mendaces, perjuros, falsarum monetarum decisores, & chartarum, abscissores viarum, ductores exercituum, præproperi in agendo, & inverecundi, minaciter loquũtur, incedunt per ignem, per enses, rapaces, contumeliosi, furiosi, & pravorum morum. Græcum Metionem infœlix Mars accusat, nempe mediocri statura, rufum, corpore jucundo, vitiosum, pertinacem, crudelem, impatientem describit Dares, à quo Nepos hæc addit.

Impia præcipitem natura Metiona mergit
Invidiæ cinctum stimulis, curæque tenacis
Defessum excubiis, teretes cumulatur in artus,
Carnea massa tumens, animumq; ebullit Erynnis,
In caput, in corpus reliquum livescit inustum
Sanguineis pectus maculis, gena disputat hydris
Inditio pectore virens & mentis anhelans
Accusant, furiasque flammati incendia crinis.

Morbi & pericula, quibus incurrere debent. Maternus. Vitia ex igne, & ferro, id est, præcisiones & combustiones, atque ex altissimis locis frequenter periclitantur, & extrema corporis frangit, mortem verò dat repentinam, atque vio-

lentam. Dat febres calidas, quæ fiunt ex cholera adusta, & sine causa, dat phrenesim veram & non veram, pustulas sanguineas, impetigines, albaras, & valetudines adventitias, ægritudines comedentes corpus, ut cancri, & similes, ignem sacrum, patientur pavores & cogitationes horribiles, & quicquid ex inflammatione caloris. Sed expositis exemplis, multa quæ scribimus rudibus erunt apertiora. Fuit & Petrus Navarrus vir Martius lato ore, ac decora indole, sed nescio quid funesti, vel lugentis in eo videbatur, color carnis & pilorum ruffus, aut mavis ferrugineus, corpore mediocri, magnis oculis, cruentisque, facie & barba rotunda, capite magno & anterius prominenti. Fuit in rebus bellicis vir præpollentis ingenii, ac in excavandis cuniculis, immissis tormentarii pulveris fomentis, violentia obluctãtis flammæ, turres, oppida & arces subverteret; multas victorias consequutus, sed victus, & præliando captus in arce nova Neapolitana, quam ipse cœperat, carceribus detentus fuit, postremò carnificis manum non aufugit, quin strangulatus interiret. Sed hæc ex physicis eveniunt rationibus. Nimia siccitas, & immoderatus calor perdit potiùs, quàm fovet, ut qui ex igne generatur, corporis vitia producit. Ex intemperato ardore, & vehementi bilis commotione intemperatæ, & vehementes in homine perturbationes excitantur, & violenti & inconsiderati effectus producuntur. Ad summum, quia calida complexio superbos, violentos, & inconsultos facit, ob id homicidæ, grassatores

viarum

viarum, periculoſi, & qui ab amicis ſufferri nequeant, malè morati, ſui profuſi, aliena appetentes, ſummis viribus res arduas tentant, ſuperciliosè loquuntur, ceu œſtro perciti fuerint, litem ubique movent, & ex lite litem componunt, fel in ore, ignem in corde. His moribus ſi ſolertia & ingenii acuitas addatur, quam diximus ex flava bile provenire, fiunt deciſores monetarum, chartas falſificantes, ut facile evenire poſſit, ut vulneribus confoſſi, igne, capite, & violenta morte mulctētur. Hæc enim vitia hæ ſolitæ ſunt ſequi pœnæ. Galenus libro de differentiis febrium, herpetes, & eryſipelas ex flava bile. Et Plato, referente Galeno, libro de decretis Hippocratis. A flava bile ſacri ignes, eryſipelata, herpetes, & inflammationes omnes, quæ in corpore accenduntur, proveniunt. Et libro de naturalibus facultatibus. Calidi morbi à flava bile. Sic libro de utilitate reſpirationis. Bilioſus ſanguis ſi in vapores bilioſos ſolvatur, ad phreneſim, id eſt ad mentis perculſionem inducit. Et tertio de locis affectis ex eadem bile fiunt ferina deliramenta. Ex his igitur deliramentis ad præcipitia & nefarias mortes inclinantur, gaudentes igne, ſanguine, & carnificina.

DE SOLARI FORMA AB *Aſtrologis deſcripta.*

CAPUT XXII.

PTolomæus Solem & Lunam non dare natis peculiarem formam, ſed unumquemq; plane-

tarum adjuvant, quibus aſſociantur in figura, ſed ſpecialiter formoſitatem, & magnitudinem largiri. Idem ab eo ſenſit Hali. Leupoldus & Dorotheus. Sed Maternus, cùm Sol genituræ domino cõjunctus fuerit. Agamẽnonẽ quia magno corpore & venuſto, ac indolem majeſtate plenam præſeferebat, ac imperio dignam ſpeciem, Solarem fatemur: præterea conſilio, prudentia, & humanitate pleno, quæ omnia Sol largitur. Nepos ex Darete.

Martius ornat honos Agamemnona fuſa vigorem,
Celſaque membra favent, vultu præcone poteſtas
Enitet, & Regem ſpecies armata profatur.
Mixta virum phalerant, cirrho candente decoro
Virtus, nobilitas, dives, facundia, prudens.

Sed Maternus: cùm Sol genituræ domino conjũctus fuerit, facit homines corpulentos, & moderatè compoſitos, & quorum caput flavo capillorũ crine luceſcat. Meſſahala. Si Sol Orientalis fuerit, facit hominem colore inter croceum & quaſi nigrum, & tectum quodam rubore, vel æmulum: brevis ſtaturæ, ut in quibuſdam criſpum, & pulchri coloris. Dorotheus. Figura Solis crocea, habens parùm rubedinis capillorum, & oculi ejus aliquantulùm crocei. Abdila. Facit homines carnoſos, pulchræ & albæ faciei, oculorum quandoque magnorum, in quorum facie color albus, citrinus, conjunctus, pulchram & plenam barbam: capillos etiam gerit extenſos. Et quando fuerit in aſcendente, erit in facie nati ſignũ, capillos habebit inter croceos participantes quodam rubore. Hali.

Sol

Sol facit hominem crocei coloris, crassum, albũ, & oculorum aliquantulùm foràs prominentium, faciei rotundæ, & lucentis, capitis magni, & extensorum capillorum, pii aspectus, raucæ vocis, mediocris longitudinis, compositè incedentis, Hali. Facie leonina, capillo flavo, facie pulchra, & in pueritia gratiosa.

QUOMODO RECTIUS EX IPSO SOlari globo potuissent eadem investigare.

CAPUT XXIII.

Sed prisci illi cœlorum interpretes ex ipsius stellę aspectu, & naturę opiferam & salutarem faciem cognoscere potuissent. Sol est colore croceus, vel rubeus ad album tendens, ob id homines gignit albæ & croceæ faciei, & capillorum. Et quia ejus radii circa corpus extenduntur, & circumfulgent, aureo colore crispantes, ob id capillos extensos, flavos, & crispos facit. Magnitudine inter planetas satis conspicua, omnium maxima, rotunda, venusta, & satis digna conspici. Ob id oculos magnos, facie & capite rotundis venustos, corpulentos, gloriosos, pii aspectus, & conspicuæ formæ. Ejus corpus quasi foràs extat, semiglobus protuberat, ob id oculos foràs prominentes producit. Inter planetas mediocriter incedit nec piger, nec festinus, nam anno uno suum motũ absolvit, ideò in motu, nec festinus, nec tardus, sed compositos

in incessu natos facit. Ejus motus uniformis non variatur, nec alteratur, sed semper similem servat incessum. Inter planetas lumine sæpè orbatur, & eclypsim patitur, ob id vitia oculi quàmlibenter largitur, orbitates, & cœcitates, & est, ut in cœlo fons luminis, sic oculus in homine, quo videmus. Non errat, ut alii planetæ, ideò parùm errantes, & eorũ rationes obstinatè defendẽtes facit. Quia splendidus & luminosus, ideò splendentes & venustos facit. Quia in medio planetarum consistit, tres à superiori habens parte, totidem ab inferiori, & circum circa ab eis stipatur, & veluti quodam satellitio obsequitur, super omnes principatum obtinet, & omnes corroborat.

SOLIS FORMAM AB IPSO provenire temperamento comprobatur.

CAPUT XXIV.

IN primo Apotelesmatum Ptolomæus Solem dicit vim habere calefaciendi, & leniter desiccandi, quæ affectiones faciliùs sensibus percipiuntur, quàm aliarum stellarum propter magnitudinem, & evidentem anni mutationem in suis viribus, & temporibus. Sed quos isti solares vocant, nos vehementer calidos, & in sicco & humido temperatos dicimus: ex humiditate enim & caliditate fit homo corpulentus & carnosus, faciei carnosæ, albæ, & mediocriter compositus, id est non brevis staturæ. Ex caliditate verò & siccitate capilli evadunt flavi,

crispi, & extensi, & rubri vel crocei coloris, & plena barba, sic prominentes oculi ex caliditate, humiditateq;. Vox firma ex caliditate, raucitas ex humiditate, sic compositus gradus, aut incessio ex intemperata humiditate, & caliditate: nam intensa caliditas celerem gradum, & superflua tardum, ex utroque composita incessio, composita erit.

MORES, QUOS SOL LARGITUR. CAPUT XXV.

SOl igitur, ut Maternus inquit, quando cum genituræ domino conjunctus erit, facit homines fide plenos, sed cujusdam superbiæ spiritu inflatos, sapientes tamen, & omni æqualitatis moderatione compositos, humanos, & qui suos parentes integro amore colant. Facit agricolas, patrimonia propria virtute quærentes, efficaces, cordatos, & qui semper aquosa regionum delectatione lætentur. Facit enim tales, qui omnes actus cum maxima honestate perficiant, sed hi ab uxore, & à filiorum erunt affectibus separati. Alibi. Significat quoque Reges, & Principes, non atroces, non difficiles, non iniquos, sed justos, affabiles, ac tractabiles, mansuetos, & omni virtutum genere honestatos, superbiæ tamen spiritu quandoque inflatos. Significat grave eloquium, maturum consilium, severum judicium, & splendidum cujusque rei, magnificamque penitus actionem, omnem quoq; nitorem, & claritatem, atq;

regium apparatum, fortitudo animi corporiſque, honeſtas, magnificentia, victoria, perſpicua munditiës, incredibiliſque apud omnes expectatio, & quicquid videtur ad regiũ apicem pertinere. Hali. Dat regna, magiſtratus, & honores, facitque homines dignos, quibus honor habeatur, gratos Principibus, ſermone raros, ambitioſos, ſublimem animum, honeſtum, largum, glorioſum, ac ſumptuoſo veſtitu gaudentes, non multũ cibum ſumentes.

EX CALIDO, ET SICCO TEMPERAMENTO, *humidoq́ue, ejus mores, non à ſolari ſtella provenire.*

CAPUT XXVI.

CAlida, humidaque complexio, vel calida, ſiccaque ſuperbos facit, ſic inflatos, ambitioſos, generoſos, largos, ac ſumptuoſis veſtibus utentes. Ex optima igitur hac compoſitione, ſapiẽtes, cordatos, & qui omnes actus maxima honeſtate perficiant. Et quia quando compoſitio optima & æqua eſt, ut diximus in Phyſiognomonicis, facit homines omni æquitatis moderatione compoſitos, humanos, & qui parentes ſuos integro amore colant. Si verò in ſiccitate plus abundaverit, pudicos facit, ob id non uxoribus gratos, nec filiorum amantes, ſed quia, ut diximus, nobiles, magnanimi, generoſi, inflati, ambitioſique, gravis aſpectus & generoſi, ob id poteſtates conſequuntur à Principibus, & eis gratiſſimi erunt.

DE

DE SOLARIBUS MORBIS, QUI *non à stella, sed à temperamento proveniunt.*

CAPUT XXVII.

ASTrologi dicunt calidas & siccas infirmitates largiri Solem solere, ut venenum calidum, & corporis purgationes, vitia & infirmitates oculorum. In hominibus dextrum, in fœminis sinistrum, quæ omnia à siccitate & caliditate veniunt complexionis, non à stellis.

DE INFOELICI SOLARI FORMA, *moribus & morbis.*

CAPUT XXVIII.

PTolomæus ait. Si Occidentalis fuerit, homines facit habentes statum plusquàm mediocrem, colorem æmulum, capillos flavos & extensos, & aliquantulùm crispos. Maternus. Ambitiosa existimatio, omni honorum cupiditate. Facit morbos frequentes, ex igne comburi. Mortis exitus in peregrinis locis, violentos, subitosque decernit. Sic & morbos comedentes carnem, quæ omnia à sicco, & calido intenso proveniunt.

Cum Solis participatione, aut solarem Hectora fuisse natum judicamus, nempe Sol aut Luna paululùm impediti, oculos natis impediunt, nam coccos, strabos, & debiles visus faciunt. Dares de Hectore. Blesum, candidum, crispum, strabũ, pernicibus membris, vultu venerabili, barbatum decenter, bellicosum, animo magnum, civibus clementem, dignum, & amori aptum. Nepos cumulatiùs vertit.

HE-

Hector magnanimum librato culmine pectus
Erigit, intorto candet coma crispa capillo,
Succinctum complexa caput, blandeq; recisos
Furatur vox blanda sonos, pernitia membra,
Mens placida in cives, faciem lanugo serenam
Induit, ac visus acies obliqua cadentes
In geminas spargit partes, semperq; supina
Occiduum stabilem contristat lumine vultum.

DE VENERIS FORMA AB Astrologis descripta.

CAPUT XXIX.

EX numerosissimo stellarũ choro, benefica, salutaris, adiutrix, & humanæ naturæ amica est Venus, genitale astrũ, & ejusdem nobiscum temperaturæ. Ptolomæus ait. Veneris opera Jovis operibus assimilantur, propter quod ea, quæ per ipsam contingunt, pulchriora sunt, & magis recipiuntur, ejusque pulchritudo, mulierum pulchritudini magis assimilatur. Erit enim melioris figuræ, & corporis melioris. Ex ipsius proprietatibus oculos subruffos facere, & idoneos. Leupoldus eadem. Maternus. Venus genituræ domina si fuerit effecta, dat corpus longum, candidum, oculos gratos, venustatis splendore fulgentes, spissos capillos, aut molliter flexos, aut gradata pulchritudinis venustate componit, aut crispos crinium facit, bostritis conatos, æquales. Alibi. Ex habitudine corporis pinguedinem potius significat, sed venusto decore ornatam, debilem autem &

tem & adversa sæpiùs valetudine fatigatam. Per eam significatur omnis decor, omnisq; venustas, ornata vestimenta auri subtegmine elaborati cultus, argentíve, aut tyriæ murices purpura honestari. Hali. Venus similis est Jovi, nisi quòd ex peculiari quodam beneficio ei contingit esse formosiorem, ac majoris venustatis, melioris conceptionis, & pulchrioris formæ, quoniam formositatem significat convenientem formositati mulierum, & est magis mansuetus, & corporis blandioris, & propriè oculi ejus sunt inter Zarchum, & nigrum, & pulchrum. Aliqui dicunt, quòd jam aliquantulùm bazus cum rubedine mixtus, debilis, pulchri aspectus, nigredo oculorum suorum major albedine, subtilium superciliorum, & junctorum, & subtilium labrorum, multæ carnis in facie, angusti pectoris, brevium costarum, crassorum crurium, blandi aspectus, & saporosi, & pulchræ faciei, ludit oculis suis, & credit id pulchrum esse, capillos habet aliquantulùm crispos. Messahala dicit. Hominem album declinantem ad aliquam nigredinem, & ex inde videbitur magis decens, pulchram habentem staturam, pulchros oculos, quorum nigredo aliquid major, quàm in aliis reperiatur, tamen decens, pulchros capillos, faciem rotundam, non tamen magnam, neque maxillas. Dorotheus dicit, hominem facere pulchram faciem habentem, pulchros oculos, quorum nigredo erit plusquā apparens, pulchros capillos & multos, crassum, album & rubore infectum. Abdila dicit, Venus pulchros facit capillos,

pillos, & pulchra supercilia, ineundo se nulliter gerit, aut aliquid agendo, mediocris staturæ. Hali Rosei coloris dat faciem, oculis fulgentib⁹ humidis, & q facilè ad flexũ inclinẽtur. Forma eximia

QUOD EX IPSO SYDERIS A-spectu, citiùs omnia poterant præsagire.

CAPUT XXX.

SEd, ut in aliis diximus, si oculos in cœlum sustulissent, ex ipsa syderis facie hæc omnia, & sine inter eos contradictione, certiùs poterant præsagire. Quia ut Juppiter à nostro aspectu blandiùs excipitur, imò oculos nostros allicit ad ejus inspectionem, unde fit, ut eam dicant amicam, & salutaria spondentem omnia. Et quia Jovis stella fulgore similis aspectus, & pulchritudine: ideò similes effectus largitur. Et quia minùs splendet, & magis molliter, blandiùs & amiciùs nostris oculis se insinuat, pulchriorq; apparet. Ob id homines facere pulchros, ad fœmineam pulchritudinẽ facilè accedentes, & homines molliusculos, & delicatulos, & in motu, & in negotiis segniùs & cunctatiùs se gerentes. Ejus color ex candido in atrum languescit, vel roseo fulgore micat, ideò oculos subruffos, vel ravos, vel nigros efficit, gratiosos & venustos. Et quia præ cæteris fulget, ut etiam ejus lumen umbram faciat, ut Luna, & scintillet, ideò oculos fulgentes & scintillantes, quasi ludentes facit, & lasciviùs se moventes: Sydus est magnum, ob id corpore longos, & staturam benè comp

compositam, roseam, & stellæ colore coloratam.

VENERIS FORMAM AB IPSO provenire temperamento, non à sydere.

CAPUT XXXI.

VIdemus Venerem croceo albo radicantem, tùm humectam dicunt, & naturæ indicare temperamentum. Ptolomæus Jovem dixit calidi, & humidi temperamenti, & Veneris formã ferè eandem cum ipsa Jovis. Sed caliditas magis temperata cum calido est, quàm erat cum Jove. Ob id venustas & pulchritudo Veneris est magis muliebris, blanda, molliuscula, & delicatula, & in rebus agendis tardiuscula. Roseus in ore fulgor ex sanguine superabundanti, qua scatet complexio, & nimia humiditate oculos, ut in vase aquæ se moventes demonstrat, ex eaque humiditate eorum oculi fulgore quasi scintillare videntur. Sic subtilia supercilia, & labia, multæ carnis in facie, angusti pectoris, brevium costarum, magnorũ crurum, sequuntur fœmineam complexionem, ut in nostris Physiognomonicis de muliebri, & virili forma retulimus. Sanguinei enim sunt crassa corporis habitudine, color albus cum rubedine commixtus, corpore, visuque floridi, venusti, hilares, & rubicundi. Rubro vestitu gaudent, quia sanguinei, & tauri, quia sanguinei, cùm rubrum colorem aspiciunt, adeò gaudent, ut efferentur. Quæ omnia Galenus in libro de dynamidiis copiosiùs pertractat.

Neque

Neque à Paridis forma abhorret, quam describit Nepos ex Darete.

Imperij cupidus, habiles prolatus in armos,
Siderea vernat acie Paris, ore serenus,
Eloquio lenis, pede præceps, strenuus armis,
Vertice flavescens, frontemq; auctura superbam
Præreserat tonsura genas, in summa recurrens
Tempora, néve vagans formæ furetur honorem
Cæsaries, utramq; comam sua detinet auris.

MORES, QUOS VENUS LARGIATUR.

CAPUT XXXII.

DE Veneris moribus loquẽs Hali, dicit, Quando Venus fuerit significatrix spiritus nati, separatim & per se, & fuerit in bono statu, procreat natum quietum, mansuetum, bonum, minimè vitiosum, lympidum, bonarum cogitationum, is etiam amat saltare, & est magnus Zelotypus, rixas abhorret, amator magisteriorum, & subtilium operum, bonæ formæ, bonorum signorum, veridicorum & bonorum somniorum, facit se diligi ab hominibus, factor boni, pius, benè dat, & benè accipit, fœlix, & communiter major pars suæ voluntatis erit in causis mulierum. Maternus. Venus facit homines delectabiles, lætos, assiduo luxui vacantes, amabiles, gratos, venustos, amatores, libidinosos, justos, pios, apud quos integra, & incorrupta amicitiæ vicissitudo permaneat, potu multo gaudentes, ac parvum cibum sumentes: omnes

mnes cibos facilè digerunt, qui semper venereos coïtus, & crebrò cupiditates ardore desiderent, in omni vita nobiles, & mundi, & quorum vita, animus & institutum musicis semper delectationibus inhærescant. Tùm balnea, fuci, odorataque opobalsama, gratia, jocus, Camenæ, in chorumque locupletatus applausus. Significat quoq; formosas inprimis virgines, jocosa sponsalia, amores, elegias amatorias, indignationes, insidias, querelas, pacis rursus atque amoris redintegrationes. Significat etiam convivia, jentationes, dulciaque tragemata, sive bellaria, & quicquid sapore dulce, ac volupe est. Significat etiam mutuam hominum dilectionem, pietatem, fidem, credulitatẽ, summamque in omnes humanitatem. Hali. Cantores & lepidos facit, omnes amicos habent, florũ & munditiarum amantissimi, cuticulam splendidam curant, sibi ipsis placent, statum corporis decorum habent, molli capillo, in cute delicatulo, gignendæ proli, & propagando generi deditissimi, pietatis, & misericordiæ studiosissimi, viventes ociosè, & delicatè, delectabitur muliebribus ornamentis, utetur pro ornamento sui corporis pulchris indumentis, & mundis. Magisterium ex eis, erit perfectè perficere, & sine labore. Erit homo ludi, risus, alacritatis & gaudii, libenter delectabitur societatibus, comestionibus & potationibus, confidens aliis, & sæpè deceptus. Erit larg9, & cupit audire sonos, erit suavis moribus, & bonus aulicus, induet vestimenta alba, sapores diligit unctuosos, benevolus, dulcia & mollia effudit ver-

ba, dulcissima habet eloquia, oscula jungit amica. Corporis & sui vultus studiosissimus, pulchris figuris delectabitur, & odoribus, facilè ad fletum pronus, ob id & misericors.

Mulieres, quæ Veneream formam sortitæ, hæ sunt, quæ ex antiquis & recentioribus historiis suppetunt. Helena, ut Dares Phrygius narrat, similis fratribus fuit Castori, & Polluci, capillo flavo, oculis magnis, facie pura benè figurata, corpore deducto, ore pusillo, cruribus optimis, inter duo supercilia nævum habuit. Cornelius Nepos ita vertit.

Tyndaridis geminis geminum nihil, unicus ambos
Oris honos ambit, similis flavescit utriq;
Crinis, per hilares augescit risus in orbes.
Æquis membra modus, concordes pectora motus
Conciliant, spirantq; unum gena, lumina, mores
Sola pares variis præsumunt nomina formas
Distinxisse notis, aut victor vindice vultu
Eludit dubios error, vocumq; repugnans
Dissidio, alterno confundit nomine nomen.
Inclyta cognatos æquat Spartana Lacones
Vultu, crine, genis sociæ cunabula stirpis
Par oris testatur honos, at pleniùs haurit
Sidereum Ledea Jovem, totosq; per artus
Lacta materni spirant mendacia cygni.
Nativum frons fundit ebur, caput exerit aurum
Aequatis crinale comis, gena candida byssum
Aequat, dextra nivem, dens lilia, colla ligustrum
Auris inexpleto crispata volumine, visus
Excubitor, nasusq; vagi venator odoris.

Poscunt

Poscunt alternum titulo certante triumphum.
Productum modicè mentum candescit, & alta
Leniùs ut pressis insidant basia labris.
Parciùs in roseum consurgunt ora tumorem.
Fundit apex humeros pressum tegit ubera pectus,
Ilia succingit levitas, tractusq; lacertos:
Pes brevis incessu terram libante supino
Lascivum suspendit iter, currumq; decora
Mobilitas compto libramine ponderat artus.
Sola superciliis labes interflua raris,
Audaci macula tenues discriminat artus.

Fuerunt & apud nos nobilissimæ mulieres, Veneris formam referentes, ut ipsæ Veneres essent, sed omnes lasciviæ deditæ, jocis, choreæ, cantibus, & sonis, deliciisque vitam, pugionibus, vel veneno periere, etiam me admonente, ac præsagiente.

QUOD EJUS MORES EX CALIDA *& humida temperatura proveniant.*

CAPUT XXXIII.

GAlenus libro de usu partium ait, ex sanguine principaliter fit sperma. Et in librum Hippocratis de natura humana, ut non immeritò calidi & humidi temperamenti homines sint luxuriosi, & perpetuò coitu gaudentes, fornicatores usque ad mortem, ideò fervidi, & ad sobolem procreandam idonei. Propterea sanguinea temperies, sive calida & humida, ut superiùs diximus, facit natos delectabiles, assiduò luxui vacantes,

amabiles, gratos, pios, misericordes, bonos, amicos, multo potu gaudentes, delectantes musica, odoribus, & sui corporis ornamentis sumptuosis, pulchris, & mundis, & cultu suæ faciei: nam formosi videri desiderant. Et ex eo dicit Galenus de dynamidiis libro, sanguinem homines blandos facere & formosos, sanguinemq; etiam bonum facere animum, simplicem, modestum, & blandũ.

DE MORBIS, QUOS DAT VENUS, *non ex stella, sed è qualitatibus.*

CAPUT XXXIV.

ASTrologi morbos Venerem præstare ajunt, qui accidant in membris genitalibus, quando est malè affecta. Ob id Maternus ait, vitia facere circa naturalia, & necessaria, mortes verò notas, gloriosasque decernit. Morbos circa genitalia, gonhorream, obstructionis rerum, vesicæ, uteri, & pudẽdorum dolores. Nos autem dicimus, quòd luxuriosi usque ad mortem luxuriantur, & luxuriosi cum meretricibus versantur, ut facilè ejusmodi morbos contrahant.

DE INFOELICI VENERIS FORMA, *moribus & morbis.*

CAPUT XXXV.

QUæ de Jovis forma infœlicis, moribus & morbis diximus, scilicet illicita stupra, incestus, adulteria & cætera id genus, eadem de Venere imaginandum.

DE

DE FORMA, QUAM MERCURIO Astrologi ascribunt.

CAPUT XXXVI.

MErcurius quando Orientalis existit, referente Ptolomæo, natus erit coloris mellis, eritque in quantitate corporis moderatus, aptæ coadunationis, parvorum oculorum, capillos habens mediocres. Maternus. Si Mercurius dominus genituræ fuerit, facit semper corpus modicum, & gracile, & quorum faciem tenuis pallor inficiat, oculos verò pulchritudinis honestate exornat. Hali. Facit hominem pulchræ apparentiæ, & cōpositæ staturæ. Et alibi. Quando fuerit Orientalis, facit colorem nati sicut mellis recentis, & est modici corporis, parvorum oculorum, mediocrium capillorum. Dicitur etiam de Mercurio, quòd est coloris viridis, mixti cum bazitate capillorum mediocrium, villòsus, angustæ frontis, crassarū aurium, pulchræ faciei, naris compositæ, superciliorum conjunctorum, amplorum membrorum, & blandorum, minutorum dentium, raræ barbæ, macer, boni status in corpore, in incessu suo est passuum minutorrum, ac minutorum membrorum, patiens. Messahala. Homo erit non albus, nec multùm niger, habens frontem elevatam, faciem longam, nasum longum, oculos pulchros, non ex toto nigros, raram nigrāq; barbam in maxillis, longos habens digitos. Abdila. Homo gracilis corporis, staturæ sæpiùs mediocris, habens pulchram barbam, & rarā, & parvā,

ſubtilia habens labia & naſum. Bonatus. Color caſtaneolus, ſive olivaceus, membra ſatis apta ſimùl coadunata, oculos parvos, capillos mediocres, tàm in quantitate, quàm in colore, in cujus complexione prævalet caliditas. Hali. Parvum dat corpus, gracilem faciem, & pallidam, oculis parvis, & pulchris, puerile quoddam referentibus.

QUOD RECTIUS EX IPSO STELlæ aſpectu Aſtrologi Mercuriales poßent judicare.

CAPUT XXXVII.

SI quis in cœlum oculos ſuſtulit, videbit in eo Mercurialem ſtellam, in qua omnium colorũ mixtura reliquorum planetarum renitet. Videbit in ea Saturni luridum, Martis ignem, Jovis candidum, Veneris flavum, nec non utriuſque nitor, hilaritaſq;, & ob id nõ pecularis formæ, ſed eorum formam capit, cum quibus aſſociatur, ob id in deſcribendo ejus colore Aſtrologi differunt. Alii dicunt Mercurio non eſſe faciem unam, ut qui virorem quandoque repræſentat, nunc fuſcedinem, nunc aliud, quod crocei coloris aliquid oſtentet, ob id in Mercuriali colore deſcribendo omnes ſunt differentes. Ptolomæus natum facere dicit mellini coloris, vel ſubnigri, vel crocei participantis, & oculi colorati, ut caprarum oculi. Sed Maternus pallida dicit facie. Meſſahala, non album, nec nigrum clarum, oculos non ex toto nigros, nigramque barbam. Hali verò. Mellini

veri

veri coloris, oculi nigri. Est autem stella aspectu parva, vel non magna, ob id corpore parvo, puerili, & parvorum oculorum, intra cavos orbes recessorum, subtilia labia & nasus, & cætera membra parva, minutorum dentium, exilis vocis, angustæ frontis, & minutorum membrorum: est enim vivissimi luminis cæterorum planetarum, ob id acuti intellectus hominem facit, non festinus in motu, sed moderatus ut Sol, ob id moderatus erit natus in incessu, & minutorum passuum.

QUOD MERCURII FORMA EX ipso proveniat temperamento.

CAPUT XXXVIII.

NObis Ptolomæus insinuat Orientalem Mercurium calidum, Occidentalem verò siccũ. Quidam sentiunt potiùs frigidum & siccum, unde ex siccitate corpus fit gracile, & pinguedine carens, macilentus. Et ex nimia siccitate oculi fiunt cavi, & interiùs positi, sic & labia subtilia, & vox exilis: oculi crocei bile tincti sunt, idque ex nimia siccitate provenit, ut sunt oculi caprini.

MORES, QUOS MERCURIUS largitur.

CAPUT XXXIX.

HAli inquit. Si quando Mercurius fuerit significator spiritus separatim & per se, &

fuerit in bono ſtatu, facit natum ſubtilis intellectus, & cogitationis, ac benè figurandi, & retinẽdi omnes rationes, ſicut geſta, & relationes geſtorum. Hic etiam lucra diligit mercimoniorum, benè ratiocinatur, & loquitur, in naturalibus rebus verſatur & perquirit res, benè intelligibilis & acutus, & dominabilis. Amat ſcientias, maximè quadrivium, ſcrutator ſecretorum, & fœlix. Ex Materno. Geniture dominus ſi fuerit Mercurius, facit cordatos, ingenioſos, cuncta diſcentes, modeſtos, & omnia artium ſecreta diſcere cupientes. Modicum cibum potumúe ſumentes, ex quibus omnium ſcientia literarum meritò conferatur, & qui propter literas, & propter docti ſermonis ornatum aſſiduis ſoleat legationib⁹ fungi: & quos ſecretarum, ac religioſarum literarum arcana delectent: facietque magiſtros, aut Grammaticæ artis, aut Oratoriæ, aut phyſicarum literarum interpretes, ac magiſtros, & qui omnia negotiationis officia facili ratione pertractent, accipientes pariter, & dantes, & exhibentes facilè commercium. Erũt ſanè in omni negotiatione ſolliciti, utiles, & qui ſubſtantiæ facultates ſuis juribus colligant patresfamiliàs, ſanè ab omni luxuriarũ ſepoſiti voluptate, juſti, ſibi vacantes, & à cõverſatione publici ſtrepitus ſeparati, & qui omnes religiones quadã animi trepidatione ſuſcipiant. Alibi. Mercurius commixtæ eſt naturæ, aut ei cui pariter commiſcetur, vel aliqua forti radiatione conjunctus promiſcuo commixtionis aſſenſu, non difficulter adhærens: quo ſignificatur peritia, ingeniũ, ratio, facũdia, iracundia,

cũdia, deceptio, jocosũq; furtũ. Tùm enthymemata, syllogismi, sophismata, Poëtica, Musica, astrorumq;, & totius Matheseos perscrutatio. Significat fideles amicos, vates, sortilegos, augures, ac divina interpretatione decoros, mercatores quoque, legatos, Oratores, & qui fraudulenta sæpiùs calliditate decipiant. Significat etiam cujusque artis lucubrationes, rerum occultarum, ac secretorum inventionem, blandum sermonem, sanũ consilium, delitias, voluptates, ambitiones, quæstus, ac æraria tributa, & quicquid gloriæ potiùs, quàm utilitatis causa conquiritur. Tùm simulatã conciliationem, dubium atq; involutum affectũ, vilem animi commiserationem, ingratam vocis modulationem, sed in omni acuto cujusque artis opificio solertem manum, accommodatissimumque ingenium, tùm ad rerum occultarum miram inventionem, tùm ad earum celerrimam perfectionem.

EJUSMODI MORES A TEMPERamento, non à sydere provenire.

CAPUT XL.

GAlenus ait biliosos homines esse acutos, lenes, ac macilentos, Astrologi Orientalẽ Mercurium calidum dicunt, ideò Galenus biliosos, calidos, & siccos dicit quàmplurimis in locis. Oculi crocei & capilli flavi idem arguunt. Præterea Galenus in libro dogmatum Hippocratis ait, bilis est sensus acuere. Et libro de anatomia vivorum

ait, virtus moralis dicit evenire inconſtantia, ſubtilitas, & acuitas, ſolertia, audacia, elevatio, memoria, & velocitas reſponſionis. Et libro de natura humana. Animi acuties & intelligentia per ſuccum bilioſum, & ſic ſexcentis aliis in locis. Ob id iſtos Mercuriales cordatos dicunt, & intelligẽtes, & omnia ſecreta diſcere cupientes, faciliusq; perdiſcunt Rhetoricam, & Grammaticam, ſcilicet ſermonis ornatum, & ob id frequentibus legationibus funguntur. Humor acutus eſt, & ob id ſollicitos reddit, præſertim cogendarum divitiarum. Et quia ſicci, non luxurioſi, & non niſi ad illicitam, & profanam libidinem invitantur: ob id uxores & filios ſpernunt, & quia ſicci ſunt, avidi, parci, ſubeuntes pericula, & labores propter lucrum.

En Joannis Pyci Mirandulani effigies.

Fuit Joannes Pycus Mirandulanus, coloris fulvi, gracilis, ac commenſuratæ quantitatis corporis, oculis parvis, flavis, facie obducta, naſo prælongo & tenui, tenuibusq; labiis, facie puerili, ſed tàm decora, ut ferè angelica videretur. Fuit & tanta ingenii altitudine & memoria, ut meritò inter mortales Phœnicis nomine appellaretur, incõparabili in diſputando & ſcribendo facundia, ut omnes à ſcribendo deterreret. Philoſophus, & Mathematicus, Theologiæ arcana perquiſivit. Fuit & lectiſſimus moribus & animi candore, celebs vixit, ut virgo moreretur, modici cibi & potus, ſtudiis & vigiliis fatigatus, juvenis interiit.

Ulisſes ex Darete ita deſcribitur à Nepote,

Ore hilaris, modiceq́, humiles collectus in armos
Dux Itachus prudens, consultum pendere, gnarus
Obliquare dolos, doctus captare loquendo.

DE MORBIS, QUOS DAT MERcurius, & de Physicis rationibus.

CAPUT XLI.

INquit Maternus. Patientur Mercuriales animi ægritudines, parvipendendo magna, & magnificando parva, cogitationes horribiles, & mentis inquietationem, & debilitationes, ut aliquando dementes videantur. Sed hi morbi non à stellis, sed flavæ bilis alumni sunt. Galenus libro de utilitate respirationis. Ex flava bile fit phrenesis, ex libro de locis affectis, delinamenta.

INFOELICIS MERCURII FORMA, mores, & morbi.

CAPUT XLII.

PTolomæus. Mercurius si fuerit Occidentalis, erit subnigri coloris, croceiq; participans, macilentus, vocem habens exilem, & cavos orbes, & erit ipsorum oculorum pupilla velut pupilla oculi caprini declinans rubedini. Leupoldus. Si Mercurius erit Occidentalis, erir subniger, crocei coloris, communiter macilentus, vocis exilis, comis orbatus, & pupilla est declinans ad rubedinem, ut capræ, siccitas in eo prævalet. Hali. Sed si fuerit Occidentalis, erit ejus color inter bazum & croceũ, macer, subtilis vocis, oculorũ profundorũ, & eorum

rum pupillæ aſſimilantur pupillis caprarum, tendentium aliquantulùm ad rubedinem. Et in ejus complexione vincit ſiccitas. Si verò planeta fuerit in diverſo ſtatu; producit natum fraudulentū, loquacem & vanum, hic etiam nititur aliis perſuadere, quod ipſe non credit, voluntatem & conſilium ſuum ſequitur, facilè permutatur, levis in ſenſu, citò divertitur à propoſito, ſtultus, multi erroris & manifeſti, convertibilis in factis ſuis. Dicit alibi. Si fuerit malè affectus, vel ſi cum Saturno communitatem aliquam habuerit, inanibus artibus dabunt operam, neq; veræ, neq; legitimæ chymiæ, & à cōmuni lege ſeorſum variant, miras fabellas ſibi fingentes, alias ſibi narratas credunt, alias ipſi narrant, ſemperque in chimæris, & vanis cogitationibus verſantur, libenterq; audiunt commenta de dœmoniis, ac ſpectris. Simulans meliorem eſſe, quàm ſit, magis diligit amaſias, quàm uxores, laſciviis illicitis deditus, & devotus. Maternus. Si maleficarum ſtellarum fuerit minaci conſtellatione conſternatus, humoribus vitia decernit, & ſi Luna fuerit malè collocata, ſpaticos, lunaticos, aut caducos facit, & mors illi, aut ex aquis, aut ex humoribus ſemper infertur. Hali. Facilè corripiuntur comitiali morbo, inſania & lunatici efficiuntur, morbis contagioſis corripientur, impetigines, vitiligines, elephantiaſes, lepras perpetientur. Dicunt præterea, quòd ſi Mercurius cum Hyadibus, & Pleiadibus, aut Orionis ſtellis ſimbola habuerit, quæ ſtellæ maleficæ ſunt (Nos autem dicimus, ſi bilis illa flava cum atra melancholia juncta fuerit) erunt turbidi in-

genii, habebuntque turbidam, & obscuram mentem, non longè à mania: ob id inanibus, & nefariis artibus dabunt operam, in divinationibus Necromantiæ, Chymiæ, & ejusmodi scientiarum desiderio tenentur, semperque in chimæris, & vanis cogitationibus versantur, libenterque audiunt, loquunturque de spectris, strigibus & dæmoniis. Sed id non ex stellarum conjunctionibus, sed ex humoribus turbidis, atrabiliariis, melancholicis. Siccitatis enim & melancholiæ est trahere ingenium ad pejora. Suntque visu pallidi, crocei, macri, hirsuti, & horribiles. Contra verò qui claris humoribus, ut bile, & sanguine scatent, nobilissimi ingenii sunt, Philosophiæ, Theologiæ, & Mathematicarum scientiarum secreta rimantur, iisque nobilissimis scientiis operã navant. Hi nidulos ructus expectorant, sudorẽ insipidum exhalant, lotium pallidum, croceum ex terra reddunt. Si autem jungatur cum Luna, id est, cum humiditate, id est, cum pituita, videlicet humida de causa, fiunt convulsiones, & morbi lunares, ex Galeno.

DE CORPORIS FORMA, QUAM Genethliaci Lunam præbere dicunt.

CAPUT XLIII.

PTolomæus Lunæ non tribuit formam, sed juvare in temperie, macie, vel humiditate. Eadem ab eo Leupoldus, & Maternus. Sed alibi. Benè disposita Luna facit homines corpore magnos,

sed

ſed tamen proportionatos ſcilicet, etſi corporatos, honeſta tamen corporis pulchritudine venuſtat, multum cibum ſumentes, pauco potu gaudentes, ſed impeditos oculos facit. Corpus dat candidum, ſed quadam macularum varietate ſignatum. Meſſahala. Luna Orientalis facit hominem album conjunctum cum roſeo colore, vergentem in macilentiam, ſupercilia benevola, oculos non ex toto magnos, faciem rotundam, ſtaturam ex toto pulchram. Abdila. Hominem facit mediocris ſtaturæ, rotundæ faciei, habebit oculum percuſſum, vel erit ſtrabo, vel oculorum orbis alter altero altior, tandem alter oculorum vitio carebit. Sed in mulieribus dexter oculus, in viris ſiniſter. Hali. Luna facit albos, pulchræ faciei, pulchrum aſpectum, pulchræ barbæ, clari coloris, & lati corporis.

QUOD RECTIUS GENETHLIACI *cœlum aſpicientes de lunari forma ex ipſius ſyderis aſpectu decernere potuiſſent.*

CAPUT XLIV.

SEd quæ iſti de Lunari forma decreverunt, & de moribus ab eo provenientibus, quod diuturna experientia conſecuti ſunt, ſi altiùs inſpexiſſent, illicò certiori & coloratiori fortaſſe cauſa decrevissent. Quia magnum ſui corporis ſpecimẽ præbet inter planetas, ob id benè diſpoſita, magnos corpore homines facere: & quia pfectæ globoſitatis, rotundæ, exactæq; circinationis & proportio-

portionis, ob id homines, etsi corpore magnos, proportionatos tamen, faciem rotundam, & oculos & magnos. Luna est facie albicanti, in qua non nihil palloris, totumq; corpus quibusdã maculis variegatum, ob id homines albos non conjuncto colore roseo, sed ad pallidum vergenti, & corpus quadam macularum varietate signatum, viros in quàmplurimis obsignavimus, & præcipuè fœminis, nam delicatioris cutis, & nitidioris candiditatis sunt. Velocissima est planetarum, nam vigintiocto dierum spatio suum perfecit orbem, diversisq; faciebus apparet, singulisq; hebdomatibus sui luminis vices semper variando disponitur. Primis septem diebus, veluti divisi orbis, excrescit, dichotomos Græcis dicta, altera totum orbem renascentes ignes colligendo jam cõplet, tertio item ad medietatem decrescendo cõtrahitur, quarto sui luminis diminutione minoratur, amphicortos, vel utrinque gibba. Unde nunquam in eodem statu permanet, ob id instabiles homines & mutabiles propositi facit, & qui variis rebus delectentur, quique semper peregrinari concupierint, idque ob id faciei mutationem, luminisque & motus. Et quia albicantis luminis, humiditatis indicium, quod verò quippiam sit nigricantis, frigoris signum dicunt. Sæpissimè eclypsin patitur, lumineque orbatur, ob id strabos efficit, vitiatos aut nebulosos oculos, aliquando orbatur tota lumine, aliquando ejus pars, ob id sæpissimè homines toto visu orbatos, aliquando strabos & lumine vitiatos. Ut idẽ facere testantur alia sydera nebulosa, ut Aselli, Pleiades, & similia

QUOD HUMANI CORPORIS DISpositio non à Luna, sed ab ipso proveniat temperamento.

CAPUT XLV.

SEd quam ipsi Lunarem corporis formam nuncupant, naturales rectiùs frigidam, & humidã, vel phlegmaticam temperiem dicunt: dum sæpissimè talem usurpent complexionem: nam inter planetas varias habet qualitates. Ptolomæus verò, Artefius, & Archofalus dicunt: Luna à cõjunctione Solis usque ad primam quadraturã humida est, ad oppositionem deinde usque calida, & inde usque ad aliam quadraturam sicca, & usque ad conjunctionem postea frigida. Sed Astrologi ejus formam describentes frigidam & humidã dicunt. Frigida igitur, & humida qualitas facit homines pingues, magnos, carnosos & rotundos: est enim humiditatis privilegium rotundare mẽbra, ut diximus in Phisiognomonicis, & ex frigiditate pilorum carentia, color albus: Sed si multa adsit frigiditas, albedo ad livitatem tendit, & facit ad coitum impotentes, parùm comedentes, & minimè digerentes. Præterea humidi cerebro strabismum sæpissimè patiuntur, generãtur enim oculi ex humido, & ex humido constant. Est enim strabismus aliquorum musculorum resolutio, quam ex humiditate provenire Galenus libro de Symptomatum causis dixit. Et libro de dynamidiis dicit, quòd phlegma facit corpore compositos, vigilantes, intra se cogitationes, & canos produ-

producentes. Sed cur in mulieribus dexter oculus ſtrabus, ita in viris ſiniſter, quærenda eſt cauſa. Dexter oculus dextra utriusque pars calidior eſt ſiniſtra, fœminæ multò hominibus humidiores. Si viris ſtrabiſmus acciderit, quia calidiores, in debiliori oculo patiuntur, id eſt, ſiniſtro, ſi fœminis, quia humidiſſimæ, etiam dextro poteſt accidere.

Andromacha, claris oculis, candida fuit & formoſa, corpore longa, moribus modeſta, ſapiens, pudica & blanda. Nepos.

Forma, modus, pietas, ſenſus pudor auctiùs ornant
Andromachen, erecta humeris, viſuq; ſerenam.

Ut ex Darete habetur.

A Luna enim corporis candor, vel à phlegmate, & magna alicujus corporatura & formoſitas, & eodem phlegmate nulla Veneris tentigo, ob id pudica, mitis, blanda, & ſapiens.

DE MORIBUS, QUOS DAT Luna.

CAPUT XLVI.

HAli dicit humidam complexionem dare, ob id bonos mores, & amantes quietis. Maternus. Lunæ ſignificatio, forma, gaudium, gloriæ affectatio, debilis in ſenſu, tenuis memoria, mendacia, dilatationes, aſſentationes, multa edacitas, ſed exigua Veneris tentigo. Significat etiam leves, rerum aquaticarum præcipuè negotiatores, negotiorum initia, & merita ex eis præmia, facultatum diverſarum, honorumque conſecutores, legum

ac bonarum artium diligentes, cultores, & omniũ rerum excellentissimarum dignissimos exploratores: aquarum opera, terræ cultum, Principum ac primatum negotia, in prima maxima juventute summam religionem, sed minimè constantem, firmamque in ea perseverantiam. Abdila. Luna facit hominem nullius utilitatis, qui die, ac nocte ire desiderant huc, illuc, nec leviter stabit alicubi. Erit instabilis, & non perseverans, habet ex operibus legationes, opera, aquarum, & terræ cultum. Guelius dicit facere mulieres honestas. Maternus dicit facere homines inæquales vitæ, qui pro temporum mutatione mutantur, ut eorum patrimoniũ assiduè augeatur, & rursus minuatur. Commorabuntur in aquosis locis, multum cibum comedentes, ac pauco potu contenti: uxorum & filiorum amoribus non proni. Hali n. Honestus, itineribus pronus, vitæ variationis inæqualis, vivet extra patriam, induet vestes albas.

QUOD EJUSMODI MORES NON ex Luna, sed ex humido, frigidoq; temperamento.

CAPUT XLVII.

Qui frigidi, parùm sunt in coitu potentes, ob id casti, & religiosi, odioque habent uxores & filios. Poëtæ fingunt Dianam, quam dicunt Lunam, esse virginem, horrere luxuriam, & Deam esse pudicitiæ. Finxerunt etiam viarum præsidem, quia

quia viatores & legatos facit. Venatricem, cum venatores loco stare nesciant. Galenus phlegmaticis proprietatem esse facere homines castos, sine coitus desiderio, & tacitos. Et quia frigidi, cupiunt cibos, & quia humidi, spernunt potum. Quia frigidi & humidi, sunt complexionis mulierum, & mulieres timidæ & imbecilles. Mutabilis consilii, & propositi, & nunc stare, nunc ambulare desiderant, nunc bona augere, nunc minuere. Ex humiditate eorum taciturnitas, & morum bonitas, ut imbecilles, timidique, nemini officere putantes. Diligunt loca aquosa, quia à suo simili quodcunque trahitur. Albis vestibus utentur, ex natura phlegmatica id evenit, quæ alba est, & alba videre desiderant, ob id sues ad alba libenter trahuntur, quia phlegmate redundant. Sic biliosi croceis vestibus, ut cervi, & tauri rubeis, quia sanguinei, sic melancholici atris, ex humore, quo afficiuntur, ut latiùs in Physiogn: Sunt phlegmatici, mente leves, & ingenii celeris, ut diximus.

MORBI LUNARES QUI.

CAPUT XLVIII.

Julius Firmicus corpus macularum varietate signare dixit, lepra, ut malignis ulceribus, in corpus ipsum assidua contorsione deformet. Senili debilitat imbecillitate, impedimentis oculis officiet, vel vulnere dedecorat. Dat epilepsiam,

& vultus contorsionem, & quæ pertinent ad paralysin, præsertim quæ fit in lingua, labiis, & oculis, & membrorum contorsiones.

QUOD HI MORBI NON A LUna, sed ab humiditate & phlegmate redundent.

CAPUT XLIX.

GAlenus in libro de locis affectis, & aliis locis. Oribasius in octavo, Paulus Aegineta in tertio libro dicunt, quòd origo vitii apoplexiæ, & paralysis linguæ, oculorum, & aliorum membrorum fit ex frigidiore pituita, quæ principalissimos cerebri ventriculos repleat. Et Galenus libro de Symptomatum causis ait, linguæ paralysis ex frigiditate, & crassis, lentisque humoribus. Sic & mandibulæ contorsio, ex eadem causa apoplexia, quasi totius corporis paralysis. Et libro de oculis. Paralysin oculorum ex humidissimis humoribus ad nervos defluentibus provenire.

JOAN.

JOAN. BAPTISTÆ PORTÆ NEAPOLIT.

COELESTIS PHYSIOGNOMONIAE LIBER TERTIUS.

PROEMIUM.

DIXIMUS de simplicium planetarũ formis: nunc de compositis. Rarò enim, vel nunquam evenit, ut solus planeta genituræ dominus sit, sed duo, vel tres, vel simùl omnes de genitura disponant, & sic forma nati de omnibus formis participabit, unde non de uno solo, sed de simùl omnibus judicium futurum, sicut autem in imaginibus artifex pictor lineamenta membrorũ ex varia misturarũ diversitate præsignat, & temperatis coloribus corporis formã imitatione similitudinem facit: Sic & stellarũ conjuncta radiatio societatis consensu pariter temperata vim quandam vicißim ex conjunctis sibi potestatibus mutuatur, & substantiã sibi ex diverso ignium colore collatam ad hominum mores & morbos, picturas inde æqualia societates moderatione depingit. Hæc inquiunt Astrologi. Sed res se aliter habet, nam quæ ipsi ex planetis, nos ex humoribus dicimus: nam satis rarenter homo unius honoris erit prædominium: nam interdum duo vel tres, vel simùl quatuor omnes complicati, & eorum quoque genera, & formæ ex horum mistione variabit, unde etiam & mores, & morum prognostica. Sed à Saturno incipiamus.

DE MIXTIONE SATURNI *cum aliis planetis.*

CAPUT PRIMUM.

EX Meſſahala. Si Saturnus fuerit compar cum Jove, etiam Orientali, facit hominem habentem faciem verè albam, crinis color caſtaneolus, vel mellinus cum laudabili decentia, oculi ejus ſubnigri, mediocris quantitatis, erit ſemicalvus, aliqui dentium non verè albi. Capilli ſemicriſpi caſtaneæ coloris, pili non prorſus nigri, eruntque inter raros & criſpos. Et ſi alter Orientalis, alter Occidentalis, erit aliquid infra hoc. Si uterque Occidentalis, multum infra hoc: & natus habebit colorem pulchriorem, quàm ſit mellinus: tenentes oculos in terram eundo, pedes recurvos, & jungit eos, cum vadit, oculos non magnos, juncta ſupercilia, cutem non recentem, quaſi ſiccam, labia groſſa, venas apparentes, barbam non ſpiſſam, capillos aſperos, multos. Hali verò. Si Saturnus fuerit in convenientia cum Sole, & in bono ſtatu, & ſimiliter Juppiter in bono ſtatu, natum gignit religioſum, & qui ornat, & amat ſenes, & eſt manſuetus & quietus, boni conſilii, ac bonæ opinionis, auxiliator, à Regibus & nobilibus cognitus & honeſtus: quod in animo habet, hoc vult oſtendere, dator, bonus elector, amator aliquorum, intelligens, patiens, & Philoſophus. At ſi hi planetæ fuerint in diverſo ſtatu à jã dicto, producunt natum neſcientem uti bono, ut qui caret perfectione ſenſus, & delectatur phantaſmatibus

tibus, & diligit Ecclesiis commorari, futura prædicit, abhorret filios, amicum habere non potest, non associatur hominibus, nullus confidit in eo, nescius, perfidus in rationibus, gloriatur sine ratione, honorem non diligit, amat plorare, malæ conceptionis & electionis, solitarius, patiens, laboriosus & tædiosus. Maternus ejusmodi mores decernere dicit. Vita claros, nobilem, omnemq; felicitatem, erit anima nati justa, senes decrepitos libenter honorabit, eritque sani consilii, aliis libenter subserviet, & juvabit, largitor, magnanimus, patiens, quietus, intelligens, amicorum amator, & Philosophus. Leupoldus. Si Saturnus Jovi assimiletur, erit natus commendabilis, justus, honorabit socios, & erit sani consilii, adjutor Regis, donator, bonæ memoriæ, dilector amicorum, quietus, intelligens, patiens, Philosophus.

Si Saturnus cum Marte participabit, facit hominem non benè rectum, semigrossum, color erit subniger, participans quadam non decenti rubedine, habebit aliquando in facie aliquas indecentes maculas, pili ejus semirari, capilli non multùm nigri, imò erūt participantes quadam obscura rubedine. Hali. Si Saturnus compar fuerit cum Marte, & ambo in sua doryphoria, sicut diximus, procreant natum audacem, parvæ conceptionis, impium, nebulonem in rebus & factis suis, litigatorem, & qui se exponit magnis periculis, & infortuniis, nō considerat causam aut verba, quæ dicit, servat iram, ac inimicitias: non excusat se de

re, quæ accidit ei, facit homines laborare, vincere diligit, inobediens, exaltat se super Reges, & Principes, amat litigare & vincere, cogitationum profundarũ, tenax in faciendo gratiam & servitiũ, & in associando, insultor, & deceptor, ponderosus, factor mali, hominib⁹ malefaciens, debilitat⁹, firm⁹ nõ ꝑmutabilis, ponit se adversus magna & fortia pericula, & ab illis citò revertitur, festinans in rebus & factis suis, & generaliter prosper: Sed si ibi planetæ fuerint in diverso statu à jam enumerato, educunt natum deprædatorem itinerum, malum, abjectum, mali status, sequentem malum lucrum & turpe, non amicitiam habet cum aliquo, deceptorem amicorum, infidelem, homicidam, rixosum, turpium fornicationum, necromanticum, raptorem mortuorum bonorum. In summa malus est, malique status. Maternus. Facit moribus tristes, laboriosos, sordidos, humiles & gloriosos, & qui assiduè lugubri tristitia sordidentur. Messahala. Facit hominem rubeum, capillos rubeos, faciem rotundam leviter eam dehonestantem, habentem oculos croceos, horribilem aspectu, audacem, habentem in pede signum, vel maculam. Dorotheus. Hominem dat aspectu acutũ, participem audaciæ, perseverantem in superbia, negotiorũm vanitas festinando. Abdila. Curvũ habet corpus, & nasum, facit hominem schismaticum, id est, discordias seminantem, in cujus facie color rubeus, mixtus cum nigro, sed horribilis: habet aliquando in facie grana rubea, & raros pilos in barba.

Satur-

Saturnus cum Sole junctus facit hominem habentem staturam declinantem potiùs ad latus majoritatis, quàm ad latus minoritatis, cujus color erit quasi æmulus, ita quod videbitur quasi participare posse cum omni alio colore, potiùs tamen cum subnigro, eritque decentioris staturæ, quàm cum aliquo aliorum planetarum, eritque semicarnosus, habens oculos semigrossos, barbamque semiplenam, capillos castaneolos, sive mellinos, inter semicrispos & extensos, & addit Sol aliquid de pinguedine corporis nati, atque pulchritudine & in ipsis forma præ cœteris planetis. Et si Sol fuerit Orientalis, addit aliquid de magnitudine corporis, & si fuerit in combustione, detrahit pulchritudini, atque formæ corporum: & dat gravia impedimenta atque miserias. Leupoldus. Si Jovi assimiletur Saturnus, erit commendabilis natus, justus, honorabit socios, & erit sani consilii, adjutor Regis, donator, bonæ memoriæ, dilector amicorum, quietus, intelligens, patiens, philosophus, & si contra, dic contra.

Saturnus cum Venere, facit ut nati color quasi subniger sit, sive mellinus, sive olivinus, decens tamen, erunt capilli nec verè glauci, nec castaneoli, facies ejus quasi rotunda, maxillæ mediocres, oculi sui laudabũtur pulchritudine, à majori parte videntium eos, nigredo ipsorum major, quàm si Saturnus fuerit significator solus, competentes habens capillos, eritq; semicarnosus ut plurimũ. Maternus. Quia Venus fortuna est, reddit vita claros, nobiles, omnemque fœlicitatem decernit.

Hali. Porrò si Saturnus habuerit convenientiam cum Venere, & ambo in sua doryphoria, producit natum amatorem secretorum legis, & rerum occultarum cupidum, divinatorem, & qui diligit venerari res divinas, qui sic nascitur verecundus, multùm mansuetus, amator ornamenti, fidelis, rationis expositor, suæ voluntatis suppressor, bonarum cogitationum, ac magnus mulierum zelotypus. At si hi planetæ fuerint in diverso statu à jam dicto, gignunt natum pertinacem, ac suæ voluntatis, fornicatorem, cognitus nō erit, fornicationes cum consanguineis committet per deceptionem, abhorret res & bona facta, solitarius, malæ loquelæ, & ratiocinationis, immiscet se rebus celatis & absconditis, errabit præter naturam, & magis cum senibus, quàm pueris more beluarum, leges vilipendit, illudit & deridet bonorum acta. Leupoldus.

Si Saturnus assimiletur Veneri, & ipse est boni esse, natus abhorrebit formosas mulieres, invidus, malæ societatis, & suo ipsius consilio confidet. Si Venus erit contra, natus erit invidus, fornicator omnibus modis, venereus, maledicus, superbus, vilipendit justos, & erit necromanticus.

Si Saturnus cum Mercurio cohabitaverit, natus erit subnigri coloris, habens frontem semilongam, faciem semilongam, nasumque similiter, oculos semidecentes, declinantes potiùs ad nigredinem, quàm ad alium colorem, barbam nigram & raram, digitos semilongos, eritq; convenientis staturæ. Maternus dicit facere maleficos, veneficos,

perjuros

perjuros, suorumque patrum atque parentum inimicos. Hali. Si Saturnus habuerit convenientiam cum Mercurio, & ambo fuerint in sublimitate, jam sæpè dicta, facit natum rerum inquisitorem, & quæsitorem legum, & chronicorum, amatorem Physicæ, custodem secretorum, cogitat etiam de rebus absconditis, & occultis, cupidum faciendi mirabilia, facit enim credere hominibus mirabilia, & hôc solo die credit, hilarem, boni cogitatus, subtilem in dividendo suo intellectu unam rem ab alia, ac si rem unam per aliam deducat, acuti spiritus, expertus inquisitor in suis petitionibus, amator intellectus & sensus, & generaliter fœlix in omnibus factis suis. At si hi planetæ fuerint in diverso statu à jam dicto, faciunt natum iracundum, tenacem iræ, turbidi spiritus oppressum, abhorribilem consanguineis suis, labores diligentem, dolos cogitantem de nocte, deceptorem in factis & dictis, non gaudentem societate hominum, latronem, necromanticum, immiscentem se fraudibus, infidelem, & generaliter infœlicem. Leupoldus. Si Saturnus assimiletur Mercurio, & ipse sit boni esse, natus legum & rerum inquisitor, amabit Medicinam, mira faciet, sophista, erit acuti ingenii, si Mercurius erit contrariæ dispositionis, erit tepidus, laboriosus, nocte turbabitur.

Si Saturnus cum Luna participaverit, natus habebit colorem album, sed ejus albedo non erit clara, neque vera, quemadmodum nebula infecta, cũ aliquali admixtione rubedinis, eritq; habẽs pulchra

pulchra ſupercilia, oculos nigros, faciem rotundam, pulchram ſtaturam ſatis decentem, eritque aptæ coadunationis ſuorum membrorum, & id ſignificabunt ſi erunt benè diſpoſiti. Sed ſi malè diſpoſiti, erit contrarium, & natus erit deformis, ineptus, fœtidus, horribilis, & vilis apparitionis, & inordinatæ ſuorum membrorum compoſitionis, atque coadunationis, & quantò magis deformis. Dixerunt Sapientes, quòd Luna adjuvat de temperie, & gracilitate. Maternus. Saturnus ſi in domo Lunæ, & fuerit lumine diminuta, tunc ei caput capillorum raritate nudabitur, ut facit Juppiter capillis defluentibus calvos, & quorum lumina repentinis cœcitatibus impediũtur, aut aſſidua ſuffuſione aciem deperdant, facit pleuriticos, hydropicos, podagricos, & caducos. Hali. Saturnus cum Luna, vel Mercurio, & in bono dominatu, producit natum morigeratum, ac boni conſilii, & profundi intellectus, & qui à ſeipſo habebit conſilium in rebus ſuis, & erit dives, charus Regibus & claris hominibus, dominus theſaurorum, compoſitus, non riſor, nec triſtis, nec invidus. At ſi Saturnus alio modo fuerit affectus, facit natum turpem, infirmum, parvæ exiſtimationis, ut qui nec ipſe ſeſe exiſtimet, nec cognitus eſt, conſulit ſibi per ſe ipſum, & eſt invidus, ſolitarius deceptor, ire diligit ad loca triſtia & laborioſa, ſine verecundia, ſemper diligit miſerias, parat proditionem, & fraudem ſociis ſuis, lætitia & hilaritas nunquam invenitur in eo, abhorret amicos & æquales & ſocios. Leupoldus eadẽ. Saturnus diſpo-

sitor cum Luna vel Mercurio, & in angulis, natus justos amabit, rigidus, erit profundi consilii, & in hoc fixus, laboriosus, disputator, sed quandoque à veritate declinabit, locuples, appetit nigrum, versipellis, thesaurizator, invidus ocultus, & si contrariæ dispositionis, dic contrarium.

QUOD EX HUMORUM MIXTIONE ejusmodi mores & formæ proveniant.

CAPUT II.

SEd, nos ut à principio diximus, formæ & mores non à syderibus, sed ex ipso proveniūt temperamento: nam sicut mixtura Saturni, & Jovis formam & alios mores ostendit, cum pernitiosis verò pernitiosam temperiem, sic humorum diversorum mixtio aliam formam, & alios mores producit, vel præclaros, vel pernitiosos ex utroq; compositos. Diximus enim ex frigido & humido faciem & capillos provenire mellini coloris, mediocris crassitiei, & oculorum, & ex calido, & humido album cum coloris commendatione, nigrorum oculorum magnorumque, recalvum, ac forma venerabili, ita ex utriusque mixtura faciei erit color albus, capillorum castaneolus cum laudabili decentia, oculos subnigros, mediocris quantitatis, statura decens, & plusquàm mediocris quantitatis, semicalvus; nam frigiditas, & siccitas capillos retinet, caliditas & humiditas relaxant,& calvos efficiunt, ex utraq; mixtione semicalvus. Capillos crispat siccitas, humiditas extēdit,

ex utra-

ex utraque mixtura, capilli fiunt ſemicriſpi inter extenſos, & criſpos. Vitium, ſi aliqualiter mitigatur cum bono, optimum erit: ſi Jovis temperamentum à Saturno fuerit, totum, regium temperamentum. Sanguis qui paululùm admixtum habet melancholiæ, quantùm ad temperandum ſufficit ſuperfluum ſanguinis ardorem, & motum, hæc humorum mixtura vultum dat venerabilem, ac majeſtate plenum, dat ſanam vitam & longam, pronum facit animum ad juſtitiam, clementiam & magnanimitatem, poſſidebitque ipſe magnificam quandam virtutem, quæ homines ad ſibi ſerviendum, & obtemperandum invitat, ob id in bono utriuſque ſtatu producit juſtos, honorantes ſenes, diligentes amicos, nobilem & glorioſum.

Quæ iſti etiam dicunt de Saturno & Marte, nos ex frigido & ſicco, & calido & ſicco dicimus provenire. Quia frigiditas & ſiccitas mediocrem dabant craſſitiem, calidum & ſiccum idoneam carnoſitatem, ex hac miſcella natus erit ſemicraſſus. Ex frigiditate, & ſiccitate, & caliditate, & ſiccitate corpus erat curvum, ex utraque curvum quoque erit. Frigidus dabat colorem carnis mellini coloris, & nigredinem capillorum, caliditas ruborem, ex utraque erunt capilli obſcuræ rubedinis. Intenſa caliditas dabat maculas indecentes, & dehoneſtantes vultum, ideò & indecentes retinebit maculas in ore. Caliditas & ſiccitas pilos dabat in barba raros, Saturnus mediocres, ab utroque pili erunt ſemirari. Mores ex melancholia erant triſtes, ſerviles, & ſordidi, à caliditate laborioſi, glorioſi & imperioſi. Idem

Idem cum Sole copulatus, ejus caliditas & ſiccitas mitigatur à frigiditate Saturni. Quia à Sole corpulentia, à Saturno mediocritas craſſitiei, ideò ex utroque oritur mediocris ſtatura, declinans potiùs ad latus majoritatis, quàm minoritatis. Frigidum & ſiccum dabat oculos mediocres, calidũ & ſiccum magnos, ex utroque commixtio dat oculos ſemimagnos. Et quia frigidum & ſiccum turpem dabat formam, calidum & parùm ſicci formoſam, utriuſque mixtura dat pinguedinem, & pulchritudinem præ cæteris planetis. Frigidũ & ſiccum nigros pilos, calidum & ſiccum flavos, utrorumque mixtio dat pilos mellinos, ſive caſtaneolos. Facies frigidi & ſicci mellini coloris, tendens ad nigredinem, calidi, & ſicci, & parùm humidi dat albi, ex utroque color æmulus, ſcilicet mellinũ clarum. Sic mores ex frigido & hũido, & calido & ſicco cōpoſiti, vel ex melãcholia & ſanguine facit claros, nobiles ex utroq; participantes.

Saturnus cùm copulatur cum Venere, id eſt, frigiditas, & ſiccitas cum caliditate & humiditate, prædictam dabunt formam. Frigidum dat faciem mellini coloris, ſed calidum & humidum album roſeum fuſcum: ex quorum miſcella color mellinus ſive olivinus, ſed pulcher & venuſtus. Oculi calidæ & humidæ qualitatis erant ſubnigri coloris: nunc quia major quàm cum ſola frigiditas erat ſignificatrix. Sed à calido, & humido laudabantur pulchritudine à majori parte eũ videntiũ. Frigidum & ſiccum dabat capillos nigros, calidum & humidum flavos, ex miſcella, nec glaucos, nec

cos, nec castaneolos: calidum & humidum faciē dant rotundam, à frigidi, & sicci miscella mitigatur, & facies oritur quasi rotunda. Frigidum & siccum dabant capillos planos, calidum & humidum crispos, miscella dat temperatos capillos. Et quia Venus fortuna mitigat malignitatem Saturni, reddit homines in vita claros, nobiles, decernitque omnem fœlicitatem.

Si cum Mercurio Saturnus jungitur, id est, frigidum & siccum cum calido & sicco, vel frigido & sicco admisceatur, vel melancholia cum bile, mixta ex utroque dabitur forma. Frigidum & siccum mellinum, seu nigrum colorem, Mercurius dat pallidum, ex utroque compositus color erit subniger. Uterque dat corpus semicarnosum, moderatum, ideò in miscella erit decens, & mediocre corpus. Et quia Mercurius dat faciem longam, & nasum longum, & digitos longos. Saturnus detrahit aliquid sua siccitate, & frigiditate, ideò oritur facies semilonga, & digiti, & nasus. Et quia humor melancholicus pessimus & biliosus, ob id pronos facit ad pessimos mores, venefici, malefici, pessimi, & suorum parentū inimici.

Si Saturnus cum Luna commiscetur, scilicet frigidum & humidum cum humiditate, dabunt faciem albam, sed non veræ albedinis & claritatis, sed subalbidæ & pallidæ. Faciem rotundam ex humiditate, à Saturno longitudinem, ex siccitate non ita rotundam. A Luna provenit brevitas, & grossities personæ, ex utroque miscella erit statura decens, & pulchra, si scilicet benè fortunati &

nati & dispositi ambo fuerint, id est, si humores defæcati & puri. At si contrarium evenit, ut sint turbidi, & fæculenti, & infecti, contrariæ erunt formæ & morum, nam deformis, fœda, vilis, horribilis, maleque suorum membrorum coaptata modulatio, & quantò fæculentiores, tantò pejores. Hoc temperamentum omnium pessimum, & quod minùs in Principe desideratur, quod est phlegmaticum & melancholicum: nam ejusmodi temperamenti homines, potiùs serviles, quàm imperiosi nascuntur, scientiarum incapaces, est n. stupiditas prudentiæ adversaria; est enim segnities, occasionum pessima comes, quæ in momento temporis consistit, longè ab hoc temperamento abest magnanimitas, animi vigor, generositas, ira, offensarum vindicta, sed horum vice timor, suspicio, & irresolutio. Infirmitates ex pituita & humore frigido, siccoque lumina repentinis cæcitatibus impediri solent, & assiduas suffusiones pati, podagras, pleuritides, & caducum morbum.

DE PARTICIPATIONE JOVIS *cum aliis planetis.*

CAPUT III.

Quod si verò Juppiter particeps erit cum Marte, erit in colore aliquantulùm rubedo admixta, habebitque oculos aliquantulùm grossiores, quàm cũ Juppiter fuerit solus significator. Quòd si fuerit Mars Orientalis, habebit in pede dextro signum, si verò Occidentalis, aliud in sinistro, & hoc raró fallit, Hali. Sed si Juppiter habuerit con-

venientiam cum Marte, & ambo fuerint in bono statu, sicut diximus, generat natum audacem, & exponentem se periculis, sapientem in litibus, bonarum cogitationum, & motuum in litibus & præliis, nulli humiliantem, nec habentem dominum militiarum, nec dominii. Facit sub hoc planeta natus magna facta, ac nominata, vincere diligit, dominatorem se constituit, verificat se in rebus & factis securè, quia non timet destructorem, & victorem, magnæ superbiæ, amatorem honoris, cognitorem irarum, præcipitat & prohibet. Sed si hi planetæ fuerint in statu diverso, & nō jam dicto, faciunt natum dehonestatorem, & insolentem, & non parcentem, sine verecundia, manifestatorem secretorum, defendentem se, & inobedientem, magnificantem se injustè, latronem, citò convertentem, levem in rebus & factis suis, pœnitentem, instabilem in omni re, loquacem multùm, in vanitatibus multis versantem, non cognitorem, nec aliquid gratum habentem, pauci sensus, in factis fastuosum, accusatorem, dissipatorē, & generaliter permutabilem in omnibus rebus & factis suis. Leupoldus. Si Juppiter Marti assimiletur, & fuerit boni status, erit natus versutus, supplantator, bellicosus, nulli humiliabitur, & se ipsum dominum faciet, erit inventor rerū, & sciet veritatem, magnanimus, iracundus. Si mali status, erit è contra, blasphemator, impudens nullius, celator, hypocrita, superbus, leviter alleviabitur, & derisor erit.

Quòd si verò Juppiter particeps fuerit cum

Sole, significat quòd detrahit aliquid albedinis ejus, erit tamen decentior, quàm cum Juppiter fuerit solus significator, eritque statura ipsius aliquid minùs mediocris, conveniens tamen, atque decens, capilli ejus habebunt aliquid crispitudinis, ejusque oculi aliquid croceitatis. Maternus. Integra fœlicitatis ornamenta decernere dixit. Hali. Si Juppiter fuerit particeps cum Sole, significat hominem habentem colorem mellinum sive olivineum, sive castaneolum, quod quasi idem est cum aliquali albedine admixtum decentem, statum satis convenientem, capillos quodammodò in crispitudinem vergentes.

Quòd si cum Venere, natus habebit colorem declinantem ad nigredinem, veruntamen potiùs quàm ad alium colorem declinant, capillos pulchros, quasi mellinos, non tamen erunt determinati coloris, erit enim eorum color æmulus, pulchram dabit staturam, faciem semirotundam, maxillas non magnas, sed decentes, pulchros oculos, propter hoc, quòd eorum nigredo erit aliquid major debito, nec tamen erit indecens, faciem decentem atque pulchram, & erit semicalvus. Hali. Præterea si Juppiter habuerit conveniētiā cum Venere, & fuerit in bono statu, sicut prædiximus, generat natū splendidū & vitiosum, & qui amat lympiditatē, & pulchritudinē, ac magisteria, & cōsiderat res ex cupiditate addiscēdi, amat ludos & jocos, cōtentus est rebus benè factis, & bonis morib9, factorē boni & puri, bonæ volun-

tatis, & integræ, amat Deum, bonæ legis, bonæ fidei, amat defendere legem, & sensatum, diligit homines mansuetos, & gratum habet quod fit ei, amat inspicere libros, & versari in eis, & rem habet cum mulieribus secundum honestatem, & communem usum, & bono modo, diligit consanguineos, & amat jus, & justitiam, ornamentum & intellectum, & generaliter bonus erit & justus. Sed si hi planetæ fuerint in diverso statu ab eo modò dicto, faciunt natum diligere quietem, & honorem, vitam vitiosam, effœminati spiritus, ira inflammatur subitò, & ira ejus sicut ira mulieris, & pensatorem multum, & captum amore mulierum, & multùm solitum jacere cum eis absq; conjugio, amatorem meretricum, dolentem, & conquerentem de parvo malo, & citò sensus ejus movetur, sicut sensus mulieris, immiscet se rebus Ecclesiarũ, vult se proponi in rebus & factis, in quibus tractandis erit fidelis, non erit in eo ulla mala voluntas, cupiditatem habet associandi se, & adjungit se hominibus bonorũ morũ, judicare vult in rebus debentibus fieri ab homine secreto, & nõ detectore. Leupoldus. Si Veneri Juppiter similis est boni esse: natus est simplex, & amabit veritatem, jocos, & comestiones, & erit bonæ qualitatis animæ, Deum amabit, & illi serviet. Si est contra, dic contra.

Si Juppiter cum Mercurio erit particeps, natus habebit colorem purum discrepantem à primo, frontem semielevatam, faciem semilongam, nasum similiter & oculos decentes, non ex toto nigros,

gros, barbam nigram & raram, digitos ſemilongos, corpus ſemigracile, ſtaturam mediocrem, labia ſubtilia.

Si cum Mercurio fuerit particeps Juppiter, & erit Orientalis, ſignificat hominem habentem colorem declinantem ad quandam decentem nigredinem, capillos æmulos, faciem ſemirotundam, maxillas mediocres atque convenientes, pulchros oculos, in quibus nigredo prævalebit, faciem convenientem, atque pulchram, decentem ſtaturã, ſemicarnoſum. Mores ex ſupradictis poſſunt præſagire, ut monet Maternus. Sed Hali explicat. Porrò ſi quando Juppiter habebit convenientiam cũ Mercurio, & fuerit in bono ſtatu, ſicut prædiximus, facient natum multùm in libris verſantem, qui amat Dialecticam, Geometriam, & totum Quadrivium, eſt enim verſificator, & legis prædicator, & ſcientiarum intelligibilis, manſuetus, boni conſilii pro ſe, & pro aliis, bonorum morum, bona ſequitur itinera, benefactor eſt, per ſenſum dirigit ſe, & per bonam cogitationem præſentium, amator eſt gentis, & ab ea diligitur, ſubtilis intellectus, fortunatus in factis ſuis, morigeratus, bonę legis, Phyſicus Regis erit, vel nunci⁹, conſanguineos amat, & bonorum eſt exemplorum, amat omnem ſcientiam & Philoſophiam, intelligibilis, & laudatus. At ſi hi planetæ fuerint in ſtatu à jam dicto diverſo, faciunt natum acutum ex ignorantia multorum errorum, abjectum, & accidit ei ſenſus amiſſio, quia adhærere vult rebus divinis, & ſe ſervare cum illis, loquax

multùm, prædicator fabularum, & vanitatũ, credit se esse sapientem, cùm sit pauci sensus, exaltat se injustè, scit malos mores, rumorem facit, permutabilis in moribus, & factis suis, sectator novorum, & forsitan doctor puerorum, nec scit voluntatem suam celare.

At si Juppiter cũ Luna conjunctus erit, natus nõ erit verè albus, cũ quadam nõ vera rubedine, supercilia decentia, oculos nõ verè nigros, sed aliquã do alterum altero majorem, vel vitiosum, faciem rotundam, staturam mediocrem. Maternus. Exercebit scientiam de aquis & aquæ ductibus, largus, venerandus, & justus.

QUOD EX COPULATIS QUALItatibus formæ & mores eveniant, non ex influxibus.

CAPUT IV.

FOrmam & mores, quos Astrologi ex copulatione duorum planetarum proficisci dicunt, nos dicemus ex copulatis qualitatibus, scilicet ex humiditate & caliditate cum aliis qualitatibus ꝓficisci. Et primò qualitas resultans ex calido & humido cum calido & sicco, scilicet ex Jove cum Marte copulato, scilicet ex sanguine cum flavæ bilis admistione. Quia sanguis dabat album roseum colorem, bilis rubeum, ex utriusq; miscella fit color carnis albus cum quadam rubedine biliosa. Juppiter, sive sanguis dat oculos magnos, ut diximus ex Dorotheo, & Mars, sive bilis facit oculos grossos, ex Messahala, ex duorum horum mixtio-

mixtione provenit oculus major, quàm si esset solus dispositor Juppiter.

Quando Juppiter calidus & humidus cum Sole calido & sicco conjunctus, natus ex hac mixtione optimorum erit morum & formæ. Erit color nati albus, sed non tàm albus, quando solus erat Juppiter significator, sed cum quodam rubore, & croceitate, ob id pulchrior, decentiorque. Juppiter dat mediocrem staturam, & Sol, sive caliditas, & siccitas decentiam magnitudinis, ergò statura nati aliquid erit minùs mediocris. Sed quia utræque qualitates primæ sunt, erit semper forma decens, venusta, pulchriorq;. Bilis dat croceos oculos, sanguis caropos, ergò ex utroque colore erit oculus, mitigata croceitate, aliquantulùm croceus. Calidum & siccum capillos crispos facit, siccitas & humiditas planos, ex utraque miscella capilli erunt aliquid habentes crispitudinis. Ex utroq; primo temperamento non nisi optimi mores, ob id Maternus integra fœlicitatis ornamenta decernere dixit.

Forma Jovis & Veneris non erit alia, quàm calida, & humida, quia unusquisque eandem præbet, & uterque formam venustissimam. Diximus ex Messahala, carnem habere albam trahentem ad aliquam nigredinem, sed id non ad deformitatem, sed ut quid gratiæ, & leporis daret albedini: nam Juppiter albos faciebat, ex utriusque enim qualitate mellinus color: nam Venus pulchros facit capillos, faciem semirotundam, & maxillas non magnas. A Venere, ut diximus

ex Messahala, oculos nigros aliquantò debito majores, sed nõ indecẽtes, sed pulcherrimos. Dat Venus semicalvitiem, quæ est nota caliditatis, & humiditatis, & luxuriæ, & Venus pulchram staturã, à Jove etiam apta, & moderata.

Forma verò Jovis & Mercurii, scilicet calidi, & humidi, & calidi, & sicci, habebit frontem semielevatam: nam à Mercurio frons elevata, à Jove pulchra, composita ergò erit semielevata. A Mercurio nasus longus, facies & digiti, & corpus gracile, sed à Mercurio pulchritudinem, & leporem, ergò facies semilonga, semilongi digiti, nasus semilongus, & corpus semigracile.

Mercurius dat oculos parvos, cavos, coloris caprini, vel crocei, ab utroque pulchri, non ex toto nigri, vel crocei, sed ab utroque decentes. Dat Mercurius barbam raram & nigram. A Jove statura apta & decens, à Mercurio modica & gracilis, ex hac miscella temperata erit statura. Mercurius dabat labia subtilia, ex utroque composita. Mores, ut Maternus, ex utroque compositi.

A Mercurio & Luna, id est, calidũ & humidũ cum frigido & humido, frigiditas retundit caliditatem, unde humidum remanet incolume. Color Lunæ albus cum quodam pallore, Mercurii albus cum quadam convenientia, ex utroque natus erit non verè albus, sed cum quadam non vera rubedine. Supercilia decentia à Luna, sed Juppiter nil detrahit, erunt ergò optimæ formæ. Oculos dat unum altero majorem, vel vitiosum. Quod est peculiare Lunæ, id est, cerebri frigidi, &

humidi

humidi. Faciem rotundam à Luna: mediocrem staturam dat uterque. Magisteria de aquæductibus ex Luna, verecundia, justitia, & bonitas à Jove.

DE PARTICIPATIONE *Martis cum aliis planetis.*

CAPUT V.

SI Mars cum Sole particeps fuerit, faciet hominem habentem colorem non verè album, nec verè rubeum, nec verè brunum, quasi quodammodò non verè rubeo colore tinctum, semicalvũ, atque semigrossum. Staturam declinantem ad pulchritudinem, atq; decentiam, capillos declinantes ad glaucedinem potiùs, quàm ad alium colorem, oculos non verè nigros. Maternus, Si Mars sub radiis Solis fuerit, incendii, & publicæ adustionis decernit exitia, & in occasu positus, violentæ mortis discrimen indicat. Hali. Mars particeps cũ Sole facit hominem habentem nigredinem, sed in rubedinẽ vergentem, parùm distantem ab æmulo colore, staturam vix mediocrem, ipsamque decẽtem, semigrossos capillos, quasi glaucos, oculos semigrossos.

Si Mars cum Venere junctus fuerit, facit hominem semirubeum, cum quadam decentia albedinis, staturam mediocrem atque decentem, faciem semirotundam, maxillas mediocres, oculos decẽtes, erit nigredo eorum major, quàm oporteat, non tamen indecens, non benè carnosus, ut possit

dici ſemicraſſus, facies ipſius erit alacris, Mars cum Veneris participatione malitiæ ſuæ omnem deponit ardorem, ex Materno. Hali. Si Martis planeta convenientiam habuerit cum Venere, & fuerit in bono ſtatu, procreant natum conveni-entem cum hominibus, mobilem, bonæ credu-litatis, deceptorem amicorum ſuorum, hic enim vitam diligit vitioſam, quietem amat ſimplicem, pulchræ formæ, amat pſallere, & ſaltare, amore corripitur, convivator eſt, jacet cum mulieribus contra legem, & in quo eſt peccatum, nihilomi-nus fœlix eſt, & ſibi cavet in ſuis negotiis, ſenſatus, illuſor, & deceptor, magnæ cogitationis, abſtinet ſe à pueris & puellis, expenſator, citò iraſcitur, & magnus eſt zelotypus. At ſi quando hi planetæ fu-erint in ſtatu diverſo à modò dicto, faciunt natum appetere multùm, jacere cum mulieribus ſine ali-quo reſpectu & verecundia, quoniam permutabi-lis in factis ſuis, vilipendit omnes homines, mere-tricator eſt, dehoneſtator, mendax, deceptor ami-corum, ſicut aliorum, facilis ad complendum vo-luntates ſuas, dehoneſtat, & corrumpit mulieres bonas, & virgines, ſapiens in fraudibus, & prodi-tionibus, perjurus in ſuis ſacramentis, inſultor & deceptor, damnati ſenſus, forſitan dirigit purita-tes, mobilis in ſuis factis, & fornicationes turpes exercet.

Si verò Mars cum Mercurio particeps, ſignifi-cat hominem habentem corpus ſemigracile, ſta-turam mediocrem, colorem declinantem potiùs ad colorem Martis, quàm ad alium, niſi conjun-

ctio alio-

ctio aliorum planetarũ cooperetur, barbam pulchram, licet raram, atque parvam, labia subtilia similiter & nasum. Hali. Rursus si Mars habuerit convenientiam cum Mercurio & fuerit in bono statu, ut diximus, faciunt natum dominũ militum, intelligibilem, boni sensus, custodem ejus, quod habet, levis sensus & mobilem in suis factis, sollicitum, benè institutum, citò loquentem, sapientem in malis moribus, deceptorem facilem, non firmat se ad intelligendũ, malæ credulitatis, & malorum factorum, amatorem rixarum, magni se æstimat, & nihilominus fœlix est, & boni amoris, ac conceptionis versus amicos suos, & cõmuniter malefactor erit inimicis suis, & benefactor amicis. At si planetæ fuerint in diverso statu à jam dicto, progignit natum dissipatorem, & deceptorem in dando & accipiendo, & pœnitentem ejus, quod fecit, mobilem in omnibus suis rebus, mendacem, furem, Deum non cognoscentem, perjurum in jurejurando, rixas diligentem & clamores, notum improbum, dehonestatorem, itinerum deprędatorem, & clàm committit homicidia, & maximè proditoriè.

Si Mars particeps cum Luna fuerit, erit homo habens pulchrum colorem, atq; album cum quadam admixtione semirubedinis, oculos semigrossos, pulchra supercilia, faciem quasi rotundam, staturam decentem.

Dares Æneam Rufum describit fuisse mediocris staturę, oculis hilarib⁹ & pulchris, facũdũ, affabilem

bilem, fortem in consilio, pium, venustum, ac suæ patriæ proditorem, Astrologi staturæ mediocris faciunt natum ex Mercurio & Marte, colore declinante ad Martis colorem, ruffum, vel igneum, dominum militum, pœnitentem ejus, quod fecit.

Erat Achillis forma, ex Darete, pectorosus, ore venusto, membris valentibus, magna vi brachiorum, benè crispum, clementem, cum armis acerrimum, vultu hilari, largum, dapsilem, capillo mirteo. Nepos verò.

Audax, magnificus, hilaris, plus æquat Achilles
Vultus Phœbũ, animo Grandivũ, Pelea membris,
In pectus laterum luxatur culmen, in arctos
Crispatur cirros, coma mirtea, crinis in armos
Deprimitur, poplesq́; gradus consurgit in altos.

Compositа est igitur ejus figura ex Sole & Marte, ex Sole venusta, & personæ magnitudo, capillo flavo cum quodam croceo, ac coma crispa. Ex Marte spissa & reliqua membra. Periit tandem morte violenta, & fuit maximè iracundus.

QUOD EX MISCELLA QUALITAtum calidi & sicci cum reliquis, proveniant formæ & hominum mores, non è syderibus.

CAPUT VI.

SI Mars cum Sole particeps fuerit, id est, si qualitas calida, & sicca cum calida, & aliquantulùm sicca. Quia Mars colorem dabat rubrum tendentem ad nigrum, Sol verò croceum tendentem

etiam

etiam ad nigrum, ex hac miſcella erit color nec croceus, nec ruber, ſed quodammodò non verè rubeo colore coloratus. Sol capillos non verè rubeos, Mars autem rubeos, ex miſcella capilli erũt declinantes ad glaucedinem potiùs, quàm ad aliũ colorem. Mars dat raros pilos in barba, ſicut ſpado, Sol plenam barbam, ex hac miſcella natus erit ſemibarbatus. Mars dabat corpus idoneæ carnoſitatis, Sol pinguiuſculum cum brevi ſtatura, cum pulchritudine: ex miſcella corpus ſemipingue, ſtatura decenti cum pulchritudine. Mores & magiſteria ex duobus calidiſſimis. Quia Sol omnia publicat, & omnia occulta obſcura ſua claritate revelat, poteſt ſignificare ubicunque præſtiterit, Res publicas, mortes publicas, Magiſtratus, & honores publicos, claros, & propatulos.

At Mars cum Venere conjunctus, ſcilicet calidum & ſiccum cum calido & humido, faciunt optimum temperamentum. A Marte provenit faciei color ruffus, à Venere ſubruber, niger & pulcher, ex quarum miſcella fit homo ſemiruber cũ quadam albedinis decentia. Mars dat ſtaturam idoneè carnoſam. Venus longam & pulchram, ex miſcella provenit compoſita ſtatura & pulchra. Mars dat ſpiſſos capillos, & mediocres, Venus dat ſpiſſos, & molliter flexos cum quadam pulchritudinis venuſtate, ex miſcella proveniũt capilli mediocriter criſpi, multi & decentes. Mars dat faciẽ rotundam, & maculam leviter eam dehoneſtantem. Sed Venus faciem etiam rotundam, non tamen magnam, neque maxilla, ex hac miſcella facies

cies ſemirotunda, cum maxillis mediocribus. Venus dat oculos garzos fulgentes fulgore venuſtatis, quorum nigredo tendit ad album, major quàm in aliis reperiatur, tamen decens. Mars dat carnoſitatem idoneam. Venus craſſitiem, ex miſcella non benè carnoſus, ut dici poſſit ſemicraſſus. Ex Venere facies alacris, ex Marte horribilis, nullus enim planeta corrigere poteſt Martis opera, niſi Venus. Sic omne bonum ſignificabit in ejus vita, & Mars ſuæ iræ multum deponit ardorem cum Veneris participatione.

Si Mars Mercurio hæſerit, ſcilicet calidum & ſiccum vehemens cum remiſſo, Mercurius dat corpus gracile, & mediocris ſtaturæ, Mars idoneæ carnoſitatis, ex utriuſq; miſcella corpus erit ſemigracile. Mars dat rubeum colorem. Mercurius dat croceum, ex utroque commixtio color erit ruber, quia croceus color intra rubros colores continetur. Mercurius dat raram, nigramque barbam, Mars raros pilos in barba, ut ſpado, utriuſque mixtura dat raram, parvamque barbam. Mercurius dat labia ſubtilia, & naſum, Mars non deformat naſum, neque labia, ergò erunt labia, & naſus ſubtilis.

At ſi Mars cum Luna participabit, ſcilicet calidum & ſiccum cum humido & frigido. Mars dabat colorem ruffum declinantem ad nigredinem, Luna album conjunctum cum roſeo, ex utroque fit color pulcher albus cum quadam admixtione rubedinis. Luna dat oculos non ex toto nigros, Mars magnos, ex utriuſque mixtura erunt oculi

ſemima-

semimagni. Mars non deformat supercilia, Luna honestat, ex utriusq; mixtura pulchra supercilia. Mars dat rotundam faciem, eandem dat Luna, ex utroque igitur non removetur faciei rotunditas. Luna dat staturam pulchram, Mars non deformat eam, ex utroque fit recens statura.

DE FORMA ET MORIBUS, QUOS *Astrologi Solem dare dicunt, cum inferiorum planetarum participatione.*

CAPUT VII.

SI cum Venere Sol particeps fuerit, facit hominem habentem staturam mediocrem, atque pulchram, colorem commixtum ex albedine cũ rubedine semiclara, & decenti, capillos multos, atque convenientes. Videbitur in anteriori parte velle participare quadam calvitie, non tamen erit valdè calvus, faciem quasi rotundam, & lætam, maxillas non magnas, pulchros oculos, carnositas talis, quòd dici poterit quasi pinguis.

Si verò Sol cum Mercurio participaverit, homo habebit colorem mellinum, participabitque color ejus cum colore, qui significabitur per planetam aspicientem eum, vel qui fuerit corporaliter cum eo junctus, pulchram habentem barbam, non tamen magnam, nec minùs spissam, oculos semigrossos & decentes. Hali. Si Sol convenientiam habuerit cum Mercurio, fueritque in bono statu, facit spiritũ ꝓpensiorẽ ad justitiã, at si exitiali radiorũ jactu percussus fuerit in diverso statu, tunc erit fir-

erit firmior cũ illa significatione, & magis cupiet suam voluntatem complere, & communiter durus erit, & fortis ad dirigendum, & melius efficiendum. Hali. Si Sol participaverit cum Mercurio, & ipse Orientalis: significat hominem habentem colorem velut mellinum, barbam mediocrem, atque pulchram, licet raram, oculos decentes atque semigrossos.

Si verò Sol cum Luna participaverit, natus habebit pulchrum colorem, atque decentem cum quadam albedine semiclara, & cùm aliquid rubedinis admixtum, pulchros oculos, pulchra supercilia, & faciem rotundam. Hali. Faciet hominem habentem pulchrum colorem, pulchra supercilia, oculos semigrossos, nigredinem quandam vergentem, staturam convenientem, faciem semirotundam.

FORMAS ET MORES, QUOS *Astrologi ex Sole & planetis donant, non ex eis, sed ex qualitatum participatione provenire.*

CAPUT VIII.

QUando Sol cum Venere particeps fuerit, scilicet calidum & siccum cum calido & humido optimo temperamento. Quia Sol dat staturam brevem & pulchram, Venus longam, miscella dabit decentem, & pulchram. Sol dabat colorem croceum, quasi nigrum clarum & pulchrum, Venus candidum trahentem ad rubedinem, ut inde

decentior videretur, miſcella utriuſque colorem dabit commixtum ex albedine cum rubedine ſemiclara, & decenti. Capillos dat Sol croceos & rubros, Venus pulchros & copioſos, miſcella ex utroque dabit multos atque decentes. Venus dat rotundam faciem, Sol non deformem, miſcella dabit faciem quaſi rotundam & lætam. Venus dat maxillas non magnas, Sol non deformes, ergò erũt & decentes. Sol & Venus dant pulchros oculos, & decentes, ex miſcella non alterantur. Sol corpus dat brevis ſtaturæ & pingue, carnoſumque, Venus dat pulchrum, ex utroque habetur corpus carnoſum, quod quaſi pingue dici poterit.

Si Sol cũ Mercurio participabit, ſcil. calidũ & ſiccum cum minùs calido & ſicco. Quia Sol & Mercurius dant mellinum colorem, ex miſcella quidem orietur, vel illius coloris, cum quo aliquis humor aſſociabitur, quòd iſti dicunt, cùm aliquis planeta eum aſpexerit, vel cum quo fuerit corporaliter commixtus. Sol dat barbam plenam, Mercurius raram & nigram, ex utroque oritur barba non nimis magna, neque nimis ſpiſſa. Oculos dat Mercurius quandoque magnos, cavos, & parvos, Sol pulchros, ex utroque ſemigroſſi atque decentes.

Si Sol cum Luna copulabitur, ſcilicet calidum & ſiccum cum frigido, & humido, aliquod bonum naſcetur, unde, ſi Sol dat colorem clarum & pulchrum, velut croceum, & Luna album cum quodam roſeo, ex utroque natus habebit colorem pulchrum, atque decentem cum quadam

albedine semiclara, cum aliquali rubedinis admixtione. Sol dat oculos croceos & pulchros, Luna non ex toto magnos, ex utroque pulchros. Luna dat supercilia benevola, & faciem rotundam, & pulchra supercilia erunt.

DE FORMIS, ET MORIBUS, QUOS Astrologi dare dicunt Venerem cum inferiorum planetarum admixtione.

CAPUT IX.

SI Venus particeps fuerit cum Mercurio, significat hominem habẽtem colorem pulchrum, atque decentem, faciem longam, nasum similiter longum, atque subtilem, frontem elevatam, pulchros oculos, non ex toto nigros, digitos longos, staturam pulchram, atque decentem. Abdila dixit corpus gracile, staturam mediocrem, pulchram barbam, sed raram, neque tamen parvam, labia aliquando subtilia, & si Luna fuerit Orientalis, erunt omnia infra prædicta. Hali. Quando hic planeta cõvenientiam habuerit cum Mercurio, & fuerit in bono statu, gignit natum amatorem magisteriorum, subtilium factorum, & scientiarum, sapientem, intelligibilem, & versificatorem, amatorem Musices, & omnis pulchræ rei compositæ, bonorum morum, non vitiosum, hilarem, amatorem amicorum suorum, & bonæ legis, subtilis intellectus, hic enim bona sequitur itinera, & bonos mores, amat addiscere, & ostendere subtilitatem, habet enim intellectum addiscendi, prosequitur bonorum itinera, &

ra, & justorum, & assimilari vult illis, est loquelæ, ac ratiocinationis bonæ, expeditè loquetur, amatus, & in suis factis justus, amat addiscere legem suam, & sectam, notus, magnæ laudis. Sed quando hic planeta fuerit in diverso statu, gignit natum inconstantis sermonis, quia hic rem unam dicit, aliam alibi, nemini fidentem, profundarũ cogitationum, nulli constantiam servat, etiam nec amico, magni clamoris, omnibus rebus se immiscet, nec fortè poterit eas perficere, & faciet facta diversa.

Si Venus particeps fuerit cum Luna, & ipsa Orientalis in mundo à Sole, vel benè disposita, significat hominem habentem pulchrũ colorem, à quo albedo cum rubedine mixta prævalebit. Supercilia pulchra, & benevola, oculos ex toto nigros, faciem rotundam, atque decentem, staturam convenientem & pulchram, si fuerit Occidentalis, erunt infra hæc. Hali. Oculos non verè nigros, competentes, non ex toto æquales.

Polixenæ Trojanæ forma videtur cum Mercurio admixta, quippe à Venere coruscum, & candidum colorem habet, oculos pulchros, hilares, capillos flavos & longos, corpus benè compositum, à Mercurio personæ altitudinem, & gracilitatem, collum longum, crura, & pedes, qui eandem cum manu rationem habent, ob id casta, simplici animo, magnanima, & liberalis. Nepos.

Iliadum populo victore Polixena vultu
Præradiat, soliq; decus speciale meretur.
Lactea membrorum series, ridentis ocelli

Blanditiæ, pede fulta brevi, procera venustas,
Poplitis erecto vibrans vestigia gressu.
Articulos non æquat ebur, non lilia colli,
Ardua non rutilum pavonis fimbria crinem.
Ipsa humilis, simplex, facilis, nil turget herile,
Nil varium fingens, nunquam frustrata petentes.

FORMAS NON EX PARTICIPA- *tione Veneris cum reliquis planetis, sed ex qualitatum mixtione provenire.*

CAPUT X.

SEd quod isti ex syderibus provenire dicunt, nos ex qualitatum miscella dicimus; nam Mercurius dat colorem mellinum, Venus colorem album, tendentem ad rubedinem, ut ex inde decentior videretur, ob id ex hac miscella nascetur color nati pulcher, & decens. Venus dat pulchram personam, atque decentem, & in omnibus formositatem, Mercurius faciem longam, nasum subtilem, frontem elevatam, pulchros oculos, non ex toto magnos, digitos longos. Ex miscella idem eveniet. Et si Venus cum Luna, quia Lunæ opera pulchriora redduntur, & Venus albedo cũ roseo commixta, supercilia pulchra, & benè disposita, nec oculos ex toto nigros, faciem rotundam, & staturam decentem & pulchram.

QUID ASTROLOGI DICANT DE *Mercurii forma cum Lunæ participatione.*

CAPUT XI.

SI Mercurius particeps cum Luna fuerit, facit hominem habentem colorem ex albedine atque ru-

querubedine mixtum, valdè pulchrum, ſupercilia decentia, oculos non verè nigros, ſtaturam mediocrem, atque pulchram, oculos rotundos competentes, licet non ex toto æquales. Hali. Si Mercurius cum Luna conjunctus fuerit in finibus ſuæ latitudinis, auxiliatur, faciendo ſpiritus permutabiles, ac multarum artium, & inconſtantem in omnibus rebus. Si in aliquo modorum, faciet ſpiritus ſubtiles, & acutos, levium motuum & bonorum, intellectum in rebus. Si Luna fœlix fuerit, faciet natum magis notum ac nominatum, in negotiis ſuis ſollicitũ. Si infœlix, faciet natum vilem, ac parvi nominis, tardum & pigrum in ſuis negotiis. Mercurius commercium habens cum Luna, & ipſe benè diſpoſitus, facit hominem habentem colorem compoſitum ex albedine, atque rubedine convenienti, pulchra ſupercilia, oculos ſeminigros, faciem rotundam cum decenti convenientia, ſtaturam decentem, atque pulchritudine nobilitatam.

QUOD ISTI DIXERUNT DE FORMA Mercurii & Lunæ ex qualitatibus provenire.

CAPUT XII.

QUæ dixerunt de Mercurii cũ Luna participatione de natis forma, nil aliud eſt, niſi quòd pulchriora omnia eveniunt, quia Veneris eſt addere pulchritudinem, quare evenit ex optima qualitate caliditate & humiditate.

JOAN. BAPTISTÆ PORTÆ NEAPOLIT.

COELESTIS PHYSIOGNOMONIAE LIBER QUARTUS.

PROEMIUM.

DICTUM est de formis, quas dant planetæ singuli per se, & cum aliis copulati, quibus præsunt, reliquum est de illis formis agatur, quas dant signa: nam sicut planetæ, sic & signa suas dant formas. Sed nõ quilibet planeta, vel signũ suas præbet formas completas, sed ambo simul, quia neque planeta sine signo, neq; signum sine planeta nato figurã præbere possunt, sicut nec pater sine matre, vel mater sine patre. Nemo enim nasci potest, quin aliquod signum ascendat, & quin aliquis planeta ei dominetur. Unde & planetæ derogant signis, & signa planetis, & unusquisq; alterutrum juvat.

ASTROLOGI COELESTES IMAGINES magna, parva, pulchra, & deformia hominum corpora producere dicunt.

CAPUT PRIMUM.

HUmanæ figuræ constellationes tàm intra signiferum, quàm extra, Ptolomæus ait, conformia & temperata corpora producunt, sed quæ sunt alterius figuræ, deformant, & juxta suam uniuscu-

uniuſcujuſque formam hominis corporaturam, & quodammodò iis ſimilia evadunt membra; vel magnitudine & parvitate, vel colore, & imbecillitate, & conformitate. Magnitudine, ut verbi gratia, Leo, Virgo, & Sagittarius; parvitate, ut, Piſces, Cancer, & Capricornus. Rurſus ut Arietis, Capricorni, & Leonis priora quidem, & ſuperiora ad valentiorem corporis conſtitutionẽ faciunt, inferiora, & poſteriora ad infirmiorem: ita contra Sagittarii, Scorpionis, & Geminorũ anteriora quidem ad imbecilliorem temperaturam juvant, poſteriora verò ad robuſtiorem. Similiter Virgo, Libra, & Sagittarius conformitatem adducunt, & moderationem, Scorpio verò, Piſces, & Capricornus minùs ſibi conſtantem temperaturam, & incommenſuratam, & in aliis ſimiliter, quæ quidem omnia contemplantes, & commiſcentes propriam & exactam temperaturæ rationem aſſequemur. Ab eo Hali omnia tranſſcribit, ſed quia aliquam afferre poſſunt declarationem & indiciũ, ejus verba adducemus. Loca cœli, in quibus ſunt formæ ſimiles formis hominum, & formis, quæ ſunt in ſignis, vel extra ſigna, faciũt corpora compoſita, & benè proportionata, ſed aliæ formæ, quæ ſunt aliarum conditionum, diverſificant corpora, & inæqualia faciunt ea, ac faciunt aſſimilari membra membris ſuæ formæ, & fortè aliquantulùm convertunt ad ſuam magnitudinem, vel fortitudinem, & debilitatem, vel ad pulchram proportionem, vel turpem, vel ſenſum aliquẽ inferũt, vel ſtultitiã.

Et formæ, quæ afferunt magnitudinem, sunt Leo, Virgo, Sagittarius, & quæ tendunt ad diminutionem, sunt Pisces, Cancer, & Capricornus. Similiter principium Arietis, Leonis, & Tauri, facit corpora tendere ad grossitudinem, & fines horum signorum faciunt corpora declinare ad macredinem, & debilitatem. Principia Sagittarii, Geminorum, & Scorpionis faciunt corpora vergere ad macredinem, & debilitatem, & fines eorum faciunt procedere ad grossitiem & fortitudinem. Similiter Virgo, Libra, & Sagittarius trahunt corpora ad æqualitatem, & bonam proportionem, Taurus, Scorpio, & Pisces faciunt corpora declinare ad densitatem, & diversam proportionem.

QUALITER EX SOLA COELI INspectione, ex signorum, & stellarum physiognomonia poterant Astrologi hominum formam conjectare.

CAPUT II.

SEd quæ longa experientia & observatione didicerunt Astrologi, poterant illicò ex Zodiaci signorũ conspectione consequi, nam signorũ partes, quæ majori stellarũ sequentia, & multitudine sunt constitutæ, atq; primæ magnitudinis, ea corpora hominũ majora, præstãtioraq; producere didicissent, ubi verò carẽtia vel raritas ex inde imbecilliora & infirmiora corpora nasci cognovissent, ut quisq; firmamẽti imagines contẽplando, quę ab

Higinio

Higinio & aliis descripta sunt, sui voti compos efficiebatur. Verbi gratia. Leo tres habet in capite stellas, in cervicibus duas, unam secundæ magnitudinis: interscapilio tres, pectore unam primæ magnitudinis, in pedibus duas, in extrema cauda unam primæ magnitudinis, in ventre claram unam, in posteriori genu unam secundæ notæ, in postremo pedis unam tertiæ notæ. Virgo in capite, humeris, alis, spica, primæ magnitudinis octo habet, in pedibus singulas primæ notæ. Sagittarii asterismus in anteriori parte quatuor & decem tertiæ magnitudinis, in cauda unam, in posterioribus pedibus unam, & genu alteram secundæ magnitudinis. Sed Leo vigintiseptem habet sydera. Virgo vigintisex, sagittarius triginta & unũ, & multitudo in his stellarum magna, & fulgentium, ideò magna corpora producere dixerũt. Contra verò Pisces, Cancer, & Capricornus. Sed Pisces vigintiquatuor, sed quartæ & sextæ notæ, novem quartæ & quintæ. Capricornus vigintiocto, sed quartæ, quintæ, & sextæ. Præterea quæ superiora majora producunt, in superioribus earum partibus major stellarum multitudo, majorisque magnitudinis. Aries, Capricornus, Leo. Sed Aries habet in capite stellam unam, in cornibus tres, in cervice totidem, in pectore unã, inter scapilio quatuor, in lumbis unam, at in cauda unã, & posteriori pede unam. Capricornus eodem modo. Leo superiùs viginti continet stellas, inferiùs vix septẽ. Cõtra verò Sagittarii, scorpiionis, & Geminorum asterismi in inferioribus locis

numerosiores stellæ, & magnæ, in superioribus verò egenæ. In Sagittarii talo, in genu ejusdem pedis duæ adsunt secundæ notæ, in dextro talo, in crure sinistro, pede dextro, & quinque in cauda, omnes tertiæ magnitudinis, reliquæ quartæ & quintæ in superioribus partibus. Scorpio in medio corporis tres habet, quarum una autares dicta, secundæ notæ, duæ in extremo pede, septem in spondylis tertiæ magnitudinis omnes, reliquæ quartæ, & quintæ. Idem de Geminis. Similiter Virgo, Libra, & Sagittarius optimam dispositionem, & temperiem adducunt: quippe earum stellæ sunt optimè coloratæ, natura scilicet Jovis & Veneris, contrà reliqua, Scorpio, Pisces, & Capricornus, ex colore scilicet Saturni, & Martis, & nebulosa sunt. Quæ habet Virgo in capite sydera & juxta alam naturæ Mercurii, aliquid Martis, in cingulo Mercuriales & Venereæ, quæ in spica Venerea, & non nihil Martis. In extremis pedibus Venereæ, cum pauca Martis participatione. Libra in jugo stellas habet Jovis, & Mercurii secundæ magnitudinis. Sagittarius in cuspide Lunaris, & Martiæ habet, in manu Jovis, & Martis, in dorso Jovis & Mercurii, in pedibus Jovis, & Saturni, in cauda quatuor Veneris, & non nihil Saturni, omnes ferè secundæ magnitudinis. Scorpionis omnes ferè Martiæ sunt, in fronte Martis & Saturni, in corpore rutila una Martis natura, & aliquid Jovis, in nexibus dorsi Saturniæ nonnihil Venereæ, in ipsa cauda omnes Martiæ, in nebuloso gyro Martiæ. Capricornus quas habet omnes,

mnes, ſunt Martis & Saturni, & Mercurii. Idem de Piſcibus, nam Martiæ, Saturniæ, & Mercurii parùm, vel nihil de Jove, & Venere participantes.

DE FORMA ET MORIBUS, QUOS dat Aries, & eorum phyſicæ rationes.

CAPUT III.

HAli Arietis formam ita deſcribit. Aries eſt multorum capillorum, tendentium ad albedinem, incurvi aſpectus, parvarum aurium, & longi colli. Natus erit mutabilis, habebit mutabilẽ hæreditatem, qui parta diſſipabit, & dilapſa recuperabit. Maternus. Si horoſcopus in Ariete fuerit, hominem facit in juventa floridum, dat hæreditatem mutabilem, quæ parta dilabentur, mox diſperſa recuperabitur, beneficia præſtabit ingratis, ut nunquam par rependatur, eritque mutabilis, obnoxius capitis doloribus, quippe Aries capiti dominatur. Leupoldus. Qui naſcitur in Ariete, reſpice in quota portione naſcetur, nam in principio erit calidus, iracundus, & præ ira caliginoſos oculos habebit, ſimiliter & fœmina. Ob id finxerunt antiquiores in quarto Arietis gradu hominem adeſſe criſpi capillitii, qui rarò ditabitur, nam quæ pater acquiſierat ſenex, ipſe diſſipabit, volens nimis dominari. In decimoſeptimo vir ſerico indutus, delicatulus. Sed phyſicæ rationes hæ ſunt. Quia Aries ſignorum & veris principium eſt, ideò hominem dixerũt florere

in prima

in prima juventa, & multi capillitii nasci, quia in Arietis stellatæ formæ cornibus multæ sunt stellæ: sed capillus ex affluenti provenit caliditate, & ex eadem crispitudo, ut in Aethiopibus apparet. Ob intensam etiam caliditatem mutabilis erit consilii, ut diximus etiam de Aethiopibus. Et quia Aries signum mobile, quia movetur tunc annus ex veteri in novum, & maxima fit temporum mutatio, ob id etiam mutabilis consilii. Propensus capitis doloribus plus, quàm aliis ægritudinib⁹ est, quia dicunt Medici calidum caput ejusmodi morbo molestari, longitudo colli, aspectus curvitas, aurium parvitas stoliditatem judicare diximus in Physiogn. ob id non mirum, si ejus substantia dilapidata dispergetur, & rursus dispersa colligetur, & si sua beneficia ingratis præstabit.

DE TAURI FORMAE CONSTITUtione, moribus, & Physicis rationibus.

CAPUT IV.

HAli dicit. Natus sub Tauro, erit altæ & amplæ frontis, longæ naris cum amplis foraminibus, magnorum oculorum, capillorum erectorum, & nigrorum, convertibilis in suis factis, grossi colli, nigrorum superciliorum, ac debilis corporis. Hali. Facit hominem habentem faciem amplam, quandoque curvam, & si non habuerit faciem amplam, habebit nasum grandem, & si nõ talem nasum habuerit, tractu temporis possidebit per accidens: nares longas, oculos nigros, & grandes, capillos hirsutos, seu erectos, collum grossum

grossum & pingue, ferè plusquàm deceat, qui terram eundo prospiciat, honestè incedentem, non stabilem, quasi vagum. Maternus de ejus moribus hæc habet. In sua juventa continuis laboribus fatigabitur, & quicquid in prima ætate fuerit consecutus, semper amittet, sed postea, quicquid amiserit, cum lætitia cumulabit, & augebit, & habebit fœlicitatis bonæ ornatum. Alibi pars quarta Tauri homines facit iracundos, & levi quacunque causa minaces. Nona pars turpes facit. Leupoldus. In fine Tauri, qui nascitur, erit vilis, & pauper. Sed antiquiores dixerunt in septima Tauri parte ascendere formosam mulierem, & hominem superbum. In vigesimatertia hominem retrò in terram cadentem, quasi in omnibus infortunatũ, in vigesimaquarta hominem fortẽ in factis suis, in subsequenti debilem. Sed id non ex stellis, sed naturalibus causis: nam isti ex bovinæ formæ aspectu hominem describunt. Sunt enim Tauri amplæ frontis, & latæ, longæ naris, cum amplis foraminibus, nigrorum oculorum, capillorum nigrorum, erectorumque, tardè incedunt, & incedendo terram aspiciunt (tardus enim bos figit pedem,) unde ob id Taurinis moribus, laboriosi, ut boves. Erunt in opibus acquirendis anxii, & ad eas perdendas proclives, ob id quicquid amiserint, cum lætitia cumulabunt: qui enim semper laborant, semper acquirunt, & qui bonæ fidei ut boves, semper bona parta deperdunt, & iterum defatigando cum laboribus & lætitia iterum cumulabunt.

DE

DE GEMINORUM FORMA ET *moribus, & de eorum eventu rationes physicæ.*

CAPUT V.

HAli Geminorum formam ita deſcribit. Gemini ſunt æqualis corporis, ampli pectoris, pulchræ formæ, fideles ſunt, quia fidem habent, & fortè producunt ſcribam, & qui Arithmeticis delectetur. Bonatus. Hominem facit mediocris ſtaturæ, convenientis perſonæ, & ampli pectoris. Maternus. Si in Geminis horoſcopus fuerit inventus, in primis vitæ conſtitutus initiis laborabit, & à parentibus illi ſolatium ſemper affertur: erit ſanè cœleſtibus facultatibus ſemper imbutus, & majorum virorum fidelibus amicitiis aſtrictus, & qui patrimoniũ dat. Et alibi. Quarta pars Geminorum maxima corporis pulchritudine facit ſpecioſos, & quos amata pulchritudo Regibus commendet. Leupoldus. Qui naſcitur per totum Geminorum ſignum, erit bonus, ſed ſterilis, iratus, & coloris ſanguinei. Ex cœleſti phyſiognomonia, quia Geminorum ſignum multas habet ſtellas ſecundæ & tertiæ magnitudinis, & lucidas, ideò dixerunt æqualis corporis & pulchræ formæ. Quia in humeris quatuor ſunt ſtellæ quartæ magnitudinis, ideò ampli pectoris eſſe formatum. Dixeruntque futurum ſcribam, aut qui Arithmeticis delectetur, & cœleſtibus facultatibus ob Mercurium; quia quatuor habet ſtellas in pedibus, & in capitibus alteram Mercurialis naturæ

naturæ, & in fœmoribus alterā Saturninā, quæ ad scientiam conferunt. Sed quia stellæ natura Mercurii, & Veneris, quæ calidæ & frigidæ & siccæ naturæ sunt, ad prudentiam conferunt, & ad fideles amicos: ob id non absque ratione, qui ejusmodi temperaturam sortietur, produnt fidelem, & scribam esse futurum. Praeterea dixit ampli pectoris, qui omnes leonis similitudine liberales & magnanimi sunt, unde non immeritò in prima juventa facultates, & patrimonium dissipabunt, sed ob suæ virtutis merita auxiliabuntur eis parentes.

DE CANCRI SIMULACHRO, ET *moribus, & de eisdem rationibus physicis.*

CAPUT VI.

HAli. Cancer est demissus & humilis, grossorum membrorū, superiora membra grossiora habet inferioribus, magni corporis, dentaturæ obliquæ, & diversæ, capillorum crisporum, tendit ad gnavum, parvorum oculorum, & humerorum amplorum, facit suaves, doctos, suas substantias ex publicis habebūt, & publicis negotiis occupati. Sed Bonatus dicit hominis producere corpus incompositum, cutim totius corporis grossam, redditque superius subtile, & inferius grossum, habentem dentes tortos, & oculos parvos. Leupoldus. Cancer totus bonus, guttur ejus ex abundantia humoris nodatur.

Maternus.

Maternus. Si horoscopus in Cancro fuerit inventus, facit acutos semper ingenio, sed qui cuncta cum tarditatis moderatione perficiant, facit etiam hoc signum homines suaves, doctos, & qui graviter irasci consueverint, & qui malos omnes secretis indignationibus prosequantur, fortes, moderatos, sed quorum indignatio facillimè indignetur, & mitigetur. Habebunt sanæ vitæ substantiam ex publicis, vel ex regiis & publicis locis, quibus vitæ illis substantia conservetur, & erunt semper in publicis necessitatibus occupati, sed illi varia necessitate compulsi plurimi blandientur. Bonatus dicit producere hominis corpus incompositum, cutim totius corporis grossam. Sed isti Arabes ex marini Cancri physiognomonia sub eo nati corpus composuerunt, ob id dixerunt demissum, humilem, qui semper terram spectet, ut cú capite careat, sursum aspicere nequit, grossorum membrorum, & superiora grossiora membra, magni corporis, humerorum amplorum, nam Cancer totus est corpus, & humeri, cutim grossam & duram, quod crusta integatur, & oculos parvos, ut Cancri. Sed si superiùs inspexissent, vidissent profectò, quas oculos Cancri dixère stellas parvas, & nebulosas esse. Sed Bonatus & Hali, sibi contrarii sunt, ille namq; superiora majora inferioribus, hic autem inferiora majora superioribus. Sed rectiùs Hali, nam Cancer est eorum signorum, quòd parvam dat corporis formam, sed cùm corpus & humeros magnos largiatur in cœlesti physiognomonia, plures sunt in corpore stellæ,

ſtellæ, quàm in chelis. Sed quàmplurimæ ſunt ſtellæ natura Mercurii, ut quæ in oculis & in brachiis, ſunt quoque Saturniæ, & Solares, id eſt, ejus temperamentum frigidum & ſiccum, calidum & ſiccum, ideò acutos ingenio producit, ex frigiditate, qui cuncta cum tarditatis moderatione perficiant; Facit enim hoc temperamentum ſuaves, eloquentes & doctos, & ex utriusque ſiccitate, qui graviter iraſci conſueverint, & ex Mercurio, ſcilicet, ex ingenio & prudentia, publicis & regiis negotiis implicitus, & in illis ſemper occupatus.

DE LEONIS FORMA ET MORIbus, quos dat natis, & rationibus ex natura productis.

CAPUT VII.

EX Hali. Leo eſt flavus zarchus, bonæ formæ, boni & clari nominis, membra ſuperiora habet inferioribus majora, ampli pectoris, curſor, magnæ & acerbæ iræ, acuti aſpectus, ſubtilium crurum, maligni vultus, & malæ conceptionis. Quia fixum ſignum, ob id ſtabilem & firmum natum facit in ſuis rebus, ſpiritum rectum, veracem, juſtum, intelligentem, patientem, ſuppreſſorem inimicitiarum. Maternus. Si in Leone horoſcopus fuerit inventus, multis periculis, & laboribus implicabitur, ſed per omne vitæ tempus erit omnibus notus, & erit ſemper ingenuus habendi liberam poteſtatem, & qui non in omnibus malitiæ vires exercere, vivendi & imperandi vota cõ-

cipiet, & propriis laboribus acquirens substantiæ facultatem. Leupoldus. Leo totus bonus, fortis, sapiens, iracundus, dedecus sibi facientibus, fœmina virilis. Bonatus. Leo hominem industrium facit, notum valdè, & intelligentem, superiora majora, inferna verò graciliora, nec inde efficietur indecens, crura subtilia. Diximus ex Ptolomæo Leonem facere superiora majora, & inferiora graciliora, ob id dixit Hali, superiora majora, ampli pectoris, & subtiliũ crurũ. Leonis imaginẽ efficiunt quàmplurimæ stellæ, & primæ magnitudinis, naturæ ut plurimùm Martis, ut duæ illæ in capite, & in corde Martis caliditate pollentes, Veneris & aliæ, & Joviæ, quæ nato caliditatem, & humiditatem præstant, ob id magnæ & acerbæ iræ, ut leo, magnanimum animal & notum, & ideò, ut diximus in Physiogn. notus sua fortitudine, libertatis cupidus, & qui aliis subjugari nequeat, imò imperandi, & bellandi luxuria laborabit. Divitias acquiret, ut qui eas facilè largiatur, facilè aliis auxiliabitur, ob regalem suum animum, ob id variis periculis implicabitur ex se, & laboribus.

DE VIRGINIS CORPORATURA, & moribus, & rationibus physicis contra Astrologos.

CAPUT VIII.

EX Hali. Virgo, ut honestas dicet virgines, est pulchri corporis, bonorum morum, longa aliquan-

liquantulùm, benè instituta, non est pinguis, fidelis est & veridica. Esse potest doctrix scribendi, & bonæ institutionis, & quod his assimilatur. Bonatus. Virgo reddit hominem habentem pulchram personam, pulchros oculos, faciem decentem, & bonam voluntatem. Leupoldus. Virgo in omnibus bona, vir castus, amabilis, fœmina casta, bona, humilis, dives, bonis moribus præ omnibus prædictis. Maternus. Si in Virgine horoscopus fuerit inventus, erit multis laboribus, & multis sollicitudinibus implicatus. Erit sanè lætus, humanus, & apud quem pura amicitiæ necessitudo permaneat, & ad quẽ damni alicujus sollicitudo pertineat, multa sciens, & omnium disciplinarum secreta perquirens, omnia in claustra pectoris retinens, se præconio simplicitatis ornatos, & cui adhuc docti sermonis gratia, aut negotiationis officio, aut ex successione, aut ex sacris, aut ex virtute aliqua magna fœlicitas, & magna confertur substantia facultatis. Dicunt alii in nono gradu mulierem ascendere cum facie rubra, erit vir iracundus. In duodecima facie nigra, rubris vestibus indutus. In Virginis figura quàmplurimæ sunt stellæ Venereæ, eædem Mercuriales Venereæ, videlicet quæ sunt in cingulo, quæ in spica, & pedibus, in oris vestimẽti Mercuriales, quæ in ala, in cingulo, in Vindemiatore, quæ Saturni quoq; est, & ex suis qualitatib⁹, quas sæpiùs recitavim⁹, pulchri. n. nat⁹ corporis, pulchri oris, & oculorum. Ex Mercurio multiscius, nihil nõ inexploratũ relinquẽs, omnia

investigans, omnia tentans, maximè præstabit in
eloquentia, & legationis officio & gubernationis
fungetur, & in negotiatione, ut ex inde magnæ
fœlicitatis facultates comparentur.

DE LIBRAE CORPORIS CONSTI-tutione & moribus.

CAPUT IX.

CHelarum asterismus est, ut inquit Hali, dissen
sionũ mediator, est bonæ ac pulchræ formæ,
mediocris, in carne & corpore, ac forma, alba in
facie, & nigra in corpore, & est eorum, qui volunt
esse versificatores, cantores, & benè loquentes:
dicta sua benè componit, & est amatrix mulierũ,
& delectationum. Bonatus. Libra facit homi-
nem habentem mediocrem faciem, mediocriter
corpus carnosum. Leupoldus. Libræ caput ma-
lum in omnibus. Sed Libra in fine bona. Mater-
nus. Si horoscopus in Libra fuerit inventus, ha-
bebit ægritudinem, & multis periculorũ laqueis
implicabitur, & assiduè illum adversariorum tur-
ba pulsabit, ac de veris, & definitis rebus habebit
contentiosa certamina, cujus vita inæqualitatis
semper varietate mutetur. Sed in omnibus in-
victus erit, & talis, ut nulla re videatur esse poste-
rior, gloriosus. Sed locus filiorum erit mutabi-
lis: nam nunquam ei integer filiorum numerus
perseverat. Erit talis, qui in omnibus rectum ve-
lit habere judicium.

Quia Libra ex iis est, quæ conformitatem, &
moderationem corporibus afferunt, ob id corpus
medio-

mediocriter carnosum. Et quia in Australi, & Septentrionali ore Lancis duæ sunt fulgentissimæ stellæ primæ magnitudinis, & duæ aliæ inferiùs obscuræ & nebulosæ, ob id faciem albam, & nebulosum largiri corpus. Erit inæqualis vitæ, & numerus filiorum variabitur, qui sub Libræ mobili signo natus est. Et quia Libræ Venus est domina, & stellæ illius sunt Mercuriales, & Saturninæ, ob id mulieres amabit & carminum Poëta erit. Nos dicimus quia albicolores sanguinei sunt, & multi seminis, & ex Saturni & Mercurii complexione, integræ fidei, & sinceri judicii: nam dixit Hali. Sunt benè eloquentes, & illius stellæ Mercuriales sunt, & complexio calida, & humida Veneris, cũ sicca Mercurii, & frigida & sicca Saturni, nulla res prorsùs infœlix, quàm in liberis procreandis: horum cùm aliquos procreaverit, numerus statim deficiet. Mutabilis conditio Mercurii, & suæ cõplexionis multis ægritudinibus, periculorum laqueis, hostibus & litibus implicitum reddet: inimicorum litibus affligetur, attamen de his semper post pericula maximo præfulgebit triumpho.

SCORPIO QUAS DAT FORMAS & mores.

CAPUT X.

DE Scorpione hæc habet Hali. Scorpius est zarch⁹, depressus & humilis, multorũ, capillorũ parvorũ oculorũ, parvæ faciei, longorum crurũ, magnorum pedum, cursor & agilis, deceptor, arterius, non contentus de re aliqua. Bonatus, Fa-

cit hominem habentem faciem rubicundam, & parvam, multos capillos, & oculos parvos, longa crura, pedes magnos, citò mutabilem, litigatorem. Leupoldus. Scorpio, bonum caput, in medio malus & fastidiosus. Maternus. Tertia pars Scorpionis homines facit vanos, gibbosos, deformes, atque ridiculos. Si horoscopus in Scorpione fuerit inventus, in prima ætate facit acutos, iracundos, agiles, sed hi per multa infortuniorum genera ducentur. Verùm postea fœlici licentia sublevantur, & erunt magnis lætitiis dediti. Si Juppiter aliqua radiatione respexerit, erunt gloriosi, & in alio loco, vel alia civitate suo studio transferentur, & erunt semper erecto spiritu sublevati, acuti proferentes ornamenta sermonis, erunt tales, quibus semper varietas placeat propter amicos, aut negotia, aut pericula semper occurrunt, & post multa ex amissione filiorum infortunia, rursus fœlici sobole gaudebunt. Hali. In decimo Scorpionis gradu invenias collo, ore, oculis, & toto capitis gestu tortuosa, idque contradicentem adversarium significare, cervicis fore indomitæ, opinionisq; obstinatæ futurum esse præsagiunt. Figuram, quam innuit Maternus, Homerico Tharsiti congruã judicamus, describit enim fuisse turpissimum, strabonem, claudum altero pede, & ipsius humeros curvos, & in pectus contractos, acuto capite, rara in barba lanugine. Erat enim loquax, argutus, contentiosus, ignavus, & ridiculus. Zarchus color est flavus ad rubedinem tendens, & est carbonis Martis color. Trium quæ in fronte sunt, sunt splendidæ, & media triũ, quæ

in corpore, ut carbones splendent, & variæ sunt, & si quid ex ipsarum Physignomonia divinare licet, Mercuriales viros efficit, rixosos, lites cum omnibus pro nihilo capientes, mutabiles, iracundos, agiles, acutæ iræ, qui per multa infortuniorum genera ducentur. Sed si Juppiter aliqua radiatione respexerit, id est, si eorum intensa caliditas, aliqua humiditate mitigetur, erunt optimæ temperaturæ, erunt gloriosi, & fœliciter sublevabuntur. Erunt erecti spiritu, acuti, & fœlices, cordati, ingeniosi, sagaces, rerumque omnium non inscii, ingeniumque ad disciplinas omnes idoneum possidebunt. Longa crura & brachia, audaciam significabunt, & roboris signum. Sed longa crura, magnum ventrem, & magnos pedes dat Scorpio, ut diximus supra ex Ptolomæo, qui inferiora grossiora, superiora minora dabat. Ex hoc fingebant antiqui imaginem in Scorpione facie multùm tortuosa, innuentes hominem mutabilis opinionis.

DE SAGITTARII FORMA, MORIBUS, *& eorum physicis rationibus.*

CAPUT XI.

INquit Hali. Sagittarius est flavi coloris, longorũ crurũ, & grossorum, faciei, ac barbæ longæ, acutæ mentis, subtilium capillorũ, magni ventris, apparet à tergo pulchrior, quàm anteriùs. Leupoldus. Sagittarius habet caput bonum, fœmina morietur partu, vel sanguine, vel in aqua. Similiter in fine. Bonatus. Delectatur equitare. Maternus. Horoscopus in Sagittario multos adversarios

faciet, & collectum patrimonium, unde non ſperaverat, confertur: peregrinis frequenter rigoribus detinebitur. Grandem fluvium, aut grandẽ pelagum navigabit, erit ſemper in publicis converſationibus poſitus: in aquoſis, aut ex aquoſis locis vitam pariter habebit & fructum, plurimas artes & diſciplinas conſequetur, erit cordatus, ingenioſus, & omnium rerum ſcius. Quòd ſit longorum crurum & groſſorum, magni ventris, & poſteriora pulchriora anterioribus, id eſt, inferiora formoſiora ſuperioribus, ut ſuperiùs jam diximus, & ſtellæ, quæ in ejuſmodi imagine quàmplurimæ Martiæ naturæ, & rubicundæ, & flavi coloris, ex Ariſtotele, Galeno, & Avicenna temperiẽ arguit inter aduſtam & frigidam, ut in Phyſiogn. & hos fortes, & animoſos, ac leonibus cõparandos eſſe: ob id non immeritò adverſarios multos habebit, & quia audax, in publicis converſationibus ſemper poſitus, ob temperiem bonum conſequetur ingenium: unde multas artes, et diſciplinas cõſequetur: ingenioſus, cordatus, & multiſcius. Et quia Martius eſt, in varias regiones peregrinabitur, & multùm equitabit: quia qui calidi, loco ſtare neſciunt, ſed impatientes. Sed qui longorum crurum & magnorum ſunt, & magni ventris, ſubtilium capillorum, Lunares ſunt: nam ſtellæ quæ in acie jaculi ſunt Lunares, ſcilicet humidi & frigidi temperamenti, & participabit ſua complexio etiam de frigiditate & humiditate, ob id itinera eorum per aquas erunt, & in aquoſis morabitur, & ex iis ſuos fructus conquiret.

DE

DE CAPRICORNI CORPORA- *tura & moribus.*

CAPUT XII.

HOminem, ſcribit Hali, Capricornus facit ſubtilium crurum, ſicci corporis, & quòd apparet in ejus facie capræ ſimilitudinis aliquantulùm: pars vultus & faciei eſt ſubtilis & acuta, & locus barbæ eſt valdè acutus, ac capillorum multorum. Maternus. Si Capricorni pars quintadecima in horoſcopo fuerit inventa, homines facit nanos, gibboſos & deformes. Sextadecima pars homines facit gibboſos, & qui ſex digitos in manibus habebunt. De moribus verò. Si horoſcopus in Capricorno fuerit, pro amicis puro exercebit amicitiam ſemper affectu. Erit ſubdolus & lætus, & cùm nihil deſit ad vitæ ſubſidium, peregrinabitur, & quibus vitæ alimenta præſtiterit, ipſi ei exiſtunt ſemper ingrati, erit amabilis, parvi animi, & longis, & prolixis ſemper precibus moleſtus. Erit talis, cui abundet ſubſtantia facultatis, vitæ alienæ, aut abſconſarum religionũ ſecreta perdiſcens. Leupoldus. Capricornus totus bonus. Aſtrologi inquiunt in vigeſimoſeptimo gradu ejus aſcendit vir canino capite, quòd ſcilicet litigioſus fuerit. Addit Hali. Peregrinabitur facilè, quia inſtabilis, quia ſub ſigno mobili natus. Facit Capricornus ſubtilia crura, ut diximus, ex ſtellarum carentia in inferiori ſui parte. Dixitque facere faciem capræ, eſt enim ex iis ſignis, quæ deturpant natum, & deformem reddunt. Sed eadem

hircina facies subtilia crura, & tibiæ, mentum acutum, & barba subtus hirsuta, hircinum ostendit hominem. Sunt stellæ in ejus imagine, ut plurimùm, Martiæ, & Venereæ, Saturniæ, & Mercuriales; id est, quod facit hominem calidæ & humidæ temperaturæ cum aliqua siccitate, & frigiditate. Ob id subdolus, lætus amicus, facilè peregrinabitur, habebit ingratos, quibus alimenta præstiterit, pusillanimus ex frigiditate.

DE AQUARII CORPORATURA, moribus, & naturalibus causis.

CAPUT XIII.

EX Hali. Aquarius dat alterum crus altero majus, apparentis sanguinis in corpore & colore. Est portarius, magni se existimans, bonæ famæ, liber, magni sumtus, vastator sui patrimonii. Bonatus. Facit hominem album, pulchram habens faciem, & coloratam, crus alterum altero majus. Leupoldus. Aquarius in medio bonus, in fine vir vilis, fœmina meretrix. Maternus. Horoscopus in Aquario, quodcunque consecutus fuerit, qualicunque rursus laceratione dilapidabit, & quicquid habuerit, vel quæsierit, rursus amittit, sed quod amissum fuerit, facili ratione plerumq; colligitur, multos suscipiet fovens, & multis vitæ alimenta præstabit, & erunt circa ipsum ingrati, quibuscunq; ab ipso aliquid fuerit fortè collocatum, & magnis viris erit bonis actibus notus. Quem album dicit Hali, & Bonatus coloratum pulchrum, nos in Physiogn. diximus candirubrum, qui color facit

facit hoſpitales, munificos, etiam erga maleficos, ut quæcunque conſecutus fuerit, laceratione dilapidabit, & rurſus quicquid amiſſum fuerit, facili ratione cumulabit. Delectabitur nobilioribus artibus & ſcientiis, ob nobiliſſimam temperiem, & ob nobiliſſimos ejus mores erit Principibus charus & notus. Et quia præſtantium ſcientiarum apicem tetigiſſe videbitur, invidia proſequetur.

DE PISCIUM IMAGINE & moribus.

CAPUT XIV.

PIſcis, ut Hali ſcribit, eſt ampli pectoris, parvi capitis, pulchræ barbæ, magnæ faciei. Dejectus dormitor, albi coloris, rotundorum oculorũ, & in forma ſua habet maculam Bonatus. Facit hominem habentem pectus amplum, caput parvum & pulchrum, barbam pulchram, atque florentem, malum faciei, reſpectu ſui capitis amplum, album colorem, rotundos habentes oculos, & magnanimum. Leupoldus. Piſcis eſt mediocris. Vir pauper, filiorum multorum, voce pauca, villicus, vel paralyticus. Si horoſcopus fuerit in Piſcibus, inquit Maternus, erit natus ingenioſus, cordatus, fidus amicus & neceſſarius, & ex quibuſdam negotiis promovebitur, ita tamen, ut poteſtati ejus & honoribus, alia poteſtas præferatur. Habebit inimicos, & ex longis quibuſdã negotiis gloriam cõſequetur, ſed proceſſu temporis majoris dignitatis ornamenta conſequitur, & magnæ habebit fœlicitatis augmenta, & aſſiduè cum

multorum notitia peregrinationibus notus. Sed rationibus naturalibus hæc eveniunt. Quia Piscis domus est Jovis, & quàmplurimæ stellæ in eo sunt Jovialis virtutis, ut quæ in corpore, & quæ in filo sunt Septentrionali, ob id fidus amicus, & ad dignitates sublevabitur, habebit & fœlicitatis augmenta, & ex longinquis quibusdã negotiis gloriam consequetur. Sunt & Martiæ quædam, ut quæ in corpore, & in nodo splendidæ. Sunt & Mercurii, quæ in capite sunt, in corpore, & in cauda, & in nodo: ob id erit ingeniosus, cordatus, fidus amicus, & necessarius, & peregrinationibus notus.

DE SIGNIS MOBILIBUS, fixis, & communibus.

CAPUT XV.

OPortet primò præfari quædam, sine quorum notitia ignorarentur tùm cœlestes, tùm physicæ rationes: hominum formæ, & motuum. Sunt enim apud Astrologos signa aliqua Zodiaci mobilia dicta, alia fixa, alia communia. Sunt mobilia signa Arietis, Cancri, Libræ, & Capricorni, dicuntur etiam hæc cardinalia, quæ quatuor zodiaci cardines constituunt, temporaque anni quatuor distinguunt. Aries vernum, Cancer æstivum, Libra Autumnale, & Capricornus brumale: dicunturque mobilia, quia quando Sol ad ea pervenit, mutatur de uno tempore in aliud, nam ad Arietem perveniens, mutatur tempus ex hyeme ad ver, &

ver, & sic de aliis quartis. Sunt & signa fixa Taurus, Leo, Scorpio & Aquarius, quia status temporis in illis firmatur, ob id fixa dicta: nam quando Sol erat in Ariete temperatus, in Tauro fit firmior, & temperatior, & si in Cancro ardens, adveniens in Leonem ardentior, si in Scorpione humidus, in Aquario humidior. Communia dicuntur Gemini, Virgo, Sagittarius, & Piscis, quia manifestæ sunt in his temporibus mutationes. Dicuntur etiam bicorporea signa, & hac de causa binis corporibus figurantur, nam dum sunt in eorum medio, vim præsentis temporis ostendunt, & dum sunt in fine succedentis, ponuntur quæ media, sive communia inter fixa & mobilia, quia ab extremo ad extremum absque medio non fit transitus. Quæ omnia à physicis rationibus non abhorrent. Hippocrates enim libro de aëre, aquis, & locis cœli mutationes esse in causa dicit, ut homines stabiles, mutabiles, & communes sint, nam ubi varia & instabilis est anni mutatio, vel Solis, & illic instabiles mentes, & varii mores existunt, ut illis accidit, qui sub Æquinoctiali morantur: binas n. æstates, hyemes, autumnos, & ver habent: & ex jam variis cœli mutationibus mentes leves fieri. Contra sub Septentrione, sex mensium æstas, sex verò hyems est, ob id stabiles & firmi in opinionibus: qui verò in media sunt zona, medio modo se gerunt. Non aliter evenire videmus in iis, qui sub mobili zodiaci signo nascuntur: nam mobiles, & varii mores, & inconstans vita videntur, par enim est ratio, & sic fixæ in fixis. Sed de his latiùs in no-

stris Phy-

ſtris Phyſiogn. Ob id Hali. Similiter commixtiones formarum Planetarum habentium magnam potentiam in hac re, ut dictum eſt, & faciendæ, & conferendæ ſunt ad ſtatum, quem habent cum Sole, & in angulis, ſimiliter etiam ad ſtatum, & proprietatem naturalem in cujuslibet eorum, & ad proprietates & naturas ſignorum, quia generaliter ſigna mobilia gignunt ſpiritus amantes, ad commune populi bonum pertinentes, & nitentes loqui, & agere de rebus cõmunitatis, & civitatũ, diligunt etiam famam bonam, & quod bonum dicatur de ſe, ſunt etiam temperati, nec facilè moventur. Leupoldus. Signa mobilia faciunt diligere univerſitatem, unionem, laudem, dant ingenium, liberalẽ aliis, bonæ opinionis, & peritum in ſtellis. Ex Leupoldo. Signa verò communia pariunt convertibiles ſpiritus, & permutantes ſe ex re qualibet, non firmantur in re aliqua, diverſarum conditionum, nec poteſt quis ſcire modum morũ eorum, convertibiles ſunt, & amatores, Muſicam diligunt, & ſunt vagabundi, intelligibiles, cupidi ejus, quod faciunt. Signa fixa producũt ſpiritũ nati rectum, amatorem, veracem, non defraudantem, firmum in ſuis rebus, juſtum, contentum illius, quod habet, intelligentem, patientem, diligentem laborare, fortem, ſuæ voluntatis refrænatorem, nec parentem cupiditati, & ſuppreſſorem inimicitiarum, qui eam non oſtendit, & eſt nobilitatis amator, conſtans in rebus ſuis, nec permutatur.

DE

DE VARIIS HOMINUM CORPO-*raturis, & moribus, qui in quatuor anni quartis nascuntur, & primùm de vernali.*

CAPUT XVI.

DIximus de signis & moribus, quæ de signis nascebantur singulis horoscopantibus, nunc de quatuor mundi quartis dicemus. Ptolomæus ad corporum configurationes, & temperaturas conducere dixit quatuor anni quartas, quippe à verno Æquinoctio, & ęstivo Solstitio vernalis quarta intercipitur. Vernam hanc dicit facere homines coloratos, staturosos, valentes, oculis nitidis, magis ad humidam, calidamque temperaturam accedentes. Leupoldus eadem. Ex quo Hali. Si quando nativitas fuerit quarta anni ab Æquinoctio vernali usque ad æstivale Solstitium, erunt nati boni status, corporis in longitudine & crassitie, sed quæ magis tendunt ad crassitiem, bonorum, & pulchrorum capillorum: vincet enim in ejus cõplexione caliditas & humiditas. Mores, qui ex his nascuntur, jam diximus de singulis ascendentibus signis, mox de mobilibus, fixis, & communibus, unde tædiosus essem iterum replicare eos. Sed hæc hominum forma, quæ ab Astrologis descripta est, ex anni, & stellarum Physiogn. capi potest. Vernante enim anno, Sol ad nos accedens, post gelicidia, tempestates, & ventos & nubila aër clarior jam factus, coloratior Sol, & formosior, & cætera sydera conspiciuntur, & clariori intermedio, per quod conspicitur, & quia augescentia omnia, &

nia, & majora fieri conſpiciuntur, quæ jam mortua, immobilia, & ſine honore ſteterant, in magnitudinem creſcunt, ob id corpora noſtra majora naſci, & magis ſtaturoſa dixerunt, ex Solis nitiditate, ſtellarũ, cœli & oculorum noſtrorum nitidiora conjectantur. Sunt enim oculi corporis ſtellæ, hyems enim ex longitudine Solis excolor, vel albus videbatur, vere coloratior, & terra variorum florum conſpicua, videbuntur corpora coloratiora fieri. Sed ſic ad phyſicas rationes devenìemus. Exiſtente tunc anni quarta calida & humida, aëre ſic affecto, afficit corpora, quæ ambit, ut calida & humida fiant, & eorum ſemen calidũ & humidum efficitur, ut, quæ tunc corpora gignantur, calida & humida fiant. Unde aliis non obſtantibus cauſis, quæ hyeme naſcuntur corpora pleraque vel omnia calida & humida naſcuntur ob id ſtaturoſa, coloratiora, & robuſtiora eveniũt & ex ejuſmodi optima tẽperatura ſunt optimi mores conjectandi, magnanimi, liberales, amantes, læti, cantores, hilares. Divites item, nobilia magiſteria, magiſtratus, & ejuſmodi mores cõſpicati, & cætera, quæ de ſanguineis, Iovialibus, & Venereis diximus.

DE HOMINUM FIGURA ET MO-*ribus, qui in æſtiva anni quarta naſcuntur.*

CAPUT XVII.

PTolomæus, corpora verò, inquit, quæ inter æſtivam converſionem, & autumnale Æquinoctium

noctium compræhenduntur, colore medio sunt, & conformi statura, valentes, oculis nigris, hirsuti, capilli crispi, ex temperamento calidiores, & sicciores. A quo Hali. Sed si in quarta fiet, quæ est à Solstitio æstivali usque ad Æquinoctium autumnale, facit mediocritatem in longitudine & magnitudine corporis, & tendit ad grossitiem, magnorum oculorum, capillorum multorum, villosum, & vincet in ejus complexione caliditas, & siccitas. Ex cœli Physiognomonia, & temperamento eveniunt forma nati, & mores. Cùm n. Sol robur acceperit, facit corpora firma, & robusta, desiccando humores, non autem magna, unde augmenta quæ fecerant, confirmat, & consolidat, colores in nigrum tendunt, quia sicciores, & robustiores. Crispi capilli, & hirsuti, ex calido & sicco temperamento proveniunt, ut frondes in arboribus, quod sæpissimè diximus. Sed ad physicas rationes accedendo. Quia cœlum æstate calidum & siccum est ex Solis accessione, calidum & siccum humanum fit semen, sic & homines in utero generati, unde & forma, quam diximus, & mores proveniunt, iracundi, & dedignosi, & similia.

DE HOMINUM FORMA ET MOribus, *qui sub Autumnali quarta nascuntur.*

CAPUT XVIII.

INquit Ptolomæus. Et quoniam inter Autumnale Æquinoctium, & conversionem hybernā nascuntur, flavi, graciles, maculosi, rarique

corporis texturæ, capillamenti mediocris, debilibus oculis, frigidiores, & ſicciores. Hali ab eo. Præterea ſi nativitas fuerit in quarta, quæ eſt ab Æquinoctio autumnali uſque ad Solſtitium hyemale, facit natum coloris mellis, ſubtilioris vocis, humerorum amplorum, macrum, capillorum extenſorum, pulchrorum oculorum, & vincit in ejus complexione frigiditas. Phyſiognomonia hujus quartæ itidem ex anni Phyſiognomonia dependet. Quia in hac quarta arborum aſpectus defectuoſus eſt, nam partim folia amiſerunt, partim retinent, ob id mediocris capillamenti, raræ corporis texturæ, & ſuam Sol deponens caliditatem & croceum colorem diſcedere incipiens, color nati mellei coloris, & oculi debiliores, à debiliori lucis ſplendore. Sed phyſica ratio cogit ex complexione frigida & ſicca, natos coloris mellis, ſubtilioris vocis, macros, extenſorum capillorum, raræ corporis texturæ, & corporis maculoſi. Surgit enim, & creſcit in corpore melancholia, cujus proprietas eſt corpus maculare. Mores jam ſæpius diximus ex melancholia.

DE NATORUM FORMA, ET MOribus eorum, qui ſub hyemali quarta Zodiaci naſcuntur.

CAPUT XIX.

Subjungit Ptolomæus. Qui à brumali Solſtitio, & verno Æquinoctio continentur, nigri ſunt, conformi ſtatura, capillis rigidis, ſubtenuibus, temperatura frigida & humida. Ex quo Hali. At ſi nativi-

nativitas fuerit in quarta, quæ à Solstitio hyemali usq; ad Aequinoctiũ vernale, erunt nati nigri coloris, æquales in magnitudine corporis, capillorum croceorum, & rarorũ, membrorũ benè proportionatorũ, & vincet in ejus complexione frigiditas, & humiditas. Hæc hominũ physiognomonia ex cœli facie descripta est. Cœlum tunc caligat, & Sol nubibus, nebulis, & caligine obsitus, obscuri sunt dies sine Sole: ob id non immeritò nigri nascũtur, arborum calvities facit rarorum capillorum, arborum sarmenta, germina, & pullulationes annotinæ, tenues & rigidi, ob id capilli rigidi. Sed physica ratio cogit nos dicere, quòd frigida & humida sunt temperatura, conformi sunt statura, nigros oculos, & pilos rigidos & subtenues. Mores sunt, qui ex humida temperatura, timidi, imbecilles, misericordes, debiles, & phlegmatici.

DE ALIIS IMAGINIBUS, QUAE extra Zodiacum reperiuntur.

CAPUT XX.

IN vigesima Arietis parte hœdus oritur. Sub hoc asterismo quicunque nati fuerint, ut Maternus habet, sunt austera facie, prolixa barba, & obstinata fronte, ita, ut Catonis prorsus institutum imitari videantur. Sed totum hoc fucato mentiuntur affectu, & aliud ex fronte pollicentur, aliud latenter in moribus celant. Erunt imbecilles, timidi, & qui omne pugnarum periculum perhorrescunt. Manilius ad id libro quinto.

Cumq; decem partes Aries duplicaverit ortus,
Incipient hœdi tremulum producere mentum
Hirtaq; tum demum terris promittere terga,
Qua dexter Boreas spirat, nec crede secretæ
Frontis opus, signo structos, nec crede Catones,
Aut Brutũ, atq; parẽ Tarquiniũ, & Horatia facta.
Majus onus signi est, hœdis nec tanta petulcis
Conveniunt, levibus gaudent, lascivaq; signant
Pectora, & in luxus agiles, agilemque vigorem
Descendunt, vario ducunt in amore juventam.
In vulnus nunquam virtus, sed sæpè libido
Impellit, turpisq; emitur vel morte voluptas.

In sexta Tauri parte Plejades oriuntur, quibus orientibus si qui orti fuerint, semper nitida & polita fronte erunt, atque accuratis vestibus promti, quorum inflexi crines torqueantur semper in ostro, nec non & appositis alienis crinibus fictam, & compositam pulchritudinem mentiantur, totius corporis formam vario pigmentorum genere mollientes. Hi enim demtis pilis corpus suum in fœminei corporis imaginem transferunt, quorum vestes quoque ad muliebris cultus similitudinem excolentur. Hi molliter ambulantes, vestigia sua cum moderata quadam moderatione suspendunt. Hos autem sic ambitio sollicitat, quem morbum sic appetunt, ut hinc putent virtutem sibi, & maximum gaudium fœlicitatis accedere. Hi præterea semper amabunt, aut se amare simulabunt, ac eos pœnitebit, quòd viri nati sint, luxuriosis & lascivis voluptatibus occupabuntur, hos enim unguentis oblitos, & nimiæ deditos vinolentiæ

nolentiæ, petulantiæ vitia semper extollunt, quæ in conviviis, & cœtu hominum, alienas vitas amari sermonis licentia pulsent. Erunt sanè ad omne libidinis applicati, & qui falsi sermonis mordacibus dictis risus hominum assueverint concitare. Hunc a. locum si malevola stella forti radiatione pulsaverit, repentinis cœcitatibus opprimentur; ita ut ex hac causa miseri efficiantur. Idē alibi. Si malevolæ stellæ hunc locum respiciant, aut ex venerea voluptate, aut ex nimio cibo inter epulas, sine aliqua lamentatione mors illi amara proveniet. De hac figura Manilius.

Taurus in adverso præceps attollitur ortus,
Sexta parte sui certantes lucis ad horas
Plejades ducit, quibus aspirantibus almam
In lucem educunt Bacchi, Venerisq; sequaces.
Perq; dapes, mensasq; super petulantia corda,
Et sale mordaci dulceis quærentia risus,
Illis cura sui vultus, frontisq; decoræ
Semper erit, tortosq; in flexum ponere crines,
Aut nudis revocare, & rursus vertice denso
Fingere, & oppositis caput emutare capillis,
Pumicibusúe cavis horrentia membra pulire,
Atq; odisse virum, sterilesq; aptare lacertos,
Fœmineæ vestes nec insunt tegmina plantis,
Sed species, fieri qua placent ad mollia gressus,
Naturæ pudet, atq; habitat sub pectore cœco
Ambitio, & morbum virtutis nomine vitant,
Semper amare parùm est, cupient & amare videri.

Huc afferemus A. Gellii scriptum De P. Africano Pauli filio, qui P. Gallo homini delicato, inter

pleraque alia, quæ objectabat, id quoque probro dedit, quòd tunicis uteretur manus totas operientibus, qui quotidie unguentatus adversus speculũ ornetur, cujus supercilia radiantur, qui barba vulsa fœminibus subvulsis ambulet, qui in conviviis adolescentulus cum amatore, cum chirodota tunica inferior accubuerit, qui non modò vinosus, sed virosus quoque sit, eum ne quisquam dubitet, quin idem fecerit, quod cinædi facere solent? Et refert Plutarchus, Archesilaũ Philosophum verbo usum de quodam nimis delicato divite, nam cùm vocem ejus infractam, capillorumque ante compositum, & oculos ludibundos, atque illecebræ voluptatisq; plenos videret, nihil interest, inquit, quibus membris cinædi sitis, posterioribus, an prioribus. Sunt etiam Siciliæ viri, qui effœminati dicuntur, imberbes, voce gracili, muliebribus vestibus induti, omninò se viros esse obliti, domesticis servitiis cum aliis ancillis intendũt, & virilia turpiter patiuntur. In decimaquarta parte Capricorni, oritur Cepheus. Quicunque hoc sydere nati fuerint, graves erunt, austeri, & omni severitatis atrocitate metuendi, & vultũ semper ex morum austeritate fingentes, qui etiam Stoicã sectam vero sequantur affectu, tales enim apud veteres fuerunt Catones. Si verò hoc signum in Occasu fuerit inventum, in scopulis, in quibus aliquando periclitati fuerint, misera corporis jactura morientur, aut nati statim peribunt, aut propter incessum publica animadversione plectentur, ita, ut novæ iis & inauditæ mortis inferatur exitium. Manilius.

Sed regione meãs Cepheus humentis Aquari.
Non dabit in lusum mores, facit ora manere
Frontisq;, aut vultus componit pondere mentes,
Pascentur curis, veterumq; exempla revolvent
Semper, & antiqui laudabunt verba Catonis.
Tutorisue supercilium, patruiue rigorem
Component teneros etiam qui nutriet annos.
Qui etiam tragico præstabunt verba cothurno, &c.

Quicunque prima Arietis parte oriente, in qua canicula, natus fuerit, quæ à Græcis syrion dicitur, vocem habebunt, crescentibus faucibus canum latratum imitantes, ita, ut sæpiùs impetu, & furore commoti, aut dentes quatiant, aut attritos semper exacuant, effrænatos animos ad omne studium præposteri facinoris applicabunt, erunt ab omni humanitatis gratia separati, & qui libenter omnia violentiæ studia sectentur, furiosi, iracundi, terribiles, minaces, & quos oẽs homines & oderint pariter, & metuant. Erunt præterea animosi, & verbosa sermonis affluentia inflati, & quos ad omne convitium incautus sermo impellat. Hi etiam nova causarum jurgia cogitantes, cor habent crebris agitationibus palpantes. In occasu inventus, à lupis comedetur, aut à canibus, ex feris dissipati vitam suam misera laceratione consument. Et alibi. In ore canis, qui horoscopum habent, erunt turpi vita, inquinato ore, sed affluentia varii sermonis ornati. A quo Manilius.

Cum verò in vastos surgit Nemeæ hiatus,
Exoritur canis, latrátque canicula flammas
Et rapit igne suo, geminátque incendia Solis.

Qua subeunte facem terris, radiosq; movente,
Dimicat in cineres orbis, fatumq; supremum
Sortitur, languetq; suis Neptunus in undis.
Effrænos animos, violentaq; pectora fingit,
Irarumq; dabit fluctus, diumq; metumq;,
Totius vulgi præcurrunt verba loquentis.
Ante os est animus, nec magis condita causis
Corda micant, & lingua rapit, latratq; loquenda
Morsibus in crebris, dentes in voce relinquit.
Ardescit visio vitium, viresq; ministrat
Bacchus, & in flamma sævas exuscitat iras.
Nec sylvas, rupesq; timet, vastosq; leones,
Aut spumantis apri dentes, atque arma ferarum,
Effundit suas concusso in robore flammas.

Si natus oritur, quando terræmotus fuerit, aut cœlum tonuerit, semper corpore tremulus, & instabilis erit, & qui dubio gressu trepidantibus vestigiis per omnia horarum momenta imminentium culminum speret ruinas, & metuat. Huic oculi micabunt, & cudenti omnium acie perhorrescũt, nec ipsa verba certum ordinem servabunt, sed impeditus vocis sonus tremulum motivum exitilabit, ita, ut strictis faucibus, in quo semper exitu verba deficiant, putabant enim semper tonare cœlum, terramque moveri, omnia semper ruere, ita ut caduci, mundi, terroribus cogitatis rectæ conversationis ordinem perdant.

PHYSICÆ RATIONES DE reliquis imaginibus.

CAPUT XXI.

SED ad physicas rationes deveniamus, ut in reli-

reliquis fictamque Astrologicam scientiam detegamus. Hœdus lascivum animal, imò omniũ lascivissimum in nostris physiognomonicis pronunciamus, cujus efferatam libidinem diximus: sunt enim angusta facie, artico sine barba sub mẽto dependente, cujus qui physiognomoniam imitantur, ad eosdem mores proni erunt. Qui sub Plejadibus nasci dicuntur, comati, derasi, fucatique ut mulieres, qui cùm viri sint, se viros esse pœniteat, de his satis, superque diximus in nostris libris de Physiognomonia, quos qui scire cupit, adeat locũ de comatis, fucinis, & effœminatis. Cephei imago ex Saturninis stellis concinnata est, hominemque melancholicum designant, ex quibus isti Catones in mundo nascuntur. Sed si sydus in Occasu inventum fuerit, id est, si viri isti melancholici, ex atra illa, & pessima melancholiæ specie erunt turbidæ & fœculentæ, omnium infœlicissimi, & miserrimi erunt. Caniculæ Martiales stellæ sunt, ob id temerarii, injuriosi, maledicentes, invidi, & violenti, imitanturq; caninos mores, ut ex voce ad latratum vergente fit manifestum, & de iis non latiùs alibi. Denique qui terræ motu nascuntur, tremebundi sunt in vita, quòd videtur ex utendi Physiognomonia rectè desumtum, mulieres enim gravidæ, si ex desiderio alicujus rei (ut dicunt) imprimunt notas puerorum molliusculis corporibus, quid censendum in ipso terræ motu, in quo non mulierum animus, sed fortissimi cujusque trepidant: ut imprimere possit animo nati metum, horrorem, trepidationem

suam, in molliculis nati membris & voce, itaq; isti ex syderibus, nos ex ipsa naturali causa etiam decernimus.

SOL PER DUODECIM ZODIACI signa quos mores & formam largiatur.

CAPUT XXII.

SOl in prima Arietis facie, subruffos facit, & simos, ventre exili, & angusto, macilentos, atque signatos in pede sinistro, vel cubito. Amicos habebit plurimos ordientes malum, & persequentes quod optimum est. Hali. Sol in omnibus partibus Arietis, alios facit viles, deprimit dominos, & potentiam habet in victoriis. In secunda facie facit nigros, quæ nigredo non in vitium reputatur, sed in venustatem, & maximam civilitatẽ, erit temperatæ qualitatis, iracũdi, suspiciosi, fraudulenti, cordati, septi pluribus inimicis, qui eos venantur ad mortem. In tertia facie interdum ruffos, croceo permixtos colore, solitarios, meditantes insidias frequenter & fraudes.

Hali. Sol in omnibus partibus Tauri, est Rex habens voluntatẽ interficiẽdi, prælio vincẽdi, faciẽdi thesauros, ꝑpter Venerẽ, cujus domus est Taur⁹, & conquirendi. Hali. In prima facie facit nanum, & prægrandibus aliquando oculis, labionem, signatum in cervicibus, verùm festinum admodum, & in delitiis semper occupatum. In secunda facie lascivum, libidinosum, sed non usque adeò, ut in prima signi facie vagabundum, atque mutabilem. In tertia facie frigidiorem complexionẽ propter Saturnum, qui hanc ultimam faciem pos-

sidet, patietur aurium, ventris ac crurum dolores.

Hali. In omnibus partibus Geminorũ est Rex infirmi spiritus, parvæ potentiæ, regit se ad voluntatem suam, & ad delectationem, & facit res, quæ vilem reddunt, & deprimunt ipsum. Hali. In prima facie Geminorum erit moderatæ staturæ, corpore pulchro, membris omnibus benè compositis, signatum in capite vel genubus, mansuetum etiam, laboriosum, & à mulieribus deformatum, ac communiter sterilem. In secunda facie minuit staturam, addit nigredinem, signat in cubito, in genitalibus, & quod in aliis diminutum videtur, in eloquentia reputatur. In tertia decrescere faciunt nati probitatem, & debitam membrorũ proportionem, faciunt insensatum, & nugarum disseminatorem.

In omnibus partibus Cancri Sol, ex Hali, est dominus, qui diligit cantiones, jocos, ludos, romantios, & fabulas lympidatas, separationem, & vitationem hominum. Hali. In prima Cancri facie facit corpore & pilis decentẽ, strictis superciliis, eruditi ingenii, signatũ in brachio dextro, & cruribus. Præterea propensionem influit bonam, amicorũ copiam. In secũda, ruffo capillitio, brevi statura, imberbem, signatum in oculis. In tertia crassum, hebetem, pilosi supercilii, pruriginosum, facie quasi insufflata.

Hali inquit. Sol in omnibus partibus Leonis est Rex ostendens arma sua, enses evaginatos, ordinãs suos equos, & suas militias ad vincendũ, & impugnandũ Reges, & vicinos suos. Hali. Sol in prima facie Leonis facit corpore venustos, rubicũdos

colore, modico permixto albore, oculis variegatis, corpore recto, pedibus autem morbidis, præcipuè in ſenio, fama & egregiis factis agnitū plu-ribus, ſimplicem, dilectum à Regibus, & Principibus terræ. In ſecunda facie pectore lato, teſticulis & membris genitalibus, cordatum & honorabilem. In tertia facie ſtaturam brevem colore roſeo, permixto etiã albore, obnoxium etiã multis ægritudinibus, ſcortatorem, & mulierũ amatorẽ.

Sol in omnibus partibus Virginis, ex Hali, eſt Rex, qui diligit jocularias cantilenas, ſtare tacitus, & ejus voluntas in comedendo, & bibendo, in rebus odoriferis quieſcendo, & in omnibus vitiis corporis. Hali. In prima facie facit natum decentis ſtaturæ, corpore procero, facie pulchra, ſciolũ, acutum, prudentem, criſpo capillitio, comatulũ, arguta, & ſonora voce, multarum artium peritũ, ſed infortunatum in procreandis liberis. In ſecũda ſimiliter facie venuſta, parvis oculis, pulchro naſo, doctum, probum, integrum, & laudis cupidiſſimum. In tertia facie ſimplicem, pulchrum, docilem, ſenſatum, prudentem.

Hali. In omnibus Libræ partibus Sol eſt Rex, qui triſtis fuit, & etiam ſublatum eſt regnum ſuum, & interfectæ legiones ſuæ, & vadit fugiendo de uno loco in alium, qui magnum timorem habet corpus perdendi. Hali. In prima facie Libræ facit natum facie pulchrum, ſimplicem, laborioſum, modeſtum, ſauciandum aliquando in capite. In ſecunda ſimiliter facie pulchra, ſed oculis interdum lippis, nam vitium aliquod illis inerit. In tertia ho-

tia honorabilem, observandum, pulchrum, in extremo verò nullius, vel cujusque sexus, caveat, ne toxicum quippiam accipiat.

Hali. Sol in omnibus partibus Scorpionis est homo elatus, magnæ formositatis, cōpleti corporis & lympidi, pulchrarum vestium, incessus cōpositi, & qui valdè timetur. Maternus. Sol si in Scorpione fuerit inventus, quicunque sic eū habuerint, homines erunt formosi, completi corporis, & ornati, magni nominis, & famæ, & qui ornatis vestibus delectentur. Erunt quoque tales, qui honorem, atq; existimationem à Regibus consequantur, hæreditates plurimas acquirant, & patrimonium augeant, unde ab aliis timentur. Hali. In prima Scorpionis facie facit deformem, in capite, vel scapulis signatum, vel sinistro pede, in brachio, pectore amplo, proferendis salibus lepidum, sobrium, & discretum. In secunda, capite magno, multiloquum, signatum in genubus, vel tergo. In tertia, statura pusillum, commotis oculis, comedonem, & scortatorem.

Hali. Sol in omnibus partibus Sagittarii est Rex potens, malefactor, malum facit hominibus, spoliat, & aufert sine jure, interficit homines absque ratione, destruit, & depopulatur loca celebria. Hali. Sol in prima parte Sagittarii facit provectæ staturæ, aulicum, studiosum bonarum artium. In secunda facie, decenti aspectu, pulchro, croceoq; superciliis conspersis, signatum in pectore. In tertia facie, procerum, pulchrum, lato & patenti corpore, signatum in pectore & pede.

Hali.

Hali. In omnibus partibus Capricorni est Rex magnæ famæ, magni nominis, & boni, & removet malos homines, castigat, & punit malefacta, & prohibet, ne potentes malum faciāt debilibus, & plebi. Hali. Sole existente in Capricorno, nati physiognomonia erit. Caput parvum, oculi compressi, & moderata loquela. Sed qui solum Capricornum habent, erunt jucundi, leves, & vilibus se associabunt personis, suspiciosi, laboriosi, variis litigiis deducti, & erunt cordati, deperibit puellas pauperculas, & simplices, quæ eum in ægritudinem deducent, erit mediocriter dives, benevolus, alacer, facetus, instabilis, in senecta augebit, & accumulabit divitias, prosperabitur in navigationibus ad Orientem. Hali. In prima facie Capricorni. Pectore aliquando albo, tenerum, statura cōpetenti, sed aliquantulùm nigra, signatū notula in cubito, vel pectore, astutū. In secūda facie pulchrum, signatum brachio sinistro, si nativitas nocturna, malitiosum, naribus prælongis, ingenio acuto. In tertia. Corpore venusto, facie citrina, signatum in brachio, vel genu, iracundum, amabilem, amatorem mulierum.

Hali. In omnibus partibus Aquarii est Rex famæ, & nominis pauci, paucorū sermonū, facit res suas ipse, & est potens supra gentē suam, & fortis mandati, & pluris se æstimat, quàm valeat. Hali. In prima facie Aquarii facit hominē facie formosum, signatum pectore, vel sinistro pede, benignū, affabilem, tractabilē apud homines. In secunda, oblongū, facie rubrum, signatū in tergo, vel cubi-

to, tribulationibus variis obnoxium. In tertia, statura brevi, vultu roseo, signatũ sub cubito, amatorẽ mulierum. Qui enim in postremo gradu natus fuerit, tũc non solũ in ꝓportione corporis, sed in omnibus ejus actibus cæteris faciet disconvenientẽ.

Sol in omnibus partibus Piscis, est dominus jocorum, jocularia, risus, pigritiæ, standi in quiete, sequendi voluntates suas, sequendi, & adjungendi se rebus, quæ sibi malum videntur, & rebus, de quibus accidit malè sibi, ac timor, & est multorũ morum & malarum naturarum. Hali. Existente Sole in Piscibus, signum habebit in cubito, vel in pede, fortuna illius erit in Meridiem. Hali. In prima facie piscis facit corpore mollem, album, pectore albo, barbitio decenti, pulchra facie, clara voce, oculis patentibus, ac pulchris, carnosum atque honestum. In secunda, statura brevi, æquali, nigra barba, parùm hirsutum, agilem, levem. In tertia facie, & membris omnibus decorum, venustum, dat & vocis clangorem.

LUNA PER ZODIACUM SIGNA, quos mores & formas largiatur.

CAPUT XXIII.

HAli. Luna in omnibus partibus Arietis est Rex magnus, famæ, & potentiæ magnæ, formosus, & completus corpore, & aspectus compositi, & timetur. Maternus. Luna in Ariete invẽta, quicunq; eam sic habuerint, Reges erũt aut Principes, divites, opulenti, magnæ famæ, summæq́; potentiæ, formosi, venusti, membrisque, ac toto corpore

pore

pore completi, vates, audaces, ab omnibus formidati, eruntque tales, qui suo ingenio multa cõquirant honorum insignia, etiam ex humili loco ad altum ascendant conditionis gradum.

In omnibus partibus Tauri est Rex ampli regni, benè compositus, negotia sua æqualia, & benè cõposita sunt, dilectus ab hominibus, & populo suo completus, & quadratus, & diligit quietes, & hilaritates, Maternus. Si Luna in Tauro inventa fuerit, qui, cum sic eam habuerint, erũt venusti aspectus morumque compositorum, & qui negotia sua modesto quodam consilio ad finem usque producant, tranquilli, & quieti, alacres, bonæ complexionis, & qui à populo maximè diligantur, nobiles similiter & principes erunt, ampli nominis, multæque famæ.

In omnibus Geminorũ partibus Luna est pauper, & miser, membris debilis, sua negotia mala, & malè composita sunt, malarum vestium, malarum qualitatum in suo corpore, & victu. Maternus. Luna in Geminis si fuerit inventa, quicunque sic eam habuerint, erunt fœdi aspectus, corpore vitiati, pauperes, miseri, & infœlices, resq; suas, atque negotia, sine ullo consilio, vel moderatione tractantes, unde sibi dedecus pariant, & mala sæpenumero detrimenta facultatum. Erunt hi quoque viles, abjecti, rusticorum morum, fœdi, sordidique vestitus, angusti victus, & in omnibus penitùs despecti, sed boni tamen sensus, acuti ingenii, & ad omnia, si voluerint, acta satis industrii.

Luna

Luna in omnibus partibus Cancri eſt Rex magnæ amplitudinis, alti gradus, ampli regni, dominus potentiæ præcipiendi, ac prohibendi, boni aſpectus, honeſtus, pulcher, magnæ ſtaturæ, timetur, & habet dominium. Maternus. In Cancro Luna ſi fuerit inventa, quicunque eam ſic habuerint, erunt pulchri aſpectus, venuſtæ faciei, proceri corporis, & amabilis, & cum quadam benevolentia metuendi, erunt Reges & Principes, altique nominis, bonæ famæ, elati gradus, & amplæ dignitatis, potentes, divites, locupletes, & quibus multi libenter obediant.

Luna in omnibus partibus Leonis eſt Rex nobilis, coronatus, vilipendunt eum gentes, & populi ſibi præcipiunt, & prohibent in regno, & faciũt quod volunt ſine eo, & abſque mandato ſuo.

Luna in omnibus partibus Virginis eſt triſtis, multarum cogitationum, & anxietatum, pannos habet fractos, & ſervit hominibus, dicendo romantios & fabulas, & mala impedimenta ſibi cõciliat. Maternus. Quicunque ortum in Virgine habuerint, erunt homines triſtes, ſolliciti, anxii, multarum cogitationum, variique diſcurſus, quærentes quo pacto ſibi poſſint vitæ alimenta componere. Erunt tamen boni intellectus, acuti ingenii, & multarum artium exercitatione compoſiti, ſed ob malam fortunam teſtium ſemper laceratione deformes, atque cantibus, & fabulationibus ſuis multùm deſervientes, ut victum inde ſibi quæritare poſſint.

Luna in omnibus partibus Capricorni eſt no-

bilis, altus, magnæ laudis, nominis, & bonæ famæ, formosus, compositæ staturæ, bonarum vestium & lympidus. Maternus. Luna in Capricorno si fuerit inventa, erunt formosi, venusti, decori, ac in omnibus membris ex toto corpore delectabili quadam proportione compositi, ornatis vestibus, delectatoq; apparatu gaudentes, eaq; de causa à multis dilecti, à plerisque etiam venerati, nobiles erunt, divites, & potentes, alti nominis, magnæque existimationis, & famæ.

Luna in omnibus partibus Piscis, est similis servo, & vili in habitu & vestibus suis, diligit venari, gaudere, ludere, ludis nihil sibi profuturis, stare quietus, & non cogitare de aliquo negotio suo. Maternus. Quicunque Lunam sic habuerint, erũt humiles, abjecti, pauperes, despecti, vestibus, & pannis obsiti, ac penitus servis similes, ociosi, inertes, nullarum cogitationum, venatores, aucupes, & lusores, & qui hujusmodi semper voluptatibus impliciti.

SATURNUS PER ZODIACI SIGNA quam formam & mores largiatur.

CAPUT XXIV.

Ex Hali. Saturnus in prima facie Tauri, est effœminatus in suis factis, jacet cum juvenibus, & parvis pueris, & etiam cum puellis. In aliis ambabus faciebus est senex, membris debilis, mutilus corpore

corpore, fessus, damnatæ fortitudinis, & voces emittit in dolo super seipsum.

Saturnus in toto Cancro est turpissimi vultus, & mirabilis creatura formæ, & visionem suam ita expavescent, & mirabuntur de figura ejus quotquot eum videbunt, & audient loqui de eo. Maternus. Quòd si in Cancro Saturnus positus fuerit, aut secum habuerit Luna, aut etiam forti radiatione respexerit, filios denegabit, eruntq; aliquo colorum fœditate deformes, nigri quoque, & fellis abundantia colorati, à nigro felle assidua contrahentes incommoda. In ægritudinibus sanè desperabitur, ac post ægritudinem difficile convalescent, erunt tamen animo simplices, humani, misericordes, alienas angustias sublevantes, aliena quoque patrimonia suscipientes, atque ex his habentes vitæ subsidia. Erunt alienorum filiorum patres, absconsa vitia habentes, ac tali erunt prædici dignitate, ut etiam fratrum suorum domini esse videantur, erunt locupletes, pecuniosi.

Saturnus item in facie Scorpionis est mirabilis creatura fœda, multi mali, multarum rixarum, similis videtur viro, qui à Rasi, & Avicenna describitur, facies fœda, color cum quadam obscuritate rubeus, cutis faciei sicca, ac totius corporis jugosa macies, cacies capillorum nigredinis levitas, atque hic pessimorum morum erit. Avicenna, de contraria corporis compositione, & dissimili, & esse malo ingenio, intellectuque, ut in nostris physiognomon. De fatuo improbo.

Saturnus in omnibus faciebus Sagittarii est magnus, fessus, incompositus, vel multis membris, spinæ curvæ, vel apertæ, paupertatis, & miseriæ manifestæ.

JUPPITER PER ZODIACI SIGNA quos mores, & formas det.

CAPUT XXV.

Juppiter in secunda facie Tauri, est obcœcatus, debilibus membris, stricti colli, curvæ spinæ, malæ qualitatis, paupertatis apertæ, & est vilis. In prima Aquarii est venator, de bonis & pulchris pannis vestitus, formosus, compositus, lympidus & timetur. In tertia facie sicut prima. Maternus. Si Juppiter in Aquario fuerit inventus, homines venatores erunt, formosi tamen, benè compositi, & qui pulcherrimis, lautisq; vestimentis delectentur, ob eamque causam à plerisque metuantur, & diligantur. Erunt gulones, bibones, & qui posthabita omnis rei familiaris cura nil aliud affectent, nisi Epicureorum more, sine laboribus quiete, & rerum ubertate vivere.

MARS IN ZODIACI SIGNIS, QUOS mores & formas largiatur.

CAPUT XXVI.

HAli. Mars in tertia facie Tauri, est formæ mirabiliter turpis, abominabilis vultus, jocatores diligit, hilaritates, cantiones & vitia. Maternus.

nus. Si Mars in Tauro fuerit inventus, erit homo turpissimi, fœdissimique aspectus, jocisque, joculationibus continuè deditus, etiam edax, temerarius, obliguritor, hacq; de causa infœlicitate plurima defatigabitur.

Mars in facie tertia Geminorum, est vilis, pauper, defectivus, pauperibus servit, & habentibus membra debilia, & petentib⁹ eleemosynam. Maternus. Si Mars in Geminis fuerit inventus, cùm primùm genituræ loca Saturnus pertrãsierit, pauperes effecti, & fortasse corpore vitiati, nec necessaria vitæ poterunt subsidia sufficienti animo parare.

In secunda facie Cancri Mars, est homo inhonesti vultus, mirabilis figuræ, mirantur homines, & rident eũ. Maternus. Mars in Cancro si fuerit inventus, quicunq; sic eum habuerint, erunt fœdissimi aspectus, mirabilis formæ, & quos primùm omnes irrideant. Erunt equites, & qui balistarum, tormentorumq; jaculationibus delectẽtur, equos nutrient, & beluas ad militiam pertinentes, erunt quoque milites, & militaribus negotiis impediti, unde sibi honorem quandoq;, & cæterorum militum timorem acquirant.

Fuit Attila inhumano lucidoq; pallore, ac efferi oris monstruoso ductu, torva oculorum nictatione terribilis, ac tota forma sævitiem spirans, ut terrifico nomine Dei flagellum appellaretur, fuit sui seculi funesta clades, urbiumq; portentosus evastator, ut ad humani generis excidium non alio lictore opus esset, ad immortalem potentiæ, & sæ-

vitiæ gloriam ſupervectus eſt, tamen ſanguine per nares erupto, conjugale totum fœdavit, & ſuo ſanguine ſtrangulatus interiit.

Mars in ſecunda facie Leonis, apparet triſtis, anxius, & doloribus plenus, percutit caput, propria manu dilacerat barbam ſuam. Maternus. Quicunque Martem in Leone habuerint, erunt homines potentes, audaces, fortes, & qui equeſtri præapte jaculatione delectentur, facie triſtes erũt, ſolliciti, & multùm cogitabundi, & qui ſæpiùs aliquo dolore perculſi, & caput plangant, & pectora pugnis obtundant, ac perplexi barbam manibus ſuis cogitationibus permulceant.

Fuit & Diomedes, ut Dares narrat, auſtero vultu, ſed corpore honeſto, quadrato, iracundus, bellax, audax, clamoſus, vividus & impatiens. Nepos.

Voce ferox, animo præceps, fervente cerebro,
Ardentiq; ira calidus, quadratus in artus,
Tytides plenis meretur tidea factis
Sic animo, ſic ore fero, ſic fulminat armis.

Hali. Mars in prima facie Virginis, eſt turpis aſpectus, mœſti vultus, diu ſervat iram. In ſecunda & tertia facie eſt cœcus, debilium membrorũ, mali negotii, ſemp defectivus, vilis & ſenex. Maternus. Quicunq; Martem in Virgine habuerint, homines erunt turpiſſimi, fœdiſſimiq; aſpectus, graviſſimæ iracundiæ, ſed eã intra pectus ſuũ diutiſſimè conti nentes, & qui audaci ſemper animo in res quaſcũq; ab aliis intentatas ferantur. Sed cũ ad ſecundũ genituræ trigonũ Saturnus pervenerit, ad cœcitatem

fortaſſe

fortaſſe, & membrorum læſionem aliquam devenient, erunt quoque pauperes, obſcuri, maliſque negotiis impediti, & qui vix ſibi neceſſaria vitæ poſſint alimenta ſubminiſtrare.

Mars in prima & ſecunda facie Libræ, emittet baliſtam, tenet arma, timetur, & eſt bonę exiſtimationis & honeſtus. In tertia facie jocationes, hilaritates diligit, cantiones, quietem, comedere, & bibere. Mars ſi fuerit inventus in Libra, homines erunt boni aſpectus, pulchræ formæ, delitiis dediti, & qui armis præcipuè delectentur, atq; equeſtri jaculatione laborent, ſed cùm ad alterum genituræ trigonum Saturnus devenerit, tunc jocoſis conviviis, lævique ſodalitiis verſabuntur, tunc joculationes, cantuſque exercebunt, tranquillo vitæ genere fœliciſſimo perfruentes.

Mars in tertia facie Sagittarii erit effœminatus & deriſor, aſſimilatur mulieribus in debilitate, pigritia, & loquela, veſtibus, & ſe comando. Maternus. Si Mars in Sagittario fuerit inventus, homines erunt molles, effœminati, ac in actibus ſuis plurimùm pigri, & inertes, vocis quidem fœmineæ, debiles quoque, ac muliebri apparatu gaudentes. Sed cùm Saturnus primum genituræ trigonum tranſierit, erunt audaces, fortes, magnanimi, & in magnis negotiis occupati, & qui virib⁹, & magnanimitate ſua facilè ab omnib⁹ timētur.

DE FORMA ET VIRIBUS VENERIS in ſignis Zodiaci.

CAPUT XXVII.

HALI. Venus in omnibus partibus Arietis eſt

defectiva, tristis, doloribus plena, anxia, pauper, defectiva, eveniunt ei impedimenta, & occasiones, gravamina, & cogitatus. Maternus. Venus si in Ariete fuerit inventa, erunt homines tristes, solitarii, anxii, vitiati corpore, & animo pauperes, & mendici, & quibus plurima noceant diversarũ calamitatum impedimenta. Erunt hi quoque multæ cogitationis, & varii discursus.

Si Venus in Geminis fuerit inventa, ex Materno. Erunt formoso, delectabilique aspectu, omnibus maximè grati, homines erunt boni, bonamq; in omnes voluntatem habentes, & qui maximo quodam pietatis ardore omnibus hominibus & pauperibus, præcipuè & afflictis subvenire conentur, erunt quoq; sapientes, astuti, ingeniosi, facũdi.

Hali. Venus in omnibus partibus Leonis est debilis membris, pauper, defectiva, malorum, & diversæ formæ, ac naturæ. Maternus. Quicunque sic eam habuerint, erunt pauperes, neglecti, corpore vitiati, diversæ, variæque naturæ, & qui diversa ut plurimùm fortuna constituti, crebris sæpiùs laboribus fatigentur.

Venus in omnibus partibus Virginis, est doloribus plena, anxia, tristis, debilium membrorum, associatur pauperibus, egentibus, ac habentibus membra infirma. Maternus. Homines erunt semper tristes, anxii, solliciti, luctuosi, & qui corpore & animo vitiati, egenis ut plurimùm, & infirmis hominibus socientur.

Ven⁹ in omnib⁹ partib⁹ Capricorni, diligit jocationes, bibere, inebriari, canere, res formosas, societatem,

tatē, & est bonæ staturæ. Maternus. Si Venus in Capricorno fuerit invēta, homines erunt honesti, placidi, alacres, joculatorum, cantuum, sodalitatumque amatores, bonæ staturæ, pulchri aspectus, & qui conviviis potissimùm delectentur, resque formosas, & ornatas ament.

DE FORMA ET MORIBUS MERCURii per aliqua Zodiaci signa.

CAPUT XXVIII.

MErcurius in omnibus partibus Scorpionis est pulcher, compositus & bonæ formæ, timetur, & est pulchrarum vestium, boni equitatus, ornatus & splendidus. Maternus. Mercurius si in Scorpione fuerit inventus, homines erunt satis pulchri, ac venusti, benè compositi, bonæ apparētiæ, & qui ornatis vestibus delectentur, benè morati, honesti, & liberales, & qui præcipuè timeantur à multis, & assiduis gaudeant equitationibus.

Mercurius in omnibus partibus Piscium, est pulcher, acutus, intelligens, ornatæ formæ, formosarum vestium, corpore completus, & membris, honestus, honoratus, & fortis. Maternus. Si Mercurius in Piscibus fuerit inventus, homines erunt pulchri, acuti, intelligentes, legum, judiciorumque æquissimi cultores, venusti aspectus, corpore, membrisque benè compositi, ornatis vestimentis plurimùm gaudentes, facundi, diserti, in multis scientiis eruditi, hac de causa ab omnibus honorati, à quibus multa conquirant subsidia facultatum.

Mercurius in Capricorno est pauper, diminut⁹ fatigatus, infirmus, debilis membris. Maternus. Venus si in Capricorno fuerit inventa, pauperes erunt, ignobiles, omnibus facultatibus denudati, valetudinarii, membris vitiati, ac longis laborib⁹, vitæque impedimentis continuè fatigati.

Finis Libri Quarti.

JOAN. BAPTISTÆ PORTÆ NEAPOLIT.

COELESTIS PHYSIOGNOMONIAE LIBER QUINTUS.

PROEMIUM.

IAM ad maculas deventum est, quæ in variis corporum partibus reperiuntur, vultu, pectore, manibus, pedibus, dentibus, ungulis & oculis. Opiniones Astrologorum recensebimus, refutabimus, inde ad Physicas rationes accingemur. Veteres Astrologi has maculas secundas stellas vocabant, à superioribus impressas, præmonstrantes, qua ratione, prudentiaq; reprimi queant, nulla tamen injuncta nostris moribus necessitate, sed lubentia potiùs quadam & proclivitate ex sanguine & spiritibus physicis. Eximiæ dicunt esse gloriæ, potentiæ, & fœlicitatis signa. Suetonius de Augusto memorat, fuisse corpore maculoso, dispersis per pectus, atq; alvum genitivis notis in modum &

dum & ordinem, ac numerum stellarum cœlestis ursæ. Seleuci anulus fuit, in quo anchora effecta visebatur, cujus imago in fœmore posteris familiæ, nativa apparuit, sicut Thebis habere lanceam, genitivis notis Satorum nomini, & familiæ datum erat. Inter quos fertur brachio Dacorum notam originis quarto quoq; partu regenerari. Et Barletius in vita Scandebergi in dextro brachio ensis formam impressam esse, ut manu facta videretur, pulchrum, clarumq; bellici decoris signum. O insignem naturæ liberalitatem, vel nascentibus nobis subiicit documenta, & in corpore ipso figit insignia, quæ postmodum sint sequenda. Sed oportet, quæ syderum constellationibus aßimilantur, macularum numerum stellis respondere, quæ, cùm evidentia, pulchra, & absoluta fuerint, magnam non interruptam cum fœlici exitu gloriam significabunt, sed si exigua sint vestigia, eò minorem, si non pulchra, quãdam fortunæ inæqualitatem, adversaq; multa, & non successibus parem significabunt, ac secundum corporis partes evidentiores habent effectus. In pectore primò, secundò in ventre, ut Augusto, dein dorso, ut in Scandebergo, quartò in brachio, in manibus, & in pedibus. Considerandum præterea, si in dextra, vel sinistra hominis parte, in dextro enim fœlicitatem, in sinistro infœlicitatem. Solinus de caninis dentibus loquens ait, si Gemini procedunt à dextra parte, fortunæ blandimenta promittunt, quibus ab læva, versa vice.

DE

DE MACULIS ASTROLOGORUM & Philosophorum sententiæ.

CAPUT PRIMUM.

APparet sæpissimè in humano corpore quàmplurimæ maculæ omnium generum quantitatis & formæ, & coloris, quippe maximæ, minimæ & mediocres, minimas nævos vocant, sed majores Medici ex humorum perversitate provenire, videlicet ex phlegmate albas, ex atra bile nigras Nos primùm Astrologorum placita recensebim⁹. Inquiunt enim, ex ascendentium signorum qualitatibus, & ex planetis in eis dominantibus, ac ea loca signantibus, quibus dominantur. Humanum corpus in duodenas dividunt partes, secundum signorum numerum, & sic singula signa singulas partes retinent. Caput in signo Arietis est, cervix in Tauro, humeri in Geminis. Cor in Cancro, pectus & stomachus in Leone, venter in Virgine, renes & vertebræ in Libra, natura in Scorpione, fœmora in Sagittario, genicula in Capricorno, tibiæ in Aquario, pedes in Piscibus, & sic per hæc signa universa humana membra dividuntur, & sic de moribus, & de futuris eventibus certiori fide nos admonebunt: nam ubi planetæ in his siggnis in natalitio reperiuntur, hæc loca signãt, maculis, nævis, vel cicatricibus & planetarum coloribus. Ex his duodecim signis Sol & Luna singula signa sortiti sunt, cæteri verò quinque planetæ bina, in quibus imperium & domicilium constituta habent. Sol in Leone suum habet domicilium,

cilium, & potestatem. Luna in Cancro, Saturnus in Capricorno & Aquario sui imperii majestatem exercet, Juppiter in Sagittario & Piscibus, Mars in Ariete & Scorpione, Venus in Tauro & Libra, Mercurius in Virgine & Geminis. Denique Martem rubra signare macula, Saturnum nigra, Solem crocea, Venerem rosea, Jovem & Lunam alba. Mercurius varia dat etiam. Luna corpus candidum, multarum variatum macularum. Sed res se aliter habet, nam maculæ non ex planetis, vel ex signis, sed ex humoribus proveniunt: quippe non Saturnus, sed atra bilis atras profert maculas, & bilis croceas, sanguis roseas, & pituita albas, & ex humorum mixturis variæ exoriuntur, non ex Mercurio. Ex calefacto sanguine ruffæ vel flammeæ, non ex Marte, & ex variis bilis generibus variæ nascuntur, ex porracea virides, & ex flava flavescentes, quæ in mulierum corporibus faciliùs percipiuntur, cùm candidius, ac delicatius corpus habeant. Et hi humores ea præcipuè inficiunt loca, ubi residere solent, albæ plerumque in facie, ubi ex cerebro deveniant, nigræ in pectore, ubi lien, sanguineæ in alvo, ubi jecur, & croceæ per totum corpus, ut arquati, & in costis, ubi vesica residet fellea. Sunt & ejusmodi maculæ in cæteris animalibus, etiam perpetua bonitatis & vitiorum testimonia.

MEDI-

MEDICORUM OPINIONES DE *prægnantium maculis.*

CAPUT II.

EA ſiquidem eſt imaginariæ facultatis vis, & poteſtas, ut ubi mulier fixiùs quid intueatur in conceptu, vel prægnans aliquid impenſiùs exoptet, in tenello infanti corpore varias rerum formas, quaſi ſigilla, imprimit, veluti nævos, lituras, verrucasque, quæ non facilè elui poſſint, ac emaculari. Plerunque ex leporum obtutu infantes edunt cum bifido ſuperiori labello. Simile quoddam in reliquis animantibus elaborare ſolent naturæ artifices, objectis ſub ipſo conceptus momento variarum rerum coloribus. Quo ſtratagemate uſus eſt Jacob, paſſim ſtratis, objectisque virgulis, quibus cortices ademerat, maximam gregis partem, cum ſe inirent, maculoſo tegmine, ac verſicolore vellere præſtitit, ſic picturatas alites, ſic canes, ſcutulatos equos, ac ſignatos perfecimus. Plinius. Comprænhenſæ, hauſtæque ſub ipſo conceptu imagines, tùm ſubitò oborta cujusque rei cogitatio effingere ſimilitudinem, formasque miſcere credatur, ideoque plures in homine, quàm in cæteris animalibus, differentiæ, quoniam velocitas cogitationum, animique celeritas, & ingenii varietas multiformes notas imprimit, cùm cæteris animantibus immobiles ſint animi, & ſimiles omnibus, ſingulisque in ſuo cuique genere. Sic etiam videmus ſylveſtris ſuis carnem cum ſuis pilis in facie puerorum, rubras

vini

vini maculas, ac mori arboris fructus, & ejusmodi ſexcenta alia, ſed hæc non ex imaginatione mulierum fixa, aut ejus ſpiritibus omni conatu in cogitationibus converſis. Sed id alia de cauſa evenire putandum eſt, quippe ex redundantibus in corpore humoribus animalibus illis ſimilibus. ſic porcinam ſimilitudinem in vultu referunt, & corpore: & Phyſiognomones ex eorum animalium vultus ſimilitudine mores præſagiunt. Cùm enim leporini humores, aut ſuilli, in corpore redundant (diximus enim in humana Phyſiogn. ex Ariſtotele, quòd in homine ſunt omnium animalium mores, ſic etiam & humores, per mores & ſimilitudines illas faciunt) naturæ impulſu, omni conamine facto, ſi prævalida ſit, & robuſta, ut proximiùs poterit, & citiùs expellere, vultu, pectore, manibus, aliiſque partibus eiicit. Et nos ex ejuſmodi notis non parùm lucis nacti ſumus in cognoſcendis hominum moribus, quippe qui vini notas in corpore habent, ebrii, vinoſique ſunt, qui apri, ſylveſtres, & efferati, qui leporis, timidi, & ſic de cæteris. Et quemadmodum de moribus multa coniiciuntur, ſic etiam de futuris, ut ſuo loco dicemus. Nos ſæpiùs experti ſumus, mulieres filios cum bifido labro genuiſſe, quæ nunquam leporem viderunt, & quæ filias vinoſa facie, quæ vinum oderint: nec biberint, nec unquã concupierint. Sed cognovimus certiſſimè mores illis animalibus ſimiles retinuiſſe.

CUM

CUR SINISTRAE PARTES DEXtris infœliciores.

CAPUT III.

IN Astrologorum scholis sancitum est, Orientales partes fœlices & fortunatas esse, ac dextris dominari: secus autem Occidentales partes fœlices & fortunatas esse, ac dextris dominari: secus autem Occidentales, nam infœlices, ac infortunatas, ac sinistris præesse. Ptolomæus ait Solem dextræ corporis parti dominari, Lunam sinistræ. Alii dicunt Solem in viris dextræ parti præesse, in mulieribus sinistræ, Lunam verò fœminis dextræ, viris sinistræ. Messahala. Quando Mars erit significator nati, & fuerit Orientalis, signabit natum in dextro pede, si fuerit Occidentalis, in sinistro, & hoc nunquam fallere, quod & alii idem affirmant. Melampus de nævis scribens ait. Mas, vel fœmina, quæ à dextra corporis parte signa continet, fœlices erunt, unde & probi, & divites, secus autem evenit læva; nam calamitatibus omnibus obnoxii, & pauperes omninò reddentur. Sed hi falluntur, quòd id stellis, non physicis rationibus ascribant. Dicunt enim Medici dextram hominis partem calidiorem esse, ob id robustiorem, vehementioremque esse: argumento mares in dextra uteri parte concipi, fœminas in sinistro, & dextras partes sinistris præpollere, ut superiores inferioribus, ut ex Hippocrate habetur. Et Galenus. Si dextra prægrandis mammilla gravescit, abortit mulier, sinistrum testiculum in maribus, &

bus, & sinistram matricis partem frigidiorẽ esse, & sanguinem impurum, excrementosum, humidum, & setosum recipere, & si sanguis purus, calidior, dextræ partes sinistris calidiores. Supera pars inferiori calidior est, quia calor sursum evehitur, ut ex Aristotele in Problematibus habetur. Ex his habetur, quòd dextra pars robustior est, & sua robustitate facilè superfluitates expellit, sinistra verò minùs: unde, quando utraque pars excremẽtosos & corruptos humores foràs expellit, maxima in corpore & copiosa inest materia, ob id semper animi mœstitias, infirmitates, & noxia gignunt, & infœlicia præsagiunt. Sed animadvertendum in iis, id verum esse, qui dextras partes cómmuniter calidiores habent: nam sunt scævæ, qui sinistras calidiores habent, & in his aliter se habebit judicium. Sed sunt etiam ambidexteri, qui utraque manu æqualiter utantur, & de his etiam aliter sentiendum.

QUID SIGNIFICET NAEVUS IN *fronte.*

CAPUT IV.

HAli libro de astrorum judiciis docet ex signis facie apparentibus, quomodo abscondita in corporis partibus reperiantur. Inquit enim. Si videris in homine notam, vel nævum in fronte, aliam notam habet in pendili, cujus rationem naturalem in Physiogn. attulimus. Melampus verò Græcus de nævis scripsit, & quæ bona vel mala præsagierint, exponit Astrologorũ opiniones hoc

modo secutus. Nævus in fronte maris, dicit plurima bona possessurum, at in fœminæ fronte positus, regnaturam, vel magnæ potestatis futuram denotat. Sed quia hęc signa bona portendunt, ideò in dextra corporis parte esse oportet, nam in læva contrarium denotarent. Rationes ipse ex Astrologicis quæsivit, ut supra diximus, qui nævũ in fronte habuerit, alium in pectore habebit, non in pendili, ut dixit Hali. Sed pectori præest Cancer, cui Luna dominatur. Erit igitur locuples, bonæ famæ, alti gradus, & amplæ dignitatis. Hæc Maternus, à quo Melampus. Sed naturalis ratio ita se habet. Frigidæ maculæ ad ima tendunt: nam frigidi est ad ima descendere, ad nates, coxas, & suras, at quæ ex calido eveniunt, in pectore, ac superiori corporis parte. Qui verò calidi cordis ac pectoris sunt, magnanimi sunt, fortes, viriles, nobiles, & optimè morati, unde non ab re erit, si ejusmodi homines, elati gradus, locupletes, & quàmplurima bona in vita possidebunt.

DE NAEVIS IN AURE, ET FOEMOribus, & quid portendant.

CAPUT V.

IDem quoque Melampus ait. Si nævus in aure maris apparebit, dives, ac celeberrimus fiet, eadem & fœmina, quòd nævo in fœmore signata eadem sortietur. Idem quoque Melampus, dum de fœmore ageret, ait. Tale signum in fœmore in utroque sexu, divitiarum exuberantiam denotabit

denotabit, ipseque rationes ab Astrologis deducere videtur: nam fœmora Sagittarium possident, cui Juppiter dominatur: & existens Juppiter in Sagittario in sua domo, facit gloriosos, potentes, nobiles, locupletes, copiosos, doctos, hilares, & humiles, & qui aliena patrimonia possideant. At si in sinistra parte erit, scilicet, si infortunatus, vel Occidentalis, vel à Saturno, & Marte sauciatus eo loco constitutus, odiosos, turbatos, laboriosos, & quæcunq; complere voluerit, prosperum non habebit effectum. Præterea Astrologi quibuscunq; corporis partibus planetas præesse volunt. Ptolomæus Saturnũ possidere auditum dextrum, splenem, vesicam, & phlegma, Jovem tactum, pulmonem, costas, cartilagines, & sperma, Martem sinistrum auditum, renes, & testiculos, Venerem odoratum, hepar, carnem, Mercurius locutionem, deliberationem, memoriam, linguam, fel, & nares, Lunam gustum, deglutivam, stomachum, ventrem, mulierum pudenda, & omnia sinistræ partis membra. Unde, quia auris dextra à Saturno possidetur, promittere liberè potest sibi hæreditatem, & divitias ex nigro signo in aure dextra.

DE NAEVO IN SUPERCILIO, ET *in pectine, & extra supercilia.*

CAPUT VI.

ET Hali Abenragel ait. Si homini videris notam inter supercilium & palpebras, alteram

notam habebit in vultu inferiori, & alteram inter umbilicum & pendile, & hoc vaticinium ex astro logicis rationibus desumsit: nam pectini præest Scorpio, cui Mars dominatur, & Mars in Scorpione, ut ex Materno habetur, facit viros mulieribus deditos, ut omni posthabita pudoris honestate, & illis quandoque vim inferre conentur, & cum eis sæpiùs irati lites exerceant, demonstrat enim mulierosum hominem, & quibus vim inferre conetur, etiam usque ad nævum, unde multas ducturus uxores, & cum multis mulieribus tractabit, satis infœliciter. Dares Phrygius narrat Helenam notam inter duo supercilia habuisse. Cornelius Nepos ita vertit.

Sola superciliis labes interflua raris
Audaci macula tenues discriminat artus.

Hinc antiquitùs orta opinio existimatur, quæ nævum inter supercilia habuerit, malè fuisse marito fida. Et ut ex Hali superiùs vidimus, si extra supercilium fuerit, aut supra illa, aut infra, & palpebras, non in pectine, sed infra pecten & umbilicũ. Macula, quia rubra Martis erit, id est, sanguinis, & sanguinis notæ, optimæ, moderatæque.

QUID NAEVI IN NASO RECTI *& obliqui, & abditis; & quid demonstrent.*

CAPUT VII.

SI rutilus nævus in maris naso visitur, eum talẽ etiam in abditis habet. In naso verò fœminæ,

sive in

ſive in oculo conſpectus, quod & ipſa illum in ſecretiori corporis parte contineat. Si marem vel fœminam in manibus nævum habentes videris, ille mares, fœmina ab eo diverſum ſexum progenerabit. Hali. Si aſpexeris hominem, & invenies in eo notam in nare, dic quod habet alium in virga virili, & alium in coſtis à parte ſiniſtra, & alium in loco, vbi ſunt capilli in pedili. Naturalis ratio eadem eſt, quam ſupra diximus, nam qui in luxuriæ membris aliquo ſigno notatus, & præſertim ignei coloris, haud dubio procul luxurioſiſſimus erit. Sequitur Melampus. Si tale ſignum in maris naſo ex obliquo cõſtiterit, per urbes hinc inde vagari demonſtrat. In fœmina ibidem poſitus, eam diverſa à pedibus paſſuram judicium eſt, quoniam & in abditis nævum habet. Cauſam ab Aſtrologis deducit, per nævum in naſo obliquũ intelligit, quando erit in ſiniſtra parte, vel ad ſiniſtram partem vergens, unde Martem infortunatum indicat, & ob id infœlicitates portendit, mobiles homines, peregrinos, & quàmplurima in itineribus paſſuros dicit, ut diximus in capite de Marte. Sed in fœminis pejus erit: nam pedibus minatur, ſcilicet mala in pedibus, compodes, dolores, & ejuſmodi ſimilia, ſed naturalis ratio eſt, quòd complexio ſupra modũ calida, quam Martiam diximus, homines mobiles, præcipitoſos, inſtabiles, furioſos, & peregrinos facit, & in continuis motionibus, & itineribus ſunt, non niſi mala in pedibus patientur, & in ſiniſtra hominis parte, depravationis naturæ ſigna diximus.

NAEVI IN LABIIS QUID portendant.

CAPUT VIII.

IN labiis tàm maris, quàm fœminæ conſpectus nævus, gulones, voraceſque notat, ex Melampo. Diximus in Phyſiognomonicis, ut qui nævum in labiis haberent, alterum in teſticulis habituros, & mulier in labiis vulvæ, quibus Scorpio præeſt, cui Mars dominatur, & diximus millies Martem gulones & edaces facere, qui cũ calidiſſimos procreet, multũ cibum appetant, & concoquant, & hoc ſignum Melampus ab Aſtrologis accepit. Edaces calidi ſunt, & caliditas ſuperfluos humores ejicit per ea membra, quæ exercet, videlicet per labia, gulam, & alvum. Et diximus qui in labiis ſignati ſunt, & in teſticulis, & vulvæ labiis ſigna eadem habere. Sed quia labia ſunt quoque loquelæ inſtrumenta, quoſcunque nobis viros videre licuit, tali nota præſignatos, videlicet nigra ex melancholico humore in labiis & lingua, omnes loquaces, Oratores, facundos, concionatores, hiſtriones, agirtas, & qui loquelis dant operam, eaque in re diſertiſſimi fiunt.

MACULAE IN DENTIBUS quid ſignificent.

CAPUT IX.

JUppiter genituræ dominus dat maculas in dentibus, & qui Jovem in aſcendente habuerit, vel ejus geniture dominus fuerit, erit dives, prepotens, officioſus

officiosus, & ejusmodi talia, ut multoties in hoc libro ex Materno replicavimus. Cardanus maculas in dentibus albas & nigras evenire dicit, quæ cum dentibus nascuntur, & abolentur duodecim annorum spatio albæ & pituitæ redundantia, nigræ, ex melancholiæ.

DE IIS, QUI IN MENTO ET liene nævum habuerint.

CAPUT X.

SI nævum in mento mas habuerit, dives auri, argentive efficietur, idem & de fœmina putandum, eò quod ad lienis partem alterum continebit. Et paulò inferiùs Melampus. Si uterque in ea corporis parte, qua lien nævo affectus fuerit, valetudinarii vitam peraget. Et paulò post. Si uterque sub alvo signabitur, eosdem valetudinarios fore contendas. Is ex Astrologis rationem petiit: nam lieni præest Saturnus, melancholiæ dominus, & melancholia in splene residet. Saturnus infirmitates longas, vel chronicas largitur, & ob id semper valetudinarii. Sed naturalis causa est, quòd, quibus splen tumet, vel signatum nigra erit nota, ii melancholia semper abundabunt, & atrabiliarii morbi longævi sunt, & nunquam desinentes, ob id valetudinarii. Ob eandem etiam rationem paulò inferius subdit. Qui in splene signati, valetudinarii. Sed prius, ubi dixerat. Qui in mento nævum habent, divites erunt, auri, & argenti: quod in liene alterum habeant, ne videantur hæc dicta simùl adversari. Sciendum,

quod qui in mento nævum habent, alterum non propè lien, sed sub pectore, paulò liene superiùs, circa cor, ubi Leo residet, cui Sol præest, qui auri divitias pollicetur, & propè hunc locum pectus est, cui Cancer præsidet, cujus domina Luna, ob id argenti divitias præbere dixit: nam ex Astrologis habetur, Sol aurum, Luna argentum pollicetur, nam insignia cœli luminaria, insignibus terræ metallis præsident, si Ptolomæo credimus. Lieni Saturnus præsidet, qui etiam divitias ex hæreditate pollicetur.

NAEVUS IN MAXILLA INFERIORI, & hipogastrio quid significet.
CAPUT XI.

INquit Melampus. Si mas nævum in gula obtinuerit, dives evadet: & fœmina si illo in inferiori maxilla prædita fuerit, dives efficietur: eò quod illum, qua venter desinit, habet, scilicet in hipogastrio. Ubi animadversione dignũ nævum in maxilla inferiori, vel gula, non in eodem esse loco, nam gula intelligitur, ubi nodus prominet, & illa pars, ut diximus, respondet costis. Et Hali dicit. Cui videris nævum in gula, habebit alterum in costis partis dextræ. Sed sub maxilla, vel gula intelligitur pars in mento supposita, & qui talẽ habuerit, divites, tàm mulier, quàm homo futuri, & in superna gulæ parte, in hypogastrio, ut rectè monet Melampus. In ventre enim paulò infra pectus Leo dominatur, cui Sol præeminet, divitiarum dator. Hoc autem dicimus, quod tali loco

signati,

ſignati, magnanimi ſunt, liberales valde, & optimatum amici, & iis divitiæ, ut ſæpiùs hoc opere meminimus, & nummi nunquam deerunt.

NÆVUS IN COLLO, ET VENTRE *quid portendat.*

CAPUT XII.

SI in collo mas nævum poſſidebit, ditiſſimum indicat, & fœminam etiam eandem fortunam conſecuturam. Collo præſidet Taurus, cui dominatur Venus, & cui Taurus aſcendit, & ſi ſua bona in juventute prima amiſerit, poſtea cum lætitia ea denuò cumulabit, & augebit, & habebit bonæ fœlicitatis ornatum, ex Materno. Sed ego non divites, ſed voraces dicerem: nam quibus locis nævi foras expelluntur, in his potiſſimum robuſtitas & caliditas naturæ, augurarer, & qui calidam & robuſtam habent gulam, ſemper eſurientes & edaces ſunt. Præterea, ut in ſuperiori ſigno jam diximus, qui in gula, vel collo nævum habent, & alium in alvo, vel ventre habebunt, & qui in ventre habuerint, demonſtrant ibi robuſtitatem & naturæ caliditatem in concoquendo, & qui rectè concoquunt, voraces ſunt, & gulones. Ob id Melampus, In ventre, ait, tàm maris, quàm fœminæ nævus conſtitutus, voracem utrumque, & gulonem deſignat. Et nos univerſo hoc volumine vidimus: quando Natura inſtrumenta corporis ſignat, ea ſigna ad ſuam operationem exercendam, & hominis qualitates deſignandum appoſuiſſe.

QUID PORTENDAT NAEVUS IN *humeris, & alis.*

CAPUT XIII.

ASTrologi humeros Geminis dant, & iis Mercurium, qui ſagaces, pronos jurgiis & litibus implicitos facit, at ſi in ſiniſtra parte pejor erit. Dicunt enim à Saturno trigono radiati, damna, detrimenta, & calamitates ſignificare. Sub alis, id eſt, circa pectus, ubi Cancer, Lunæ domus, quæ pulchritudinem aſpectus, & divitias præbet, & famã cum benevolentia. Et naturaliter pectus benè diſpoſitum, mores, fortitudinem, & virtutẽ præbet, & ejuſmodi hominibus divitiæ non deſunt, nec locupletes uxores.

MACULAE IN UNGUIBUS *quid præjudicent.*

CAPUT XIV.

ET ſi in aliquibus videatur nævos in unguibus obſervare nimis vitioſum, aut ſuperſtitioſum nobis tamen aliter videtur, nil enim fruſtra agitur in naturæ officina, & præſertim in maximo naturæ miraculo homine, præſertim cùm videantur aliquæ albæ, croceæ, cæruleæ, variarumque formarum, rotundæ, angulares, lineares, & in variis unguibus, tantoque tempore durant, quantò ungues creſcunt, & reciduntur, ſed videamus de iis, quæ Aſtrologi dicant. Ipſi digitos Planetis aſcribunt, & colores. Videlicet Veneri pollicem, indicem Jovi, Saturno medium, annularem Soli, Mercu-

Mercurio minimum. Alii majoris digiti pars, quæ extra tumet, Marti & quæ indicem respicit, Lunæ, colorem Saturno nigrum aſcribunt, Lunæ album, Marti rubeum, Soli croceum, Jovi & Veneri roseum. Sed hæc futilia, & anilia sunt. Colores enim non à planetis, sed ab humoribus corporis pendent, ut sæpiùs decantavimus, melancholiæ nigrum, phlegmati albũ, sanguini roseum flavæ bili croceum, incensæ album. Aſtrologi dicunt. Si macula in digiti ungue Martis accidet, peregrinationem oſtendit. Si miles, cum gloria & utilitate. Si nigra erit, noxia demonſtrat, lites, rixas. Si Veneris alba, munera, & victorias ex ludo; at si nigra, luctus, faſtidia. Si index albas oſtendit maculas, lucra, utilitates, nummos, inopinatas utilitates; at si nigras, bonorum amiſſionem, infœlicem fortunam, & similia. Pars altera medii digiti, quæ hæret indici, Saturno datur, altera Lunæ. Si in Saturni parte macula erit alba hæreditates poſſidebit, donationes, ædificia; si nigra, juſtitias, & melancholicas paſſiones, & ærumnas. Si in alia parte erit macula alba, utilitatem, honorem, negotia aliena, itinera; si nigra, quæ diximus in Luna, demonſtrabit. Si in ungue annularis punctus albus conſpicietur, rotundus & clarus, dignitates demonſtrat, bonorum augmentũ, honorum, & boni nominis, & si minor punctus, minores dignitates; sed si niger, ærumnas, ex indice honores, & similia.

Si in minimo punctus albus, oſtendet merces, ſcribas, ſenat⁹; si niger, afflictiones, et ejuſmodi res.

At si

At si lineæ albæ erunt, demonstrant vitæ mutationes, secundum planetarum significationes. Si autem virides, manifestas, si obscuræ, obscuras, si magnæ, magnas, & si parvæ, parvas. In dextra magnis parte ex industria, in sinistra ex fortuna.

Quando exierit macula ab ungue, incipit effectus, quando autem in medio, erit in augmento, & sic de fine. Sed hæc ridicula sunt, & quæ ex astris isti evenire contendunt, physica ratione oriuntur. Sunt enim excrementa cordis: est enim cor validissimum viscus: quod à se noxia omnia propellit, sed minùs nobilia membra cum conatu, & minùs visibiles: quæ in unguibus eveniunt, maximè visibiles, quia transparentes, unde in his, & oculis faciliùs observantur. Unde quando ex aliquo intenso, & vehementissimo timore, labore, mœstitia, cor nobilissimum membrum obsidetur, sua pellit robustitate. Si atrabiliaris humor, nigras maculas ejicit, & cætera, sed præcipuè in annulari, ibi enim ex corde venæ sunt, ex hoc Medicorum jussu aurei annuli in eo gestantur digito, ut cor lætificetur, unde priùs adversa, postea maculæ ostenduntur, sed ob observantium imperitiam non animadvertuntur: nam maculas videndo, suarum ærumnarum meminerint præsentium, & futurarum. Sed ego ex paterna hæreditate cùm adversa aliqua, & maximè melancholica paterer, unde exilia, & persecutiones sufferrem, nigerrimæ maculæ in unguibus per totum septennium apparuerunt, ob sollicitudines, labores, honoris timorem, & exilia, quæ sustinebam, quæ jura cum

molestiis

molestiis evanuerunt, & hoc verum observavi. Albæ nimirum ex phlegmate, cùm corpus ea redundat, & maximè in unguibus emergunt, cùm corporis partes cæterę non ita conspicuę, cum phlegmaticis considerationibus stimulamur.

MACULAE IN OCULIS QUID.

CAPUT XV.

MAculę in oculis duplices sunt, aut in albo, & tunc eveniet, quando melãcholicus humor multùm abundat, ut v. detur aliquando in moribundis, vel quando ejusmodi oculi maculosi sunt nigris maculis, & habitu sunt melancholico, unde animi passiones subsequi certum est. Vel sunt maculę in oculis, ut grana milii, vel quadrangulę diversorum colorum, ignitę, rubræ, ceruleæ, iridis coloris, quæ veneficos, & efferatos homines indicant, unde horribiles eventus, & pessimas mortes pronunciant, ut diximus in Physiognomonia.

DE NAEVIS IN MANIBUS, PEdibus, & virga quid portendant.

CAPUT XVI.

NÆvus in manibus utriusque fœcundos in sobole procreanda monet viros & fœminas. Ex Melampo. Idemque. Nævus in pedibus utriusque conspectus liberorum plurimæ in ipsis fœcunditatis signum est. Sed quemadmodum diximus in Physiogno-

Physiognomonicis, brachia, & crura eandem subeunt rationem, sic manus & pedes, & qui in manibus signatus erit, idem & scroto, sed qui in scroto signati, luxuriosi & fœcundi sunt. Mars etiam in ascendente dat signum in pede dextro, occidente in sinistro. Et Hali dixit. Si videris notam in manibus, aliam videbis in scroto, & pendilibus.

NAEVUS IN LUMBIS QUID portendat.

CAPUT XVII.

SItàm maris, quàm fœminæ nævus in lumbis adhærebit, uterque inopia, & generis infœlicitate premetur. Ipse ab Astrologis causam petit, lumbis enim Libra præest, uti Venus dominatur. Sed si in sinistra parte signatus erit, Venerem demonstrabit infœlicem, & qui eam contrariam habebunt, non mediocria patientur detrimenta, & adversitates, idque ex rebus Venereis. Possumus & astrologicam causam adducere ex Materno. Ait enim. Juppiter in Libra, dat quoddam signum in corpore. Idemque de Jove loquens in Libra.

NAEVI IN PECTORE QUID notent.

CAPUT XVIII.

MElampus ait, cum nævum in pectore uterque gestat, paupertatis obnoxios fore judicabis. Hali Abenragel ait. Si aliquis notam habuerit in superciliis, aliam notam habebit in pe-

ctore

ctore. Legimus item apud Messahalam, quòd Saturnus in Leone signat in quadam corporis parte, quod non alibi, quàm in pectore esse potest, cui præest Leo, & Saturnus dat paupertates, & ærũnas, damna, & similia.

SI NAEVUS SUPRA COR APPAruerit, quid sperandum.

CAPUT XIX.

SI nævus in parte sinistra, facinorosum notat, cordi Leonem præesse judicandum, quòd videlicet viri sint ignei, & præfervidi cordis: Naturalis causa esse potest, quia quando cor signatum est, igneæ, & præfervidæ iræ sunt viri, ideò præcipites, sine consilio irruentes, ob id saucii, exules, ac carceribus detenti, vitam finiunt, derelicti, & ab omnibus odio habiti.

DE IIS, QUI HABENT NAEVUM in ventre, quid præsagiendum.

CAPUT XX.

IN ventre tàm maris, quàm fœminæ nævus consistens, voracem utrumque, gulonemque designat. Astrologi imò ventri & pectini dicunt Scorpionem præesse, uti Mars dominatur, qui calidissimus est, & qui ventrem calidum habent, voraces sunt, & gulones.

DE NAEVO IN GENUBUS.

CAPUT XXI.

MElampus. Si mas in genubus nævũ obtinebit cõjugem divitem obtinebit, In fœminæ dextro

genu ſignum hujuſmodi probitatis, in lævo verò liberorum fæcunditatis inditium interpretaberis. Genua Capricornus obtinet, cui dominatur Saturnus. Vel ſi in dextra parte ſignati ſunt, denotat fœlicem Saturnum in Leone, & ibi perveniens à tempeſtatibus liberatus, ad ſerenitates & lætitias & divitias deveniet. Sed audiendi non ſunt. Ratio naturalis eſt, quòd virtus expulſiva debilis, & humores peſſimi ſunt & melancholici, & ex ſe ipſis cadunt in partes inferiores, unde materiei paucitas demonſtratur, & quòd corpus hujuſmodi humoribus vacet, & qui ita ſignati ſunt, probi ſunt.

DE NAEVIS, QUI IN TALIS; QUID? CAPUT XXII.

NÆvum ſi mas in pedis talo geſtitat, uxori veſtium uſum, fœmina verò viri poteſtatem intercipiet. Juppiter Piſcibus dominatur, qui pedibus dominatur, & ipſe homines ſapientes, legũ peritos, & multarum ſcientiarum ſolertes inquiſitores, ob id non mirum, ſi eorum uxoribus veſtium uſum intercipient, & ſi in mulieribus in ſiniſtro genu, prudentes, decoras, honeſtaſque producet, ob id non mirum, ſi virilis poteſtas ſibi adſciverit.

Finis Libri Quinti.

JOAN.

JOAN. BAPTISTÆ PORTÆ NEAPOLIT.

COELESTIS PHYSIOGNOMONIAE LIBER SEXTUS.

PROEMIUM.

S Uperest optima nostræ Cœlestis Physiognomoniæ pars, scilicet, quæ ex defectibus, & excessibus humani corporis partium, aliqua de moribus, & venturis præsagiri possimus. Difficillima nempe pars, & quæ reliquas difficultate superabit, videbiturq; aliquibus sciolis quasi præpostera Astrologia, quæ non nisi ex Medicinæ, & Philosophiæ fontibus hausta sunt.

FACIE PULCHERRIMI QUID portendant.

CAPUT PRIMUM.

LOquemur de pulcherrimis, mox de deformibus ratio habebitur, si corpore pulchri sint, & animo pulchriores, vel deformes moribus, & si fortunatos, vel infelices eos reddant, qui cum illis consortium inibunt. Sed principio Ptolomæi placita videamus. Ipse enim à Jove, & Venere venustatem homines sortiri narrat, & demunt, adduntque Sol stellarum princeps splendorem, dignitatemq;, ingerens se Luna, ut superiùs libri initio quoq; vidimus. Juppiter facit albos cum quadam coloris cõmendatione, oculos nigros & magnos, & forma venerabili, & Venus similia his fa-

cit, quæ Juppiter, nisi quòd elegantiora, & plausibiliora, muliebremque magis habitum decentia omnia habitiora, ſucculentiora, ac denique teneriora. Peculiariter oculos dat decenter ſublucidos, opitulantur autem unicuique horum configurati, Sol quidem ad formam decentem producendam & habitiorem, Luna ad majorem conformitatem, & robur, ac temperaturam vividiorem. Rurſus matutinæ ſtellæ & apparentes. Præterea paviculatim conſtellationes, tàm intra Signiferũ, quàm extra humanæ formæ conducunt: nam Libra, Virgo, & Sagittarius conformitatẽ addunt, & moderationẽ, & vocantur hæc ſigna humanæ cõfigurationis. Ad id Hali. Virgo, ut honeſtas decet mulieres, dat pulchrum corpus, aliquantulùm longum, benè conſtitutum, non pingue. Libra pulchræ formæ, mediocris in carne & corpore, alba in carne. Idemque de Sagittario. Sed quæ longo temporis curriculo, longaque annorum ſerie Aſtrologi contemplati ſunt, & obſervârunt, & in eorum dogmatibus ſancitum eſt, ſi oculos in cœlũ elevâſſent, brevi temporis momento poterant idem aſſequi ex ipſo ſyderum aſpectu, ſitu, motu, & quantitate. Quid formoſius in cœlo Jovis, aut Veneris ſydere? Juppiter amœno colore præfulgens, magna ſplendoris prærogativa, ac majeſtate ad ſe oculos allicit, trahitque, ut vix ab eo poſſis diſtorquere, Venus roſeo, albicanti, aureo, blandoque colore radians, manè cœlum exornat, ut nil, demtis Sole & Luna, in toto cœlo ea venuſtius. Sol & Luna luminum magnitudine, affluentia & decore omnia ſuperat ſydera,

ut tanquam Reges aliis lumen, dignitates, & prærogativas communicent. Dicunt etiam propter ſitum divitias eorum abundantiùs polliceri, nam Orientales ſplendidiores, ac lumine auctiores cōſpiciuntur, ut Venus mare phoſphoros dicatur, quaſi Lucifer, contra Occidentales, lumine orbati, ac veluti viles & dejecti, cadentes dicantur. Formam, quam à ſignis provenire dixerunt, non aliunde provenire conſpicati ſunt, quàm à primæ, vel ſecundæ magnitudinis ſtellis, atque à Jovis & Veneris naturis, quippe eodem lumine, colore, & pulchritudine refulgent. In Geminorum pedibus ſtellæ ſunt, quorum naturæ Veneris & Mercurii. In Virgine ſtellæ ſunt in ala, in ſpica, in extremis pedibus, & veſtibus: & ſic de reliquis. Unde ad rem redeuntes, ſe ejuſmodi formæ in ſtellis conſpiciuntur, coloratæ, ſplendentes, ſcintillanteſque, & læto aſpectu conſpicuæ, ex iis optimi mores, & fortunati eventus evenire conjiciuntur. Sed his, quæ diximus, antiquorum hiſtoriæ cōtrariæ ſunt, in quibus varii leguntur viri forma cōſpicui, ſed pravorum morum inſignes, quemadmodum Alcibiades fuit, qui oris pulchritudine, & totius corporis compoſitione omnes ſui temporis natos ſuperavit. In pueritia viros ab uxoribus abſtulit, in juventute uxores à maritis, ſed moribus fuit contentioſus, incontinens, luxurioſiſſimus, omnibus voluptatum generibus maximè proclivis, qui & de occupanda patriæ libertate cogitavit. Idē de Pſedomāte alibi diximus, qui omniū formoſiſſ. erat, atq; omniū flagitioſiſſim⁹. Fuit &

ſpecioſus Diocles, ſed omni virtute refertus, qui ne ſua pudicitia à Demetrio contaminaretur, cùm ab eo nudus in balneo deprehenſus eſſet, in ferventem aquam ſe conjecit, & mori maluit, quàm pollui. Scipio Aphricanus eximia fuit forma, eximiæ quoque virtutis, ut ambigendum ſit, num forma boni quidpiam, vel mali adferat. Nos hãc quæſtionem ita abſolvemus. Duplicem dicimus eſſe formam, jocundam alteram, delicatam, teneritudine, ſucculentia, carnium lævitate; alteram elegantem, & partium concinnitate, decora majeſtate, ac divina quadam gratia plena, ad eam reverendam, obſequendamque homines cogit, hæc Jovia erit, altera Venerea, hæc ob Veneris dominium, luxurioſos, tripudiis, voluptatibus, cantilenis, conviviis, & delitiis deditos, & intemperantes facit; illa dignitates, Magiſtratus, honores & Magiſtratus conſequitur, optimaque morũ prærogativa Principibus, Optimatibus, & Magnatibus familiaritate devincit, ut quàmplurima ab eis bona conſequãtur. Hujuſmodi erat Alcibiadis, & Pſeudomanti pulchritudo; altera Dioclis, & Scipionis Jovia erat. Sed nos phyſicas rationes aſſignabimus & cœleſtes, utpote commentitias & illuſorias confutabimus. Præſtantiſſima Veneris & Jovis compoſitio ex noſtri corporis craſi reſultat, calida, videlicet, & humida temperata, ſed Jovia paululùm ad bilem vergens, ad humiditatem, ob id hæc optimis moribus, prudentia, ſcientia, & omnibus animi dotibus inſignis. Unde facilè ex ejuſmodi moribus, Magnatum & Principum familiari-

miliaritates & congressus, magisteria, & officia nanciscuntur; altera magis calida & humida ad luxuriam prona, ex alia divitiæ, & omnia vitæ commoda proveniunt.

FACIE ET CORPORE DEFORMES quid præstent.

CAPUT II.

PORPHYRIUS Platonicus Philosophus, quorum animi iniqui sunt, corpora item deformia habere dixit: nobisq; natura datum est, ut contemptui nobis sint, qui turpi corpore, aut non ita eleganti: contrà, qui corpore formoso, statim veneremur & diligamus, usque adeò, ut si duo aliqua animi dote insigniti sint, longè magis existimemus in formato, quàm in turpi. Idque etiam sensit Virgilius.

Gratior & pulchro veniens in corpore virtus.

Pythagoras existimabat corporum structuram ingeniis non dissimilem, & distorta membra distortum ferre animum, eumque pravitate & passionibus immutatum, corpus conforme sortiri. Ob id scholæ suæ apposuit titulum, ne quis eo compage malè constructa, deformique vultu ingrederetur, pro certo habens, naturæ secreto, nulli corpori vitium accidere, nullaque corporis pravitatē, quin animi vitium, intemperantiamq; sequatur. Nec solùm mala existimantur, quæ deformia, sed inauspicatissima sunt, occurrens cuipiam distortus, mali ominis, si formosus, boni. Brutus apud

Philippos infaustum pugnæ exitum sibi significari prædixit, cùm præcedentibus aciebus deformi Æthiopi occurrisset, ut ex Plutarcho habetur. Simile accidit Hadriano Imperatori ex occursu distortissimi Æthiopis, omnia sibi extrema ingruere conjecit. Ad id Juvenalis:

Et cui per mediam nolis occurrere noctem

Legitur etiam de Agesilao Spartarum Rege claudo, cui ab oraculo pronunciatum est belli exitiũ.

Sis invicta licet tibi dico comparta cavebis,
Ne claudo victrix patiare incommoda Rege,
Includent subito multo cum tempore morbi.
Et sævo bellum prosternens omnia fluctu.

Sed accedamus ad Astrologorum placita. Ptolomæus. Saturnus Occidentalis natos facit macilentos, parvos, & nigros, sic Mars rubentes, ac exiguo capite. Præterea Occidentales imbecillia corpora, dignitate prorsus nullà, similiter Scorpio, Pisces, & Capricornus incommensuratam staturam constituunt. Sed si quis cœlum aspiciat, videbit Martis sydus obtuso ignis splendore rutilare, & Saturni lurido pallore, & horribiliter minaci, ut nemo sit sanæ mentis compos, qui ex solo eorum aspectu non conjiciat hominibus noxia sydera, & minimè salutaria esse. Ita etiam Occidentales stellæ, splendore orbatæ, minimæ magnitudinis, ac omni honore & dignitate cadere cõspiciuntur, & stellæ, quæ in Scorpionis fronte sunt, Saturniæ & Martiæ naturæ sunt, & qui in corpore græco nomine, Martis, & in nexu dorsi, Saturni, quæ in ipsa cauda Mercuriales, & gyrus etiam nebulosus, &

Martius

Martius est: & quæ in cornibus Capricorni, Martis, quæ in pedibus, & alvo, Martis, quæ in cauda, Saturni quippiam, quæ in cauda, Saturni. Quæ in capite Piscis habet, Saturni quippiam, quę in cauda Saturni, quæ in spica Martiæ, quæ in filo Septentrionali Saturniæ, quæ in nodo Martiæ. Ex his igitur stellis, quæ non solùm deformes, sed horribiles sunt, non immeritò deformes, & incommensuratos homines producere dixerunt. Sed ut superiùs diximus, etiam historiarum fides nobis adversa est, nam sunt & deformes multi, & vitiorum pleni: sunt etiam & turpes laudabilium morum, & conspicuarum virtutum. Fuit & Thersites protenso capite, deformi vultu, ac nimiùm brevi statura, quem non minùs reprobis moribus Homerus eum describit, quem sine judicio, & mensura locutum esse dixit. Aesopus omnium suæ ætatis hominum deformosissimus fuit, acuto capite, pressis naribus, depresso collo, prominentibus labris, niger, ventricosus, valgus, & incurvus, tandem sui temporis omnium sapientissimus fuit: nam, ut sæpiùs diximus, rem citò absolvemus, est deformis facies, cadentium, & Occidentalium Saturni, & Martis, quę ultra deformitatem habet, vilitatem, dejectionem, & abominationem, est tamen utrorumque altera deformis, sed partium concinnitate non adeò incongrua, sed suas habet quodammodò dignitates, & venerationes, uti erat Aesopi illa, altera erit Thersitis. Sed ad naturales qualitates deveniendo, est Saturni qualitas frigida &

ſicca, Martis illa calida, aridaque vehementer, quæ omnium peſſimæ ſunt, ex his nō niſi paupertates, carceres, miſeriæ, exilia eveniunt, ut ſexcentis in locis epilogavimus, & hæc non ex cœlorum, & planetarum influentiis, ſed ex ipſa peſſima eorum temperie, & morum inſtitutione.

UTRUM CORPORE VITIATI, ſint moribus vitiati.
CAPUT III.

ASTrologi ad ſtellas referentes, quæ ex naturalibus cauſis eveniunt, inquiunt, corpore vitiatos eſſe etiam moribus vitiatos & infœliciſſimæ vitæ, quibus infortunata omnia eveniāt. Ptolomæus corporis vitia accidere ſolere dixit, cùm maleficæ ſtellæ fuerint Orientales, & planetæ Orientales potentiores ſint, & quantò maleficæ potentiores, eò deteriores, quia plus affligunt. Maternus autem Venerem in Leone corpore vitiatos reddere, & propterea pauperes, neglectos, varios, & natura diverſos, maliſque facinoribus ſemper intentos, crebriſque ſæpiùs laboribus fatigatos. Eandemque in Virgine non ſolùm corpore, ſed animo vitiatos facere, ſemper triſtes, anxios, ſollicitos, luctuoſos, & qui infimis hominibus ſemper aſſociantur, hi igitur, ut à ſtellis corporis vitia, ita & animi, & fortunæ accidere dicunt. Nos autem ſecus: nā & cauſæ naturales ſunt, & non ab aſtris: videmus enim naturam aliquando in facillimis aberrâſſe, & ideò non mirum, ſi in difficillimis, ut cùm mutilos videamus, naturæ vitia videamus, &

mus, & si circa corpus aberravit, facilè anima, quæ ipsum informat, vitiari solet, & fortuna hominis mores sequitur, si fortuna est: nam cæca & oculata hominis providentia fortuna est: nam ignoti, improvidique sunt, qui infortunati, providi verò fœlices & Physiognomones semper præcavendum censent ab oviatione, & societate infortunati hominis, per opus naturæ superioris, scilicet ab homine, cui aliquod præcipuum organicum membrum deficiat. Et Aristoteles ad Alexandrum scribens ait, cave, præcave ab homine infelice, & diminuto in aliquo membro, sicut ab inimico, ut proverbio abierit, Cavete à signatis, ne confidatis homini, cui aliquod membrum deficiat. Et septimo Politicorum ultimo, dixit exponendos esse pueros natura orbatos, id est, vitiatos, & non nutriendos, quasi id lege sancitum sit, impossibile existimans à corpore malè organizato laudabiles actiones oriri posse, unde ad benè esse & ad benè vivendũ congrua, & sufficiens organorũ vel partiũ cõpositio. Videm⁹ quod homo partes magis congruas, benè dispositas & formatas habet, quàm fœmina, ob id justior, virtuosior, perfectiorque, fœmina injustior, dolosior, magisque imperfecta. Ex optima complexione, optima provenit corporis compositio, sic ex humorũ distemperantia, mala corporis & morum congruentia: virtus formativa, quando in ortu valida, robusta, & perfecta est, dominatur humoribus & naturæ, tunc omnia optimè disponit, & cogit obedire, secus autem in imbecilli. Dicunt Astro-

logi, quòd in decimo Scorpionis gradu ascendit homo facie, collo, oculis, & toto capitis gestu tortuosus, & contradicens, cervicis indomitæ, & obstinatæ opinionis. In prisca Romanorum Theologia à consecratione arcebantur manci, quíque corpore debiles, aut membro vitiati, censebantur enim indigni, qui sacra tractarent, & M. Sergium ob pravitatem, diminutionemque corporis à sacris fuisse amotum. Et Dominus ad Moysen locutus, jussit, ne claudus, vel parvo & grandi naso, vel torto, vel fracto pede, aut manu, nec gibbosus vel lippus, nec albuginem habens in oculo ad sacerdotium assumatur. His assentire videtur Augustinus sanctus, qui dixerit, corporis incompositionem mentis inæqualitatem indicare. Regnorum libro Rex David inquit. Non ingredieris huc, nisi abstuleris cæcos, & claudos: & proposuit præmium, qui abstulisset cæcos & claudos, & iccirco proverbio dicitur, cæcus & claudus nō intrabunt in templum.

MONSTRUOSOS CORPORIBUS ESse & moribus & fortunis monstruosos.
CAPUT IV.

Etsi id cum superiori adsimile videtur, Ptolomæus tamen differens fecit, demon[illegible] atque ex tribus colligi debere. primò, ut lumin[illegible]ria cadant ab angulis, nulla familiaritate cum ascendēte hærente, secundò, ut maleficæ sint in angulis, & maximè in ascendente, & decima, ultimò, ut dominus loci conjunctionis, vel oppositionis nativita-

tivitatem præcedentis, neque ascendenti, aut loco Lunæ, neque geniture domino aliqua familiaritate jungatur, unde maleficis dominantibus, & in angulis constitutis, necesse est esse malorum morum, & pessimæ fortunæ. Maternus verò dicit. Ut nil iste appetat, nullam rem audeat, cùm sciat, se sic posito Sole in omnibus suis actibus infœliciter impediri. Sed vulgò à Philosophis decantatum est, monstrum in corpore, monstrum in anima, quod monstrum in anima, quid ex eventibus consequi potest, nisi mala, & infortunia.

Unde sancitum in Philosophia esse judico, qui aliquo deficit membro & principali, & monstruosum esse, & malè fortunatum, & ei aliquid deficere de præcognitione & prudentia, & eis, qui malè morati, & minimè prudentes, semper noxia eveniũt, cùm nec prævidere nec præcavere cognoscãt, & hominũ fortunæ & infortũæ sunt præcognitio, & ignorantia. Maternus hæc habet. Si malevolæ stellę in cardinibus fuerint collocatę partiliter, Sol verò, & Luna in cardinibus positi diametra se radiatione percutiant, & benevolæ stellæ neque in cardinibus positæ, aut radiis Solis absconsæ sint, aut quadrupes, aut monstrum nascetur. Si Mars aut Solem, aut Lunam, aut horoscopum quadrata, aut diametra radiatione respiciat. Si Luna in contortis signis fuerit, Geminis, Tauro, Ariete, Piscibus, Aquario, aut Capricorno. Sed poterant Astrologi in cœlum respicientes, videre signa tortuosè ascendentia in Zodiaco, judicare, quòd nati sub eis, non nisi tortuosi esse

poterant,

poterant, sed tortuosè aſcendentia ſigna ſunt, quæ breviori tempore peroriuntur, cùm in eorum aſcenſione plus de Æquatore, quàm de Ecliptica, & hæc computantur, ut à medietate Signiferi deſcendente à principio Capricorni uſque ad finem Geminorum. Contrà ſigna, quæ directè aſcendunt, rectos homines progignere, & benè diſpoſitos. Signa bicorporea ſunt Gemini, Sagittarius, & Capricornus, dixeruntque Aſtrologi bicorporea, quòd in eis quàmplurima reperiebantur ſydera, natura bonorum planetarum, quòd oculis & coloribus poterant divinare, ſine tanti temporis curriculo. In Geminorum pedibus ſtellæ ſunt natura Mercurii & Veneris, in capite duæ Mercurii & Martis, in cuſpide Sagittarii, Lunæ & Martis, in arcu, ubi manus, Jovis & Martis, in ore, Solis & Martis, in dorſo, Jovis & Mercurii, in pedibus Jovis & Saturni, in cauda, Veneris & Martis, in ore, Saturni & Veneris, in pedibus & alvo, Martis & Mercurii, in cauda, Saturni & Jovis. Summa igitur Aſtrologorum erit, Si malevolæ ſtellæ in cardinibus poſitæ, vel Luna & Sol inimica radiatione eas ſauciabunt, ſine auxilio fortunarum, ſunt cauſæ monſtruoſorum. Sed quid optimi, vel boni ſaltem in moribus, in fortuna & vita portendere poterant? Sed ad phyſicas rationes reducendo, tanta humorum, complexionũ & qualitatum diſcrepantia, & contrarietas, ex qua monſtra, & non naturæ ordine generata, quomodo bonos mores, vitam, fortunas portendere poterunt? Legimus in hiſtoriis, monſtra illicò nata

regni

regni amissionem prædixisse, mortes, pestes, prælia, sanguinis effusiones, & tunc expirâsse, idque naturali evenit ratione, nam præter naturæ ordinem nati, brevissimæ sunt vitæ, & anima, quicquid longo tempore factura erat, hoc brevi temporis intervallo demonstrat, & melancholici etiã propè morituri futura solent divinare.

DE LONGIORIBUS ET BREVIORIbus viris.

CAPUT V.

LOquendum de iis hominibus, qui longitudine super alios attollantur, & de breviori statura præditis, quid morum, & vitæ contingentiũ portendant. Ptolomæus in Centiloquio. Dominus genituræ in sublimitatibus, & horoscopi ipsorum in signorum principiis, & in signis rectæ ascensionis, longioris staturæ natos producit.

Hæc quoque ex cœlesti Physiognomonia apparent, & à similitudine quoque desumtum est: nã quando Sol, vel alter planeta in sui deferentis auge, in sublimi orbis elevatione, quia maximè à nobis longè abest, longos homines facere, & cum in opposito augis, atque propè nos est, breves corpore facere. Et in signis rectæ ascensionis videntur rectè ascendere: ob id rectos facere, & longos: in tortuosis verò breves. Idem quoque initio signorum. Rectæ ascensionis signa sunt, quæ, dum in sphæra obliqua ascendunt, plus temporis occupãt, quàm cum minori arcus Æquinoctialis, quàm Eclipticæ peroriuntur, & sunt ab initio Cancri us-

cri usque ad finem Sagittarii. Sed hoc non ex astrorum principiis, sed naturæ. Planetæ autem, quæ longe à nobis absunt, leviùs operãtur, & sunt effœtarum virtutum, ob id languidos, imbecilles, & emasculatos, contrà autem breves, quia virtutes arctiùs coguntur in corpore, fortiores, & validiores, & robustioris virtutis. Physica ratio est, in brevibus corporibus sanguis parvo loco continetur, unde motiones veloces, & operando & intelligendo satis sunt celeres, & in brevi corpore breve est inter cor & cerebrũ iter, ubi spiritus accendũtur: ob id fortiores & fortunatiores quoq;, cõtrà autẽ in magnis corporibus existente magna latione spirituũ, tardiꝰ ad supera, & ad operationes accedunt, ob id in his non vividi spiritus, & illustres apparent, sed effœti & debiles, unde omnes debiles, timidi & infœlices in votis consequendis, quàm breviores, ut latiùs in nostris Physiognomonicis.

DE CORPORIBUS MAGNIS, ET parvis.

CAPUT VI.

DIcemus de corporibus magnis & parvis. Dicimus magna corpora, non longa, ut paulò antè diximus, sed lata, & magna, & parva corpora, quæ macilenta & imbecillia sunt. Ptolomæus. Sol & Luna maximè opitulantur ad decentiorem formam producendam, & habitiorem. Inter planetas reliquos Juppiter & Venus, quia reliquis majores

majores. Saturnus verò, & Mercurius parvi. Præterea maturinæ stellæ apparentes ingentia efficiũt corpora, & præeuntes moderata. Et quarta vernalis scilicet Aries, Taurus, & Gemini staturosos efficiunt, magis ad calidam, humidamque naturã accedentes. Præterea signa, quæ corpulentos faciunt & staturosos homines, esse Leonem, Virginem, & Sagittarium. Contrà verò, cùm stellæ Occidentales constiterint, imbecillia corpora, dignitate prorsus nulla. Et autumnalis quarta Libra, Scorpio, & Sagittarius, graciles efficit, & sicciores, & signa, quæ parva producunt corpora, Piscis, Cancer, & Capricornus. Tandem in Cẽloquio. Domini genituræ macilentorum hominum latitudinem non habẽt, quòd si latitudo Australis, agiles erunt, sin Borealis, pigri. Hæc ex superiorum syderum Physiognomonia addisci poterant: nam Sol & Luna sunt omnium planetarum maximi, ideò imaginari poterant ex eorum magnitudinibus corporum quantitates posse provenire. Præterea Orientes planetæ, manè per interpositos humores conspiciuntur, ideò videntur solito majores, imò decuplo ampliores, Occidentales postea macilentos, dejectos. Et verna quarta, quia hilaris annus, rident omnia, videntur floridiores homines gigni, & pinguiores: contrà autumnalis mœsta, nebulosa, & tristis, quia arbores fructibus spoliantur, & videtur mundus veluti mœstus. Omnes planetæ ab Ecliptica latitudinem magnã habentes, videntur corporis latitudinẽ gignere, & q latitudine carẽt, macilentiã.

Et

Et ſigna corpulenta, quæ major ſtellarum caterva decorat, videntur etiam habitiora, opulentioraq; corpora largiri: ſic ubi minor ſtellarum numerus, minùs pinguedinis. Sed ad phyſicas rationes redeundo, non ex aſtris, ſed naturali ratione provenire. Vernalis quarta ideò homines corpulentiores facit, quia, qui ſub ea naſcuntur, ſæpenumero ex calida humidáque complexione conſtant, & nos hic ſæpiùs, & alibi diximus, qui calida, humidáque conſtant temperie, pingues, carnoſi, & qui ſub autumnali quarta, frigidi, & ſicci, & qui ejuſmodi temperie conſtant, ſicci & macilenti. Præterea Luna frigida & humida, ex quibus pinguedo, & Sol calidus & ſiccus, fit ex his temperies ad corporis habitudinem. Et in reliquis planetis Venus & Juppiter ſunt etiam calidi & humidi, & ideò efficiunt ſtaturoſos, ex Marte & Saturno calido & ſicco & frigido & ſicco minor pinguedo. Planetæ latitudinem habentes faciunt homines pingues, quia minùs calidi, ex qua macies, ſed latitudo Auſtralis, quia calidior, agiles facit, Borealis tardos & hebetes, quia magis humida. Ex his igitur colligunt Aſtrologi Jovem & Venerem dominantes in horoſcopo planetas Orientales, latitudinē habentes, & in vernali quarta, & in ſignis, Leone, Virgine, & Sagittario, præcipua, & fortunata ſigna, quæ in ſuis domiciliis Jovem, Mercurium, & Solem recipiunt, natos faciunt benè moratos, amatos, glorioſos, dignos, fideles, & hujuſmodi ſimiles, contrà, ſigna à Marte & Saturno dominata, in latitudine Septētrionali, Occiden-

Occidentalia, & cadentia, natos formare immorigeratos, macilentos, tristes & infœlices, & qui corpulenti, desides, ad acquirendas opes minùs paratos, & ex sicca & frigida, & calida temperie malignos, & pessimos.

DE EUNUCHIS, ET QUID *portendant.*

CAPUT VII.

INquit Ptolomæus. Si Venus masculina, & luminaria, & Verna Occidentalis, malefic... proximè sequentes partes ascendant, mares ev... rati nascuntur, & testium vitiis affecti, præcipuè in Ariete & Libra, & aliquando ab oculorum vitiis non liberi. Quod Ptolomæus dixit, maxima evenit ratione; nam Venus malè affecta, genitalia officit, & ratione luminariorum malè affectorum lumina malè officiuntur. Maternus. Si Luna cum Saturno fuerit partiliter collocata, & Venus eam qualibet radiatione prospexerit, & Saturnus in finibus Veneris, aut Venus in finibus Saturni, nec Juppiter Lunam aliqua radiatione respiciet, Eunuchi fiunt. Sol & Luna in fœmininis signis inventi, aut simul positi, adversis locis collocati, & Venus in fœminino constituatur. Luna & Mars in quocunque cardine partiliter collocati Eunuchos faciunt. Si Mars aut Luna diametra sibi fuerint radiatione contrarii, Venus in dextro eorum quadrato fuerit, & Venus de diametro Saturnum respiciet per sinistrum quadratum, Lunã, & Martem pulsaverint, ut Venus de diametro

Lunam & Martem de quadrato respicient, Eunuchinascuntur. Sed Physica nos admonet ratio, frigidos & siccos, vel frigidos & humidos minimè salaces esse, & si virilia habent, frugi non sunt, sed complexio calida & humida, vel calida & sicca luxuriosos reddit. Luna frigida & humida, Saturnus frigidus & siccus, & hi planetæ contrarii sunt luxuriæ, & sauciaverint Venerem, id est, complexionem calidam & humidam de opposito, id est, maxima oppositione, nam calidum oppositũ frigido, & siccum humido, aut quadrata radiatione scilicet calida & humida Venus, calidus & siccus Mars, cùm in una qualitate discordant, in altera consentiunt simùl, ut sint apertæ inimicitiæ. Ex his sæpè orbamur lumine, nam sicut inordinati coitus visum debilitant, sic superfluum sperma in corpore retentum venenum generat.

DE COECIS, ET QUID PORtendant.

CAPUT VIII.

PTolomæus. Oculorum orbitas à luminaribus causatur, malè in cœlo constitutis. Videlicet si in angulis prima, & decima constituantur, in anaphoris infortunarum. Si Luna in ascendente solitaria, alterius oculi orbitatem portendit cum Sole congrediens, aut ex adverso posita, ambobus oculis orbati. A quo Maternus. Sol in ascendente, Luna in medio cœli in angulis infortunarum, & ab hinc longè absint beneficæ stellæ, cœcos, aut lumi-

luminibus vitiatos reddit. Ptolomæus. Vel si eadem luminaria in stellis nebulosis Signiferi reperiuntur, ut in Plejadibus Tauri, asellis, Cancri cuspide sagittæ Sagittarii, in urna Aquarii, vel Leone, vel Berenicis crine, vel nebulosis stellis extra Zodiacum lactea via, stellis occultis, aut nebulosis, vel obscuris stellis nubis naturæ, Martis & Solis. Et in Centiloquio. Si Luna Soli adversa in nebulosis stellis adjungitur, erit in nati visu malũ. Qui enim sub eclipsi nascuntur, oculis turbabuntur. Præterea Saturnus & Mars minantur etiam luminibus. Si sunt in Occiduo cardine, & ambæ maleficæ stellæ in cardine Orientali, & Sol quoq; in cardine, oculis capietur. Præterea si Mars aut Saturnus, Lunam in angulis sitam Occidentalem, & hi ipsi in centris constituti Solem accesserint, utrique oculo minantur. Mars quidem à plaga, aut pulsatione, ferro, aut actione cæcitatem adducit. Si Mercurius concitatus in palęstris & gymnasiis, aut malorum hominum incursibus, Saturnus per suffusionem, frigus, glaucomata, & similia. Et in Centiloquio. Si Luna in Occiduo cardine, ambæque maleficæ stellæ in cardine Orientali, & Sol quoque cardinalis, natus ipse oculis capietur. Ab eo Maternus. Saturnus & Mars in cardinibus partiliter constitutus, vel Sol & Luna in horoscopo, & Mars in septima, & benevolæ non aliqua radiatione respiciant. Sed quæ Astrologi ex variis experientiis emendicati sunt, poterant ex stellarum physiognomonia illicò edocere. Quis non videt Solem & Lunam esse, veluti cœli

oculos? ut enim oculi nostrum corpus illuminant, ita & luminaria hæc magna cœlum & mundum illuminant. Quid in homine illustrius quàm oculus? quid in cœlo nobilius, quàm duo hæc luminaria? ut oculi hominum stellæ, ita & stellæ sunt mũdi oculi. Aequum igitur erat, ut cùm ea luminaria in cœlo lumine orbarentur, ut in eclipsi, ut qui sub ea nascerentur, essent & luminibus orbati, & qui sub stellis illis nebulosis, obscurisque nascerentur, & oculi quoq; eorum caligarent. Sunt enim Plejades in Tauro, aselli in Cancro, nebulosæ & obscuræ, ut cœcos & lumine orbatos diceres: Et quia in cœlo lactea via conspicitur, non aliunde lac illud evenit; nisi ex obscuris stellis, & vix visu perceptilibus, ut in metheoris nostris latiùs explicavimus. Sic & Martis sydus retusè rubet, & Saturni plumbeo colore livescit, ut non immeritò hominum luminibus impedimenta minentur.

Sed ex eorum scriptis colligere poterimus, luminaria, ut potissimùm in angulis infeliciter collocata portendunt natos maxima difficultate Magistratus, officia, & dignitates consecuturos, cùm ipsi sint, qui ejusmodi dignitates largiantur. Item Saturnus & Mars infesti, infirmitates, vulnera & ignes decernunt, & eorum aspectus infortunati, violenta etiam morte necati minantur. Idemq; promittitur ex Luna in ascendente infœliciter collocata. Sed hæc non ex cœlesti influxu portendi: sed ex ipsa morum qualitate, nam qui cœci sunt, ex affecto cerebro malum provenit, & maximus defectus in maximo viscere, maximum est, unde

unde & maximè, eorum actiones læduntur, & qui ejuſmodi viſcere vitiati ſunt, ſceleſti ſunt, unde facilè in rixas & mortes perventuri ſunt. Unde non infoeliciter dictum fuit; Cavete à diminutis, quia infortunati. Et per diminutos maximè omnium intelliguntur cœci, & gibboſi, quia diminutio cecidit circa principalia viſcera, cerebrum & cor.

Quæ dicta ſunt de corporibus cœleſtibus, aut naturali temperamento qualitatum, aut humorum, ſic ſunt accipienda, ut intelligatur poſſe quidem humanam voluptatem ex his moveri ad eum modum, quo movetur ab exteriore objecto, non tamen quantùm ad exercitium actus, ut explicat S. Thomas 1.2.q.4. *a ter.* 5. *Unde & Ariſtoteles ait, Sapiens dominabitur aſtris.*

FINIS.

20532